

ANDORRA

i el seu Sistema Financer
and its Financial System

2005

ASSOCIACIÓ DE BANCs ANDORRANS

ANDORRA

i el seu Sistema Financer

PRESENTACIÓ

Durant l'any 2005 l'economia mundial, seguint el context en què es va tancar l'exercici 2004, reflecteix una lleugera desacceleració, en relació amb la forta expansió que es venia produint en els exercicis precedents. Tot i la desacceleració, l'economia ha mostrat un elevat dinamisme i es pot dir que el 2005 ha estat un any positiu.

L'economia mundial durant el 2005 s'ha vist recolzada principalment pel creixement consistent de l'activitat als Estats Units que ha aconseguit mantenir la taxa d'atur més baixa dels últims quatre anys. També pel fort desenvolupament econòmic de l'Índia i la Xina així com per l'expansió del Japó que sembla està començant a sortir de la recessió econòmica en la que s'havia vist immers en els últims deu anys.

Pel que fa a la zona euro, tot i recuperar cert equilibri, la taxa de creixement, igual que ha anat succeint en els últims exercicis, ha estat lleugerament inferior a la mitjana mundial.

El tret més característic de l'evolució de l'economia internacional ha estat un creixement de la taxa de producció relativament elevat, en un entorn encara de baixa inflació, tot i que s'ha tancat l'exercici amb un preu del petroli de 60 dòlars el barril, quasi el doble dels nivells del 2004.

Aquesta situació de bonança econòmica també s'ha vist reflectida en l'evolució dels mercats financers. Les borses dels països desenvolupats han tingut una actuació positiva, afavorida per un entorn de tipus d'interès reduït, una baixa volatilitat i unes primes de risc inusualment reduïdes. L'índex Euro Stoxx ha acumulat durant el 2005 un guany del 23%, notablement superior al 3% del S&P 500 d'Estats Units.

Segons les estimacions de les Nacions Unides s'espera que els països desenvolupats segueixin en la mateixa línia de creixement moderat que han presentat en els últims exercicis, i que l'Índia i la Xina continuïn essent les economies més dinàmiques.

Durant el primer semestre de l'any 2005, la demanda interna a la zona euro ha estat dèbil seguint amb la tendència que es venia detectant des del segon semestre del 2004. Aquesta situació ha millorat lleugerament durant el segon semestre de l'any gràcies a unes condicions financeres molt favorables que han impulsat la inversió i a la fortalesa de l'euro en front del dòlar nord-americà que ha permès millorar notablement el volum de les exportacions.

Pel que fa a l'economia espanyola, aquesta segueix creixent a un bon ritme, i lleugerament per sobre de l'europea. Aquest creixement econòmic s'ha vist afavorit principalment per la demanda interna que es segueix comportant de manera immillorable, però també s'ha de tenir en compte que malgrat que el consum de les llars s'ha estabilitzat, la riquesa ha seguit augmentant, en part gràcies a la creació de llocs de treball, permetent la revalorització general dels mercats financers i immobiliaris.

França ha viscut un any 2005 políticament delicat, amb una forta crisi sociopolítica que ha tret a la llum les dificultats que viuen algunes zones perifèriques de les grans ciutats. L'impacte però sobre els resultats econòmics ha sigut feble, amb un creixement moderat acompanyat d'un bon control de la inflació i una disminució notable de la taxa d'atur. Cal destacar també que França al 2005, per primera vegada en els últims quatre anys, ha assolit l'objectiu de dèficit públic fixat per la UE.

Els tipus d'interès a llarg termini s'han mantingut a nivells baixos, en termes nominals i reals, en pràcticament totes les economies. Però a diferència dels últims 4 anys, al 2005 s'ha produït un diferencial positiu entre Estats Units i la zona euro. Aquesta situació ha resultat de la reducció dels rendiments del deute públic en la Unió Monetària Europea durant la primera meitat del 2005, mentre que als Estats Units s'han mantingut pràcticament inalterables.

L'1 de desembre de 2005, el BCE ha elevat per primera vegada en els últims dos anys i mig el tipus d'interès oficial, situant-se en el 2,25%. Malgrat aquest increment d'un quart de punt, els tipus d'interès es segueixen mantenint a un nivell històricament baix.

ÍNDEX

I. El Principat d'Andorra **Pàg. 11**

I.1. Introducció	Pàg. 11
I.2. Història	Pàg. 15
I.3. Institucions polítiques	Pàg. 16
I.4. Règim jurídic	Pàg. 18

II. Entorn econòmic **Pàg. 23**

II.1. Aspectes generals	Pàg. 24
II.2. Principals variables econòmiques	Pàg. 32
II.3. El sector públic	Pàg. 39
II.4. Els sectors econòmics	Pàg. 43
II.5. Sistema tributari	Pàg. 61

III. Entorn financer **Pàg. 69**

III.1. Introducció	Pàg. 69
III.2. Regulació	Pàg. 73
III.3. Sistema bancari	Pàg. 78
III.4. Tendències de futur	Pàg. 101

IV. Dades d'interès **Pàg. 109**

I. EL PRINCIPAT D'ANDORRA

I. EL PRINCIPAT D'ANDORRA

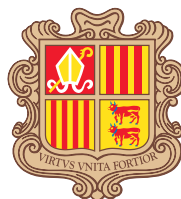
I.1. INTRODUCCIÓ

El Principat d'Andorra és un microestat europeu situat en el Pirineu Central, entre Espanya i França, Estats membres de la Unió Europea amb els quals comparteix, respectivament, 64 km de frontera pel sud i l'oest i 57 km pel nord. La seva capital és Andorra la Vella.

La superfície d'Andorra és aproximadament de 468 km², superior a la d'altres petits Estats europeus com ara San Marino (61 km²), Liechtenstein (157 km²) o el Principat de Mònaco (1,5 km²). De la seva reduïda extensió, només un 4% és conreable, un 1% està urbanitzat i la resta està ocupat per boscos, pastures i terrenys improductius. La major part del territori és de propietat comunal.

La bandera i l'escut d'Andorra són els següents:

Andorra és un país muntanyós. El punt més baix és la confluència del riu Runer amb el Valira (838 m) i el més alt, el Pic de Coma Pedrosa (2.942 m). El clima d'Andorra es considera sec i mediterrani. Les temperatures varien sensiblement entre les zones altes i les baixes a causa sobretot de les grans diferències d'altitud. La mitjana mínima és de -2° C i la mitjana màxima, de 24° C. Les precipitacions en forma de neu són freqüents i les pluges es concentren principalment entre els mesos d'octubre i maig. L'aigua és un dels recursos naturals més importants i permet l'aprofitament hidroelèctric i termal.

La població d'Andorra al 2005 ha estat de 78.549 habitants, amb un 36,0% d'habitants de nacionalitat andorrana, i un 35,7% dels residents de nacionalitat espanyola.

La llengua oficial d'Andorra és el català, si bé s'utilitzen també de manera habitual el castellà i el francès, gràcies als contactes econòmics i socials amb els Estats veïns. L'anglès s'utilitza també en l'àmbit comercial i financer.

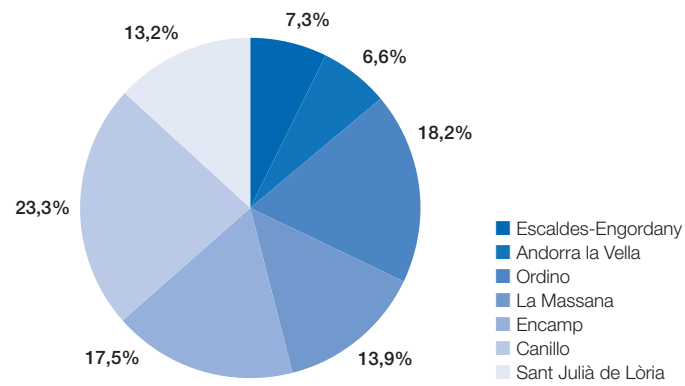
El Principat d'Andorra que no disposa de moneda pròpia, va adaptar-se l'1 de gener de 2002 igual que els altres països membres de la Unió Europea a l'Euro.

Tal com podem veure a continuació, Andorra està dividida administrativament en set circumscripcions territorials anomenades parròquies, que es diferencien les unes de les altres en quan a l'extensió i població, i que disposen cadascuna d'elles del seu propi Comú (Ajuntament). Les set parròquies són: Canillo, Encamp, Ordino, la Massana, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany.

La distribució de la superfície parroquial és la següent:

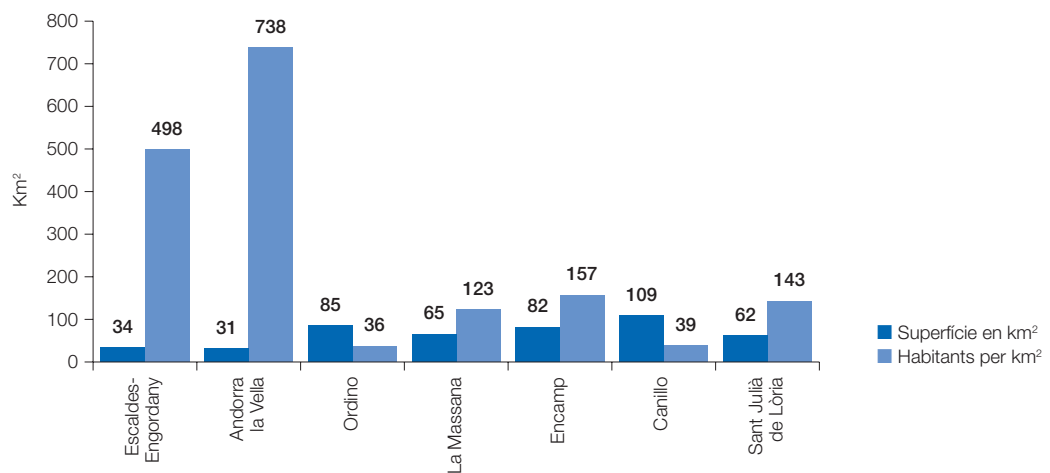
Distribució de la superfície parroquial

Font: Andorra. Anuari socioeconòmic 2005

Així mateix, la superfície parroquial i la densitat demogràfica són les següents:

Superfície parroquial i densitat demogràfica 2005

Font: Andorra. Anuari socioeconòmic 2005

Andorra està connectada amb Espanya a través de la carretera que segueix el curs del riu Valira i amb França a través del Port d'Envalira.

Les distàncies per carretera fins al Principat des de les principals ciutats dels estats veïns són les següents:

Des d'Espanya:

Madrid 600 km
Barcelona 210 km

Des de França:

París 900 km
Marsella 757 km
Tolosa 196 km

Andorra disposa d'una xarxa pública i privada de transports amb les principals ciutats dels països veïns.

El Principat no disposa de xarxa ferroviària pròpia, si bé s'hi pot accedir des d'Aix les Thermes o l'Hospitalet, a França, i des de Puigcerdà i Lleida, a Espanya, amb menys d'una hora fins Andorra per carretera.

Els aeroports més propers es troben a Barcelona i Girona, a Espanya, i a Tolosa i Perpinyà, a França. Actualment està en estudi l'entrada en funcionament de l'aeroport de La Seu d'Urgell (Espanya), a 10 km d'Andorra, aeroport que havia estat utilitzat en el passat.

El Servei de Telecomunicacions d'Andorra (STA) també permet un altre tipus de comunicació mitjançant el servei telefònic, el telègraf, el telefax i la telefonia mòbil (GSM).

Al Principat coexisteixen dos serveis de correus, l'un francès i l'altre espanyol. El correu interior és gratuït.

Al país es reben els canals de les televisions públiques i privades franceses i espanyoles, i també diferents emissores de ràdio. A Andorra també s'editen quatre diaris i diverses revistes d'informació general, en català, l'idioma oficial del país.

I.2. HISTÒRIA

La història d'Andorra es coneix a través dels escrits descoberts a partir del segle IX on es troben els primers testimonis escrits relacionats amb Andorra.

Un precepte carolingi datat de l'any 843 i signat pel rei Carles el Calb mencionava l'atribució de les Valls d'Andorra a Sunifred Comte d'Urgell. El 988, Borrell II, comte de Barcelona i d'Urgell, va cedir Andorra a l'Església d'Urgell a canvi de possessions dins el Comtat de la Cerdanya. El bisbe d'Urgell va esdevenir així sobirà temporal de les Valls.

A l'enans, el bisbat d'Urgell es va veure en conflicte amb el Comtat de Foix. Aquesta situació va finalitzar a la data de la signatura del primer i segon Pariatge respectivament el 1278 i el 1288, entre el bisbe d'Urgell i el comte de Foix. Aquestes sentències arbitrals van establir un condomini indivís de les Valls amb igualtat de drets i atribucions entre els dos senyors (fixaven els tributs a pagar pels andorrans i disposaven l'exercici de la justícia conjunta mitjançant els batlles, les obligacions militars dels andorrans envers els dos senyors i el nomenament de notaris i veguers). En definitiva, els Pariatges han representat la independència d'Andorra durant més de set-cents anys.

Els drets de consenyoria sobre Andorra van passar després als reis de França, hereus dels comtes de Foix.

Va ser al principi dels anys 80 quan la necessitat de reformes de les institucions va esdevenir patent. Així, l'any 1981, amb la separació de poders, es va redactar un acord entre coprínceps, es va crear el Govern andorrà sota la denominació de Consell Executiu i la figura del cap de Govern. D'aquesta manera es van anar desenvolupant diferents reformes tals com el codi penal, el codi de l'administració, sempre sota l'acord dels coprínceps.

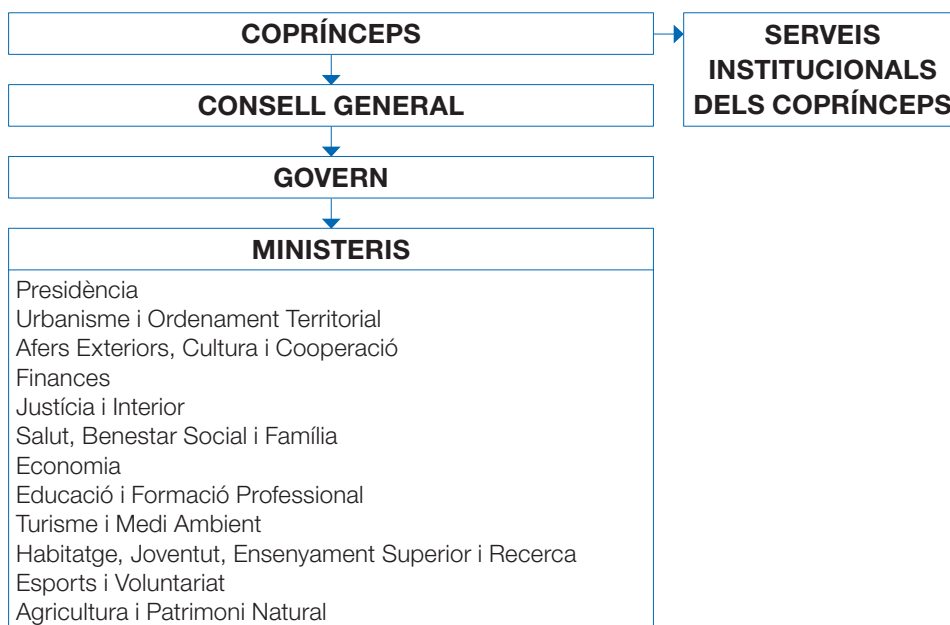
El gran canvi va arribar a Andorra el 14 de març de 1993, data a la qual es va aprovar per referèndum la Constitució, que va convertir el Principat d'Andorra en un Estat independent, de dret, democràtic i social. Malgrat que aquesta darrera fita pot semblar recent, el Principat d'Andorra fa més de 700 anys que es regeix per un sistema electoral totalment democràtic.

Així, el poble andorrà, va assumir la sobirania, però els coprínceps, indivisa i conjuntament, en són els caps d'Estat. A títol personal i exclusiu, aquest càrrec recau en el bisbe d'Urgell (actualment l'Excm. Sr. Enric Vives i Sicília) i el President de la República Francesa (actualment l'Excm. Sr. Jacques Chirac). Cada copríncep nomena un representant personal a Andorra.

I.3. INSTITUCIONS POLÍTQUES

Principals Institucions i Organismes Polítics

L'esquema de les principals institucions a Andorra és el següent:

Font: KPMG

Tal com hem explicat anteriorment, l'any 1993, Andorra es va dotar d'una Constitució moderna i va esdevenir un copríncipat parlamentari.

Els **coprínceps** arbitren i moderen el funcionament dels poders públics i de les institucions. Les seves funcions són, entre d'altres, la convocatòria d'eleccions generals, la convocatòria de referèndum a petició del cap de Govern i de la majoria del Consell General sobre una qüestió d'ordre polític, la sanció i la promulgació de lleis, etc. Dels seus actes se'n fan responsables qui els contrasignen.

El **Consell General** (Parlament andorrà) és el màxim òrgan de representació popular. Exerceix el poder legislatiu, aprova els pressupostos de Govern, nomena el cap de Govern i promou i controla la seva acció política. El Consell General està format per 28 membres elegits per sufragi universal per un termini de 4 anys. La meitat d'aquests consellers s'elegeix per circumscripció parroquial, i l'altra meitat, per circumscripció nacional. L'òrgan que regeix el Consell General és la Sindicatura, encapçalada pel síndic general i el subsíndic elegits pel ple del Consell General. Amb l'aprovació de la Constitució, les normes que emanen del Consell General reben la denominació unitària de lleis.

A Andorra hi ha els següents **partits polítics** amb representació parlamentària: el *Partit Liberal d'Andorra* (afiliat a la Internacional Liberal, a l'European Liberal Democrat and Reform Party i a la International Network of Liberal Women), el *Partit Socialdemòcrata* (afiliat a la Internacional Socialista), el *Centre Demòcrata Andorrà*, *Segle 21* i *Renovació Democràtica*.

El **Govern** té el poder executiu de l'Estat i es compon del cap de Govern i els ministres. El cap de Govern és elegit pel Consell General i dirigeix la política nacional i internacional d'Andorra, l'Administració de l'Estat i exerceix la potestat reglamentària (veure la composició del Govern actual en el capítol "IV-Dades d'interès").

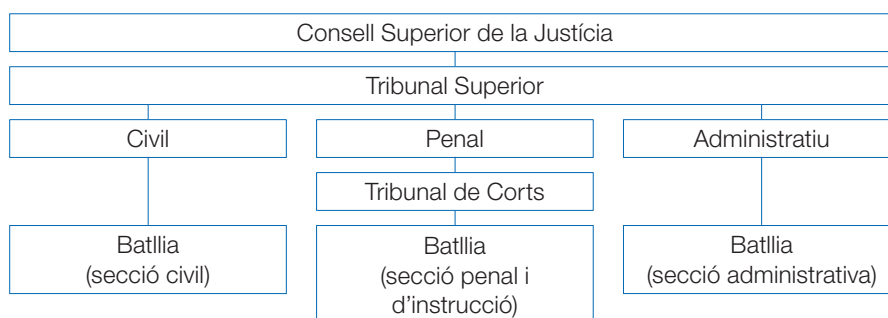
Andorra està dividida administrativament en set parròquies: Canillo, Encamp, Ordino, la Massana, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany. L'òrgan de representació i administració de la parròquia és el **Comú**, que actua per mitjà del seu Consell. La Constitució defineix els comuns com a corporacions públiques amb personalitat jurídica i potestat normativa local, sotmesa a la llei, en forma d'ordenances, reglaments i decrets. Els electors de cada parròquia elegeixen deu consellers, dels quals en designen dos pels càrrecs de cònsol major i cònsol menor.

Altres Institucions Polítiques

Tribunal Constitucional. És l'òrgan màxim d'interpretació de la Constitució i les seves sentències vinculen els poders públics i els particulars. Aprova el seu propi reglament i, en l'exercici de la seva funció, està sotmès únicament a la Constitució i a la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

El Raonador del Ciutadà. És la institució que defensa i vetlla pel compliment i l'aplicació dels drets i les llibertats recollits a la Constitució, actuant com a comissionat o delegat del Consell General. Recull i tramita les queixes i reclamacions relatives a les relacions dels ciutadans amb totes les administracions i organismes públics del Principat, amb independència i objectivitat.

La Justícia andorrana. Aquesta s'estructura en una organització única. La potestat jurisdiccional és exercida pels batlles, el Tribunal de Batlles, el Tribunal de Corts i el Tribunal Superior de Justícia, així com els presidents respectius d'aquests tribunals, i inclou tres jurisdiccions: la civil, la penal, i l'administrativa.

El **Ministeri Fiscal** és l'òrgan que vetlla per la defensa i l'aplicació de l'ordre jurídic i per la independència dels tribunals i promou davant d'aquestes l'aplicació de la llei per a la salvaguarda dels drets dels ciutadans i la defensa de l'interès general.

El **Consell Superior de Justícia** és l'òrgan de representació, govern i administració de l'organització judicial, que vetlla per la independència i el bon funcionament de la Justícia. Aquest consell és l'encarregat de nomenar batlles, magistrats, fiscal general de l'estat, fiscals adjunts i secretaris judicials, exerceix la funció disciplinària i promou les condicions perquè l'administració de Justícia disposi dels mitjans adients per al seu funcionament.

El **Tribunal de Comptes** és un òrgan tècnic, independent, vinculat orgànicament al Consell General, que fiscalitza la despesa pública. A més, s'encarrega de verificar la transparència de la gestió econòmica, financera i comptable de l'Administració pública.

La **Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra** és una entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar per al compliment dels seus fins. És un òrgan consultiu de les administracions públiques i té com a finalitat primordial la d'afavorir i potenciar l'activitat econòmica i empresarial del país, defensar els seus interessos i facilitar tota una sèrie de serveis d'orientació empresarial. La inscripció al cens de la Cambra és obligatòria per a tots els comerciants, industrials i titulars de serveis inscrits al Registre de Comerç i Indústria del Govern.

I.4. RÈGIM JURÍDIC

– Les **societats mercantils** andorranes han de tenir el seu domicili social a Andorra i una de les formes jurídiques següents:

- Societat anònima (SA)
- Societat de responsabilitat limitada (SL)

El seu capital ha d'estar compost per capital andorrà en les seves dues terceres parts com a mínim, entenent-se per capital andorrà el de les persones físiques o jurídiques de nacionalitat andorrana i el de les persones físiques estrangeres amb una residència continuada a Andorra d'almenys vint anys (per als espanyols i francesos, el període queda rebaixat a deu anys en aplicació del "Conveni Trilateral" relatiu a l'entrada, la circulació, el sojorn i l'establiment dels seus nacionals).

No obstant, en el cas de les entitats bancàries de dret andorrà; la Llei de regulació del règim administratiu bàsic de les entitats bancàries, de data 30 de juny de 1998, fixa que aquestes poden ser participades fins a un 51% del seu capital per entitats de crèdit estrangeres.

– Per a l'exercici del **comerç i indústria**, les persones estrangeres necessiten més de vint anys de residència per poder tenir al seu nom la titularitat d'un establiment comercial o industrial. En aplicació del "Conveni Trilateral" els francesos i espanyols només necessiten deu anys. L'exercici de les **professions lliberals** es regeix per una llei específica que exigeix vint anys de residència per als estrangers i estar en possessió del corresponent títol universitari expedit per Andorra, França i Espanya o degudament convalidat. El Govern pot atorgar discrecionalment un permís d'exercici lliberal per una durada de deu anys renovables tenint en compte les necessitats puntuals d'Andorra, l'especialitat i les condicions personals del sol·licitant.

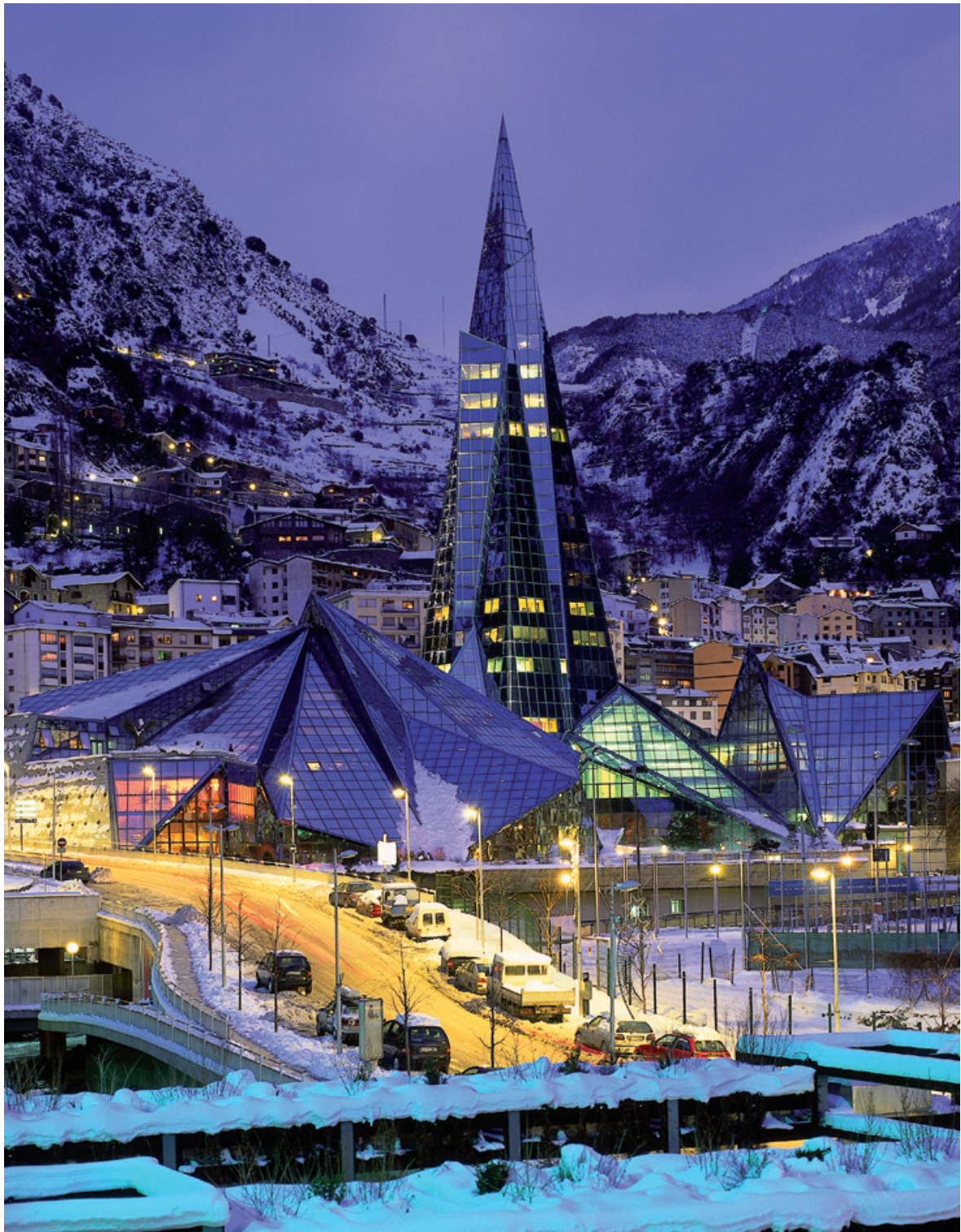
– L'any 1968 fou creat el règim andorrà de seguretat social que cobreix les branques de malaltia i vellesa. L'afiliació a la **Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS)** és obligatòria per a tots els treballadors assalariats i facultativa per als no assalariats residents al Principat. La cotització dels assegurats assalariats oscil·la entre un 5% i un 9% sobre el salari real i un 13% que va a càrrec de l'empresa. La cotització per als no assalariats consisteix en un preu revisat anyalment i calculat sobre el salari mig declarat durant l'exercici anterior. Un treballador estranger ha de disposar d'un permís de treball concedit pel Ministeri d'Interior. La concessió de permisos per part del Ministeri està condicionada a una quota aprovada pel Consell General.

– La persona física estrangera major de 18 anys que desitja establir la seva residència efectiva a Andorra sense exercir-hi cap activitat ha d'obtenir del Ministeri d'Interior una autorització de **resident passiu** que es regeix per la Llei qualificada de modificació de residències passives de data 28 de novembre de 1996.

– Les persones físiques no residents majors d'edat i les persones físiques residents amb menys de vint anys de residència necessiten una autorització de Govern per poder adquirir un **habitatge** en règim de propietat horitzontal, amb la corresponent plaça d'aparcament. En aquest cas, les parcel·les de terreny per un xalet o un habitatge unifamiliar no poden excedir els 1.000 m².

– La **nacionalitat andorrana** per naturalització pot ésser adquirida per les persones estrangeres que contreguin matrimoni amb andorrans, si acrediten una residència ininterrompudament a Andorra de tres anys. Els estrangers amb una residència efectiva d'almenys vint anys poden també sol·licitar-la a Govern. La Constitució andorrana no permet tenir dues nacionalitats.

II. ENTORN ECONÒMIC

II. ENTORN ECONÒMIC

INTRODUCCIÓ

Andorra és una economia desenvolupada amb una llarga història i en ple creixement. Aquest creixement que al llarg dels últims anys també s'ha pogut observar en les economies veïnes de França i Espanya, ha estat molt positiu per a l'economia andorrana que depèn en gran mesura d'aquests països, ja que està orientada principalment al sector de serveis, i en especial al turisme majoritàriament d'espanyols i francesos. El creixement dels darrers anys ha perdut un cert impuls, tenint el seu impacte sobre les variables econòmiques, que si bé segueixen sent positives ja no presenten els mateixos nivells de creixement que en exercicis anteriors.

L'expansió d'Andorra dels últims anys s'ha vist reflectida principalment en el sector de serveis, principal motor de l'economia del país, que durant l'any 2005 ha representat aproximadament el 89% de les empreses i el 80% de l'ocupació d'Andorra. Pel que fa al sector de la construcció, aquest representa quasi el 8% de les empreses i el 16% de l'ocupació. Andorra segueix essent un país deficitari en quant a mà d'obra, de manera que la demanda continua s'ha cobert amb treballadors procedents principalment d'Espanya i de Portugal.

L'objectiu de la primera part d'aquest llibre és analitzar els trets característics principals de l'economia andorrana, posant de manifest els canvis més significatius que s'han produït en els darrers exercicis.

II.1. ASPECTES GENERALS

Població: Dades demogràfiques

Un dels factors que han influït en l'economia andorrana al llarg del temps, ha estat l'accentuada dependència de mà d'obra de l'exterior, fet que ha incidit en la seva evolució, així com en la composició de la seva població.

El creixement de la població a Andorra l'any 2005 ha estat del 2,18% respecte de l'any anterior. El creixement tendeix a estabilitzar-se; el millor control per part de l'Oficina d'Immigració, després de les regularitzacions administratives dels treballadors immigrants fetes aquests darrers anys, ens permet conèixer amb més precisió el nombre d'habitants residents al país.

Per parròquia, el creixement ha estat força irregular, amb augments d'entre el 3,07% fins el 9,60% a totes elles a excepció d'Escaldes-Engordany amb una baixada del 4,97% que no correspon a una disminució real de la població sinó que és deguda a una regularització dels registres administratius.

Població registrada per parròquies

(Persones)

	2001	2002	2003	2004	2005
Canillo	3.014	3.205	3.707	4.225	4.633
Encamp	10.627	10.772	11.832	12.924	13.225
Ordino	2.366	2.485	2.767	3.066	3.309
La Massana	6.375	6.660	7.264	7.973	8.510
Andorra la Vella	20.787	20.724	22.035	22.884	23.587
Sant Julià de Lòria	7.646	7.785	8.313	8.885	9.207
Escaldes-Engordany	15.519	15.528	16.402	16.918	16.078
TOTAL	66.334	67.159	72.320	76.875	78.549

Font: Ministeri de Justícia i Interior

La taxa de natalitat i de mortalitat de la població del Principat, d'un 10,54% i d'un 3,51% respectivament, és estable en comparació amb el 2004. La taxa de natalitat és similar a la mitjana europea, en canvi la de mortalitat és molt inferior. Amb les dades de naixements i defuncions podem veure que Andorra ha experimentat durant el 2005 un creixement vegetatiu positiu de 552 persones. Aquesta xifra representa el 0,70% de la població del Principat, com la de l'any anterior. El creixement per immigració ha estat de 1.122 persones, molt per sota dels nivells dels darrers anys.

Moviment natural de la població

(Persones)

	2001	2002	2003	2004	2005
Naixements	733	749	721	814	828
Defuncions	215	218	221	281	276
Creixement Vegetatiu	518	531	500	533	552
Taxa de Natalitat (tpm)	11,05	11,15	9,97	10,59	10,54
Taxa de Mortalitat (tpm)	3,24	3,25	3,06	3,65	3,51
Taxa Creixement Vegetatiu (tpm)	7,81	7,91	6,91	6,93	7,03
Augment de la població	490	825	5.161	4.555	1.674
Augment migratori o per regularització del cens	-28	294	4.661	4.022	1.122

Font: Ministeri de Justícia i Interior

Històricament, l'estructura de la població andorrana es compon de diverses nacionalitats. D'aquestes nacionalitats, durant els últims trenta anys els espanyols han representat la part més important però durant el 2005 aquesta tendència s'ha invertit, així els andorrans han passat a representar el percentatge més significatiu de la població del Principat.

El quadre següent mostra la composició de la població a Andorra que en l'exercici 2005 ha estat el 35,97% d'andorrans, el 35,74% d'espanyols, el 14,38% de portuguesos i el 6,46% de francesos, principalment. Així, els residents estrangers representen el 64,03% de la població d'Andorra. També es pot concloure que la població, durant el període 2005, va augmentar sobretot per la immigració portuguesa i pels naixements de nens al país.

Evolució de la població per nacionalitats

(Persones)

	<u>1980</u>	<u>1995</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Andorrans	9.792	19.653	25.467	26.506	27.465	28.251
Espanyols	20.378	28.778	26.073	27.680	28.728	28.073
Francesos	2.474	4.299	4.334	4.718	5.095	5.078
Portuguesos	1.092	6.885	6.729	8.311	9.980	11.294
Altres	1.724	4.244	4.556	5.105	5.607	5.853
TOTAL	35.460	63.859	67.159	72.320	76.875	78.549

Font: Ministeri de Justícia i Interior

L'evolució històrica ens mostra que la major concentració de la població es troba entre els 15 i els 64 anys. La població del Principat és, per tant, bastant "jove" en relació amb els països veïns. Això s'explica en part per la immigració de població en edat de treballar i per l'augment, en termes relatius i absoluts, del tram de fins a 14 anys.

Estructura per edats de la població

(Persones)

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Fins a 14 anys	10.093	10.166	10.777	11.398	11.832
De 15 a 64 anys	47.642	48.089	52.415	56.289	57.441
65 anys i més	8.599	8.904	9.128	9.188	9.276
TOTAL	66.334	67.159	72.320	76.875	78.549

Font: Ministeri de Justícia i Interior

Mercat del treball

En el 2005, la mitjana anual de llocs de treball ha augmentat en un 3,73% passant dels 48.738 als 50.556. Les noves matriculacions a la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS), un indicador de l'activitat econòmica del Principat, han estat de 5.850, una xifra elevada i similar a la de l'any anterior, fet que posa en evidència la molt forta rotació de personal en certs sectors.

Llocs de treball

(Mitjana anual)

	2001	2002	2003	2004	2005
Llocs de treball	42.185	44.058	46.537	48.738	50.556

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

Noves matriculacions a la CASS

(Total anual)

	2001	2002	2003	2004	2005
Noves matriculacions	6.144	6.232	5.880	5.871	5.850

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

Adicionalment, com podem veure en la taula següent, la taxa d'ocupació andorrana supera per sis punts la de l'Europa dels 15.

Taxa d'ocupació

(Percentatge)

	ANDORRA		UE- 15	
	2004	2005	2004	2005
Taxa d'ocupació (*)	73,00	76,00	64,70	70,00

(*) Població assalariada sobre la població de 15 a 64 anys

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social, Eurostat i Banc d'Espanya

Pel que fa al nombre d'assalariats, el quadre següent ens mostra la seva evolució durant els darrers dos exercicis, amb un increment del 3,23% i mostra la importància del sector terciari dins de l'economia andorrana, que representa quasi un 80% del total (aquesta xifra inclou els ocupats a l'Administració pública d'energia elèctrica, gas i aigua, l'educació, la sanitat i els organismes extraterritorials). Dins d'aquest sector destaca la importància del col·lectiu d'assalariats en el comerç i les activitats directament relacionades amb el turisme, com és l'hosteleria.

Nombre d'assalariats per sectors

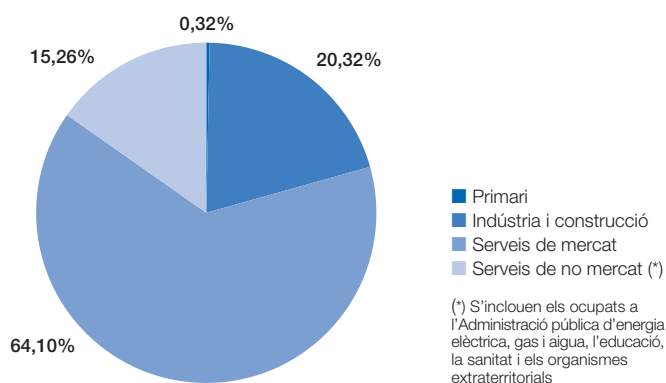
(Mitjana)

	2004	2005	Var. (%) 04-05
Agricultura, ramaderia, caça i silvicultura	139	138	-0,72%
Indústries manufactureres	1.629	1.710	4,97%
Producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua	156	160	2,56%
Construcció	6.282	6.747	7,40%
Comerç i reparació de vehicles de motor (...)	11.261	11.404	1,27%
Hoteleria	5.606	5.648	0,75%
Transport, emmagatzematge i comunicacions	1.277	1.271	-0,47%
Sistema financer	1.446	1.510	4,43%
Activitats immobiliàries i de lloguer; serveis empresarials	3.613	3.757	3,98%
Administració Pública, defensa i seguretat social obligatòria	3.831	4.030	5,19%
Educació	592	610	3,04%
Activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials	1.232	1.302	5,68%
Altres act. socials i de serveis prestats a la comunitat; serv. personals	2.295	2.352	2,48%
Llars que ocupen personal domèstic	1.206	1.245	3,23%
Organismes extraterritorials	8	9	12,50%
Treball domèstic a la comunitat (comunitat de propietaris)	250	254	1,60%
Declarant voluntari sense activitat (voluntaris)	264	269	1,89%
TOTAL	41.087	42.416	3,23%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

La resta de treballadors es reparteixen entre el sector d'indústria i construcció mentre que el sector primari només representa un 0,3%. El gràfic següent ens ho mostra:

Distribució dels assalariats per sectors 2005

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social i Eurostat

L'elevada presència d'activitats terciàries a l'economia i, sobretot, de les vinculades al turisme comporta l'existència d'uns models de contractació flexibles i d'una elevada estacionalitat de l'ocupació.

A través de la taula següent podem veure la importància del sector de serveis per l'economia andorrana, que produeix aproximadament el 80 % del PIB d'Andorra. Cal tenir en compte que en el sector serveis no només estem parlant de comerços i hosteleria sinó que també té un pes important la banca. La producció agrícola està limitada, ja que només un 2% de la terra es llaurable (en quasi la totalitat dels camps del país es cultiva tabac) i la majoria dels aliments s'importen.

Nombre d'empreses per sectors d'activitat				
	2003	2004	2005	% s/ total
Nombre d'empreses per sectors	7.844	7.990	8.377	100,00%
Primari	83	80	82	0,98%
Indústria i energia	180	180	194	2,32%
Construcció	594	614	653	7,80%
Serveis	6.987	7.116	7.448	88,90%

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

Evolució dels salaris

En el cas de l'economia andorrana, no existeix un procés de negociació col·lectiva que estableixi anualment els nivells salarials. Tot i això, és el Govern d'Andorra qui estableix el salari mínim per hora a escala nacional.

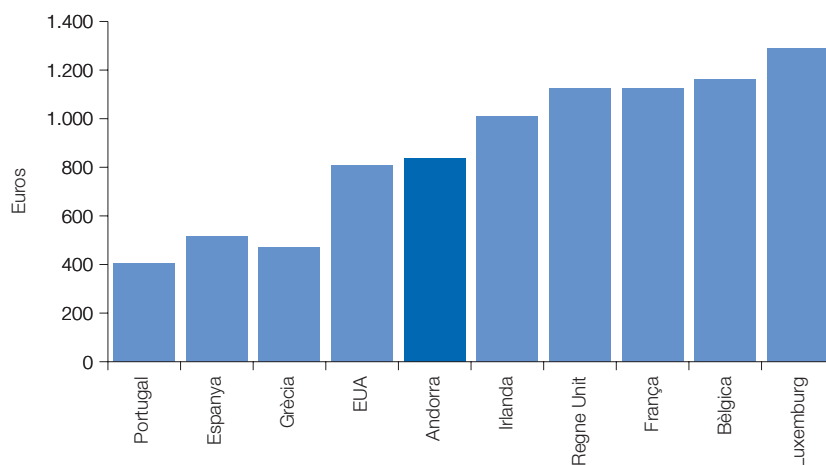
A continuació podem observar l'evolució del salari mínim, així com del salari mitjà de l'economia del Principat des de l'any 1995 fins a l'actualitat. Es pot apreciar que el salari mínim ha experimentat un augment continuat durant els darrers exercicis, fins assolir la xifra mitjana de 838 euros mensuals per a l'exercici 2005.

Evolució salaris mitjans i salaris mínims d'Andorra						
(Euros mensuals)						
	1995	2001	2003	2004	2005	Var. (%) 04-05
Salaris mitjans	1.021	1.317	1.454	1.531	1.619	5,75%
Salaris mínims	616	725	771	783	838	7,02%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

El següent quadre mostra una comparativa del salaris mínims al 2005 entre Andorra i altres països. Podem observar com Andorra es troba per sota de països com França, Regne Unit i Luxemburg, però té un salari mínim superior a Espanya o Portugal.

Salaris mínims 2005

Font: Eurostat i Servei d'Estudis - Ministeri de Finances

Els salaris mitjans dels diversos sectors han experimentat un augment durant l'exercici.

Salaris mitjans per sectors

(Euros mensuals)

	2004	2005	Var. (%) 04-05
Agricultura, ramaderia, caça i silvicultura	1.045	1.138	8,90%
Indústries manufactureres	1.586	1.680	5,93%
Producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua	2.696	2.798	3,78%
Construcció	1.610	1.705	5,90%
Comerç i reparació de vehicles de motor (...)	1.399	1.462	4,50%
Hoteleria	1.228	1.288	4,89%
Transport, emmagatzematge i comunicacions	1.591	1.740	9,37%
Sistema financer	3.151	3.268	3,71%
Activitats immobiliàries i de lloguer; serveis empresarials	1.515	1.570	3,63%
Administració Pública, defensa i seguretat social obligatòria	1.909	1.998	4,66%
Educació	1.706	1.738	1,88%
Activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials	1.654	1.741	5,26%
Altres act. socials i de serveis prestats a la comunitat; serv. personals	1.378	1.457	5,73%
Llars que ocupen personal domèstic	907	987	8,82%
Organismes extraterritorials	1.284	1.426	11,06%
Treball domèstic a la comunitat (comunitat de propietaris)	793	839	5,80%
Declarant voluntari sense activitat (voluntaris)	1.453	1.591	9,50%
MITJANA	1.583	1.672	5,62%

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

A l'any 2005 el sistema financer i el sector de producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua són aquells sectors on la mitja salarial ha estat més elevada, considerablement superior a la mitjana, és a dir, a 1.672 euros. Cal destacar, que tot i que el salari mitjà del sector declarant voluntari ha augmentat més d'un 9%, essent a l'any 2005 de 1.591 euros, aquest és inferior a la mitjana salarial.

En comparació amb l'any 2004, el personal domèstic a les llars ha experimentat un creixement del 8,82%, així mateix, el treball domèstic a la comunitat ha augmentat un 5,80%.

Formació

En el nivell educatiu escolar, les dades mostren una tendència positiva, ja que des de 1999-2000 fins ara la població escolaritzada ha anat augmentant de manera progressiva. Així, en l'any escolar 2004-2005 aquesta ha augmentat en un 2,12% respecte al mateix període de l'any anterior. Tal i com mostra la taula següent, aquest augment ha estat molt superior al de l'any anterior ja que la variació del 2002-2003 al 2003-2004 va ésser d'un 0,75%.

Població escolaritzada per nivells educatius						
(Nombre d'estudiants)	1999-00	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05
Escolar	9.276	9.432	9.701	9.992	10.128	10.477
Universitària	1.341	1.397	1.434	1.288	1.276	1.173
No Universitària	227	253	256	276	239	240
TOTAL	10.844	11.082	11.391	11.556	11.643	11.890

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional / Institut d'Estudis Andorrans

El següent quadre mostra l'evolució dels tres sistemes d'ensenyament a Andorra, amb una tendència a equiparar-se en quant a nombre d'estudiants. El sistema que ha crescut amb més força és el sistema andorrà, totalment consolidat a tots els nivells, des del primari fins al nivell universitari, que s'ajusta a les necessitats formatives del país i que per aquest motiu té una molt bona acceptació per part dels joves estudiants del país.

Població escolar per tipus d'ensenyament						
(Nombre d'estudiants)	1999-00	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05
Sistema educatiu francès	3.586	3.534	3.546	3.538	3.575	3.650
Escoles franceses	3.586	3.534	3.546	3.538	3.575	3.650
Sistema educatiu espanyol	3.510	3.546	3.611	3.684	3.587	3.499
Escoles espanyoles	1.580	1.494	1.467	1.469	1.349	1.269
Escoles congregacionals	1.930	1.946	1.955	1.977	1.978	1.957
Escoles privades	-	106	189	238	260	273
Sistema educatiu andorrà	2.180	2.352	2.544	2.770	2.966	3.328
Escoles andorranes	2.002	2.219	2.453	2.701	2.904	3.257
Escoles professionals	76	66	70	61	52	60
Escola especialitzada	102	67	21	-	-	-
Programa d'adaptació socioeducativa	-	-	-	8	10	11
TOTAL	9.276	9.432	9.701	9.992	10.128	10.477

Nota 1: A partir del curs 2002-2003, les estadístiques escolars deixen de recollir totes aquelles persones de l'escola especialitzada Ntra. Sra. de Meritxell que no formen part del sistema educatiu.

Nota 2: A partir del curs 2002-2003, s'inclouen en el nivell Secundari Bàsic els alumnes del programa d'adaptació socioeducativa (PAS), que es desenvolupa per donar atenció a l'alumnat amb dificultats d'inserció en el món escolar.

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional / Institut d'Estudis Andorrans

Pel que fa a la població universitària, el 54,90% dels andorrans cursen els seus estudis a Espanya, el 15,43% a França i el 29,16% a Andorra (xifra que està augmentant en els darrers anys).

Població universitària per països d'estudi

(Nombre d'estudiants)

	<u>1999-00</u>	<u>2000-01</u>	<u>2001-02</u>	<u>2002-03</u>	<u>2003-04</u>	<u>2004-05</u>
Andorra	227	275	377	307	330	342
Espanya	837	847	796	746	721	644
França	256	259	248	218	212	181
Altres	21	16	13	17	13	6
TOTAL	1.341	1.397	1.434	1.288	1.276	1.173

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional / Institut d'Estudis Andorrans

II.2. PRINCIPALS VARIABLES ECONÒMIQUES

Renda nacional i renda per càpita

L'evolució de la renda nacional és un termòmetre ideal i molt útil per mesurar el creixement econòmic d'un país, ja que permet fer comparatives amb altres països. Si bé Andorra no disposa d'una estimació oficial de la renda nacional, anualment algunes entitats privades fan estimacions d'aquesta dada macroeconòmica.

A continuació, es mostra una estadística de l'evolució de la renda nacional per càpita dels darrers anys.

Renda nacional i renda per càpita						
	1990	2000	2002	2003	2004	2005
Renda nacional (milions d'euros)	651	1.380	1.583	1.716	1.841	1.903
Renda per càpita (euros)	11.947	20.959	23.566	23.732	23.954	24.224
Variació de la renda nacional respecte de l'any anterior	2,30%	9,96%	7,39%	8,40%	7,28%	3,37%
Variació de la renda nacional per càpita (base 100 l'any 1990)	100	175	197	199	201	203

Font: Crèdit Andorrà i OCDE

A continuació es mostra una anàlisi comparativa del producte interior brut per càpita amb els principals països europeus i amb els Estats Units i Japó. Com es pot comprovar, el PIB per càpita del Principat se situa per sobre de la mitjana de la zona euro i per sobre de l'espanyol i per sota de països com Luxemburg, Suïssa, Estats Units i Japó.

PIB per càpita, 2004 (Euros)	
País	Saldo
Andorra	23.953
Alemanya	26.297
Espanya	19.419
França	26.271
Luxemburg	56.245
Suïssa	39.689
Estats Units	29.318
Japó	28.322
MITJANA UE	20.183

Font: Crèdit Andorrà i FMI

Índex de preus de consum

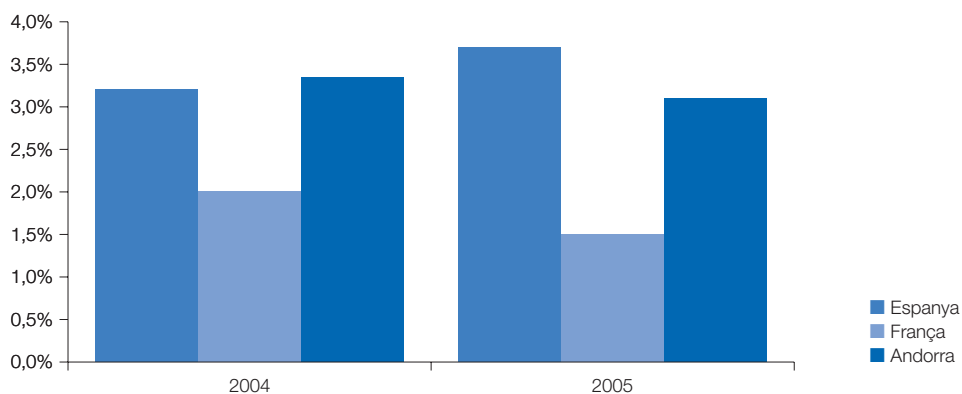
L'índex de preus al consum (IPC) d'Andorra, l'any 2005, és superior a la mitjana de la zona euro, però es manté inferior a Espanya, Estat amb el que Andorra manté els lligams econòmics més forts.

IPC harmonitzat interanual 2005	
Andorra	3,1%
Alemanya	2,1%
Espanya	4,1%
França	2,4%
Luxemburg	3,6%
Portugal	-
Suïssa	1,2%
Estats Units	3,0%
Japó	0,1%
Itàlia	2,3%
Irlanda	3,0%
Regne Unit	2,2%
Zona Euro	2,2%

Font: Guitrans, Lukor INE, OCDE i Servei d'Estudis - Ministeri de Finances

A continuació es mostra un detall de l'evolució de l'índex de preus al consum en els darrers dos exercicis d'Andorra, França i Espanya:

Evolució de la inflació a Andorra, Espanya i França

Font: Guitrans, Lukor INE, OCDE i Servei d'Estudis - Ministeri de Finances

Pel que fa a Andorra, en la taula següent podem veure més en detall cada una de les partides.

Índex de preus al consum					
	2001	2002	2003	2004	2005
Aliments, begudes i tabac	3,5%	5,3%	3,5%	1,8%	1,1%
Vestit i calçat	6,1%	1,1%	1,4%	1,1%	1,8%
Habitatge, aigua, gas, electricitat	1,9%	3,1%	3,1%	7,2%	5,0%
Mobles, estris domèstics	4,2%	1,5%	3,0%	2,9%	1,2%
Salut (despeses sense subvenció)	3,0%	2,6%	3,6%	1,0%	2,7%
Transports	0,5%	3,3%	3,3%	5,9%	5,4%
Esbarjo, espectacles	2,5%	-0,4%	-0,4%	-1,0%	0,3%
Ensenyament	3,7%	6,2%	2,7%	3,2%	4,4%
Hotels, cafès i restaurants	4,3%	7,6%	4,1%	5,2%	4,8%
Béns i serveis diversos	0,3%	1,3%	1,7%	1,1%	1,6%
ÍNDEX GENERAL	2,8%	3,4%	2,9%	3,4%	2,8%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

L'exercici 2005 ha experimentat un increment dels preus de consum del 2,8%, davant del 3,4% de l'exercici anterior, motivat, principalment, per l'augment de preus de l'habitatge, aigua, gas, electricitat en un 5,0%, del transport en un 5,4%, i del capítol hotels, cafès i restaurants, que ho han fet en un 4,8%.

Grups especials					
	2001	2002	2003	2004	2005
Aliments	3,6%	5,6%	3,0%	1,6%	1,3%
Energia	-7,2%	5,5%	2,0%	15,9%	11,8%
Serveis (excloent-hi el lloguer dels habitatges)	3,7%	4,3%	3,0%	4,3%	4,4%
Índex general sense tabac	2,7%	3,3%	2,6%	3,5%	3,4%
ÍNDEX GENERAL	2,8%	3,4%	2,9%	3,4%	2,8%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

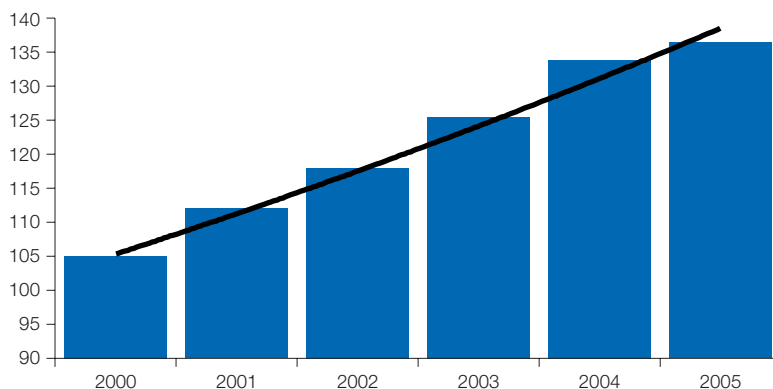
Consum d'energia elèctrica

El consum d'energia elèctrica és un indicador que permet estimar l'evolució de l'activitat d'un país. A continuació, es mostra l'evolució del consum d'energia elèctrica dels darrers sis exercicis.

Consum d'energia elèctrica (MW/h)						Var. (%) 04-05
	2001	2002	2003	2004	2005	
Usos domèstics	70.009	76.670	78.945	83.610	84.203	0,71%
Distribució	61.695	65.699	71.772	76.282	74.953	-1,74%
Hoteleria i restauració	51.791	55.560	63.657	68.778	68.430	-0,51%
Altres serveis	47.616	52.980	54.600	57.617	61.889	7,41%
Serveis financers	17.530	18.641	19.556	21.536	22.560	4,75%
Estacions d'esquí	18.608	16.409	14.944	16.983	16.102	-5,19%
Administracions	14.528	13.736	15.438	17.102	17.818	4,19%
Construcció i activitats annexes	9.129	7.652	7.749	7.785	7.149	-8,17%
Indústries	6.541	6.343	5.332	5.386	5.110	-5,12%
Enllumenat públic	4.749	5.077	5.151	5.710	5.873	2,85%
Altres distribuïdores	137.570	144.441	155.236	164.720	171.375	4,04%
TOTAL	439.766	463.208	492.380	525.509	535.462	1,89%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

Variació consum energia (base 100=1999)

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

A partir del gràfic anterior podem observar que en el seu conjunt, el consum s'ha incrementat un 1,89% en relació amb el consum de l'exercici 2004.

Així mateix, podem observar que els nuclis del total de consum més significatius es concentren, fonamentalment, en l'àmbit domèstic, amb un 15,72% i en el sector serveis, on destaquen la distribució amb un 14%, i l'hoteleria i restauració amb un 12,78%. Aquest fet confirma, una vegada més, que el sector terciari és el principal actiu de l'economia del país.

Telecomunicacions

Els darrers anys, els serveis de telecomunicacions han vist com el nombre d'abonats creixia, especialment el de telefonia mòbil, en línia amb el desenvolupament que aquest sector ha tingut als Estats veïns. Per a l'exercici 2005, aquests han representat un 28% dels abonaments totals a serveis de telecomunicacions.

Abonaments a serveis de telecomunicacions 2005

(Unitats)

	2001	2002	2003	2004	2005
Telefonia fixa	42.393	43.561	45.065	45.348	45.653
Línies telefòniques	34.505	34.922	35.171	35.040	35.178
Canals XDSI	7.888	8.639	9.894	10.308	10.475
Telefonia mòbil	29.429	32.790	51.893	58.366	61.212
Mobiland contracte	28.605	31.325	33.796	33.733	34.773
Mobiland Clic Prepagament (1)	824	1.465	18.097	24.633	26.439
Línies de dades	680	657	681	679	678
Línies commutades	208	197	201	219	222
Línies especialitzades	472	460	480	460	456
Capacitat total contractada en Kbps	-	-	199.277	257.266	291.413
ADSL (2)	-	1.148	3.601	6.282	8.121

(1): El servei de mobiland Clic es va posar en marxa el mes de juny de 2000. Les dades de mobiland Clic relatives als anys 2001 i 2002 corresponent a les targetes de prepagament venudes pel Servei de Telecomunicacions d'Andorra a partir de gener del 2003

(2): La línia ADSL es va posar en funcionament el mes de gener del 2002

Font: Servei de Telecomunicacions d'Andorra

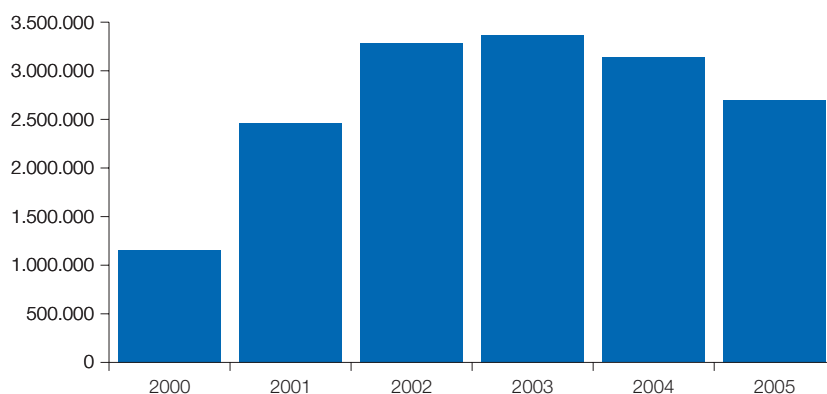
Comunicacions Internet

	2001	2002	2003	2004	2005	Var. (%) 04-05
Hores de connexió	2.459.754	3.285.298	3.363.927	3.136.660	2.697.409	-14,00%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

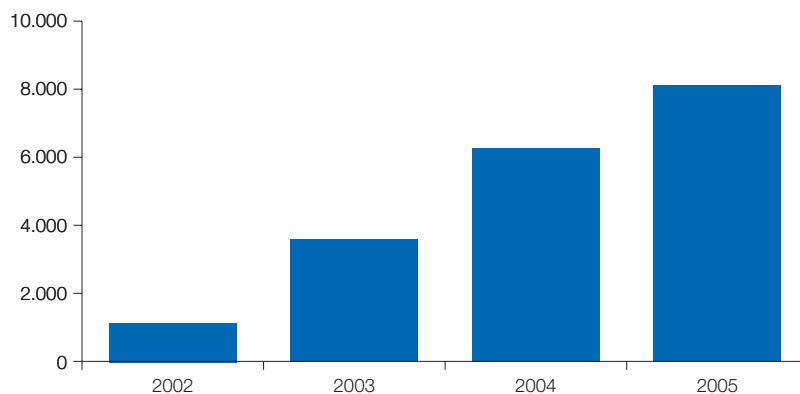
D'una altra banda, cal destacar la importància del temps de connexió a internet, que al 2005 ascendeix a 2.697.409 hores. Encara que en el 2005 aquestes han disminuït un 14%, això s'explica pel nombre d'altres en abonaments ADSL, cada any més elevades, els quals no estan inclosos en el càlcul d'hores de connexió anterior. Aquest fet explica l'evolució dels dos gràfics següents:

Evolució hores de connexió Internet

Font: Servei de Telecomunicacions d'Andorra

Evolució comunicacions Internet ADSL

Font: Servei de Telecomunicacions d'Andorra

Vehicles matriculats

Una altra variable a considerar és la matriculació de vehicles, indicador de consum representatiu de la dinàmica general de l'economia andorrana. El nombre de matriculacions de vehicles a Andorra (que inclou les matriculacions de ciclomotors, vehicles especials i motos de neu) ha experimentat una disminució respecte de l'exercici 2004 del 3,55%, tot i mantenint-se en una xifra elevada de 6.855 per comparació amb la població total.

Vehicles matriculats						
	2001	2002	2003	2004	2005	Var. (%) 04-05
Vehicles totals	5.236	5.975	6.441	7.107	6.855	-3,55%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

Relacionat amb els vehicles i l'energia, hi trobem els carburants. El fort increment sofert per l'epígraf "d'energia" (inclòs en l'índex general) és degut, principalment, a la pujada de preus de combustibles que s'ha experimentat durant els últims anys. El quadre següent mostra l'evolució dels preus màxims d'aquests productes durant els darrers cinc anys.

Preus dels carburants (Euros)						
	2001	2002	2003	2004	2005	Var. (%) 04-05
Gasolina Súper	0,74	0,81	0,81	0,92	0,95	3,26%
G.s.p de 95 octans	0,67	0,75	0,74	0,85	0,89	4,71%
G.s.p de 98 octans	0,71	0,79	0,79	0,89	0,93	4,49%
Gas-oil locomoció	0,54	0,60	0,60	0,73	0,79	8,22%
Fuel domèstic	0,36	0,41	0,40	0,54	0,61	12,96%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

II.3. EL SECTOR PÚBLIC

El sector públic andorrà està constituït per l'Administració central, set administracions comunals (una per a cadascuna de les set parròquies en què és divideix el territori andorrà) i les entitats parapúbliques.

Administració central

El pressupost del Govern per a l'any 2006 és de 340.496 milers d'euros, un 10,37% més que l'any 2005. Aquest increment es deu, principalment, a l'augment dels ingressos procedents dels impostos indirectes. La importància relativa de les partides que estan incloses no han variat de manera significativa.

Pressupost de l'Administració central (Euros)				
	Pressupost 2005	% s/ total	Pressupost 2006	% s/ total
Total ingressos	308.500.216	100,00%	340.496.272	100,00%
Impostos indirectes	218.808.959	70,92%	257.782.353	75,71%
Altres ingressos	42.322.986	13,72%	35.556.792	10,44%
Variació actius financers, nets	113.233	0,04%	116.630	0,03%
Variació passius financers, nets	47.255.038	15,32%	47.040.497	13,82%
Total despeses i inversions	308.500.216	100,00%	340.496.272	100,00%
Inversions	103.045.893	33,40%	111.135.898	32,64%
Transferències	92.758.154	30,07%	97.139.125	28,53%
Despeses de funcionament	107.014.788	34,69%	123.795.377	36,36%
Despeses financeres	5.119.000	1,66%	7.912.492	2,32%
Actius financers	550.000	0,18%	501.000	0,15%
Passius financers	12.381	-	12.380	-

Font: Govern d'Andorra

El deute públic del Principat d'Andorra és generat pel Govern i els comuns. Al finalitzar el 2004, el deute financer del Govern era d'aproximadament 225 milions d'euros, xifra que representa un 13% de la renda nacional del Principat. Igual que en exercicis anteriors, Andorra compleix els criteris de Maastricht en quan a màxim del 60% del deute públic sobre el producte interior brut, si bé el dèficit públic supera el 3% del PIB.

En el gràfic següent es mostra l'evolució de les liquidacions en ingressos i despeses de l'Administració General des de l'any 2000.

Administració General

Liquidacions d'ingressos de l'Administració general

(Milers d'euros)

	2001	2002	2003	2004	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Impostos indirectes	157.979	173.616	180.641	195.998	213.345	83,41%	8,85%
Taxes i altres ingressos	15.865	17.461	19.018	19.943	18.732	7,32%	-6,07%
Transferències corrents	-	17	70	45	39	0,02%	-13,33%
Ingresos patrimonials	45.349	33.490	26.415	26.221	23.672	9,25%	-9,72%
Total ingressos no financers	219.193	224.584	226.144	242.207	255.788	100,00%	5,61%
Actius financers	182	165	124	108	87		-19,44%
Passius financers	131.063	27.233	25.228	38.176	260.169		-
TOTAL INGRESSOS	350.438	251.982	251.496	280.491	516.044		83,98%

Liquidacions de despeses de l'Administració general

(Milers d'euros)

	2001	2002	2003	2004	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Despeses corrents	124.070	128.861	138.914	153.590	175.551	59,20%	14,30%
Despeses de personal	49.902	55.460	61.229	66.260	72.238	24,36%	9,02%
Béns corrents i serveis	33.211	29.345	31.992	37.063	40.277	13,58%	8,67%
Interessos	5.611	5.196	4.729	4.570	5.213	1,76%	14,07%
Transferències corrents	35.346	38.860	40.964	45.697	57.823	19,50%	26,54%
Despeses de capital	103.620	115.752	106.230	121.918	120.993	40,80%	-0,76%
Inversions reals	66.193	75.322	65.899	71.562	78.875	26,60%	10,22%
Transferències de capital	37.427	40.430	40.331	50.356	42.118	14,20%	-16,36%
Total despeses no financeres	227.690	244.613	245.144	275.508	296.544	100,00%	7,64%
Operacions financeres	131.043	126	629	87	188.315		-
TOTAL DESPESES	358.733	244.739	245.773	275.595	484.859		75,93%

Font: Servei d'Estudis - Ministeri de Finances

Entitats parapúbliques

Les entitats parapúbliques es van constituir entre els anys 1968 i 2000 com una voluntat dels poders públics de crear i enfortir els serveis a la comunitat, tant a nivell sanitari i social (Centre Hospitalari Andorrà, Servei Andorrà d'Atenció Sanitària, residències de la tercera edat, Caixa Andorrana de Seguretat Social) com en sectors més tècnics (Servei de Telecomunicacions d'Andorra, Forces Elèctriques d'Andorra; Institut Nacional Andorrà de Finances, Centre Nacional d'Informàtica d'Andorra; Radio i Televisió d'Andorra).

Totes han acompanyat amb èxit el dinamisme de l'empresa privada que ha generat el fort coneixement econòmic d'Andorra fins a la situació envejable que tenim avui.

La comparativa dels pressupostos dels anys 2005 i 2006 d'aquestes entitats és la següent:

Pressupostos de despesa de les entitats parapúbliques andorranes

(Milers d'euros)

	2005	2006	Var. (%) 05-06
Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA)	50.929	48.386	-4,99%
Servei de Telecomunicacions d'Andorra (STA)	86.959	83.753	-3,69%
Servei Andorrà d'Atenció Sanitària (SAAS)	32.142	36.616	13,92%
Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS)	131.480	205.840	56,56%
Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF)	2.196	2.482	13,02%
Residència Solà d'Enclar	1.173	1.273	8,52%
Institut d'Estudis Andorrans (IEA)	856	873	1,98%
Universitat d'Andorra (UdA)	2.261	2.686	18,80%
Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya (EFPEM)	370	465	25,67%
TOTAL	308.365	382.375	24,00%

Font: Govern d'Andorra

Administracions comunals

Els comuns d'Andorra obtenen gran part dels seus ingressos anuals de les transferències que reben del Govern d'Andorra, mentre que la resta són recursos per recaptació pròpia i altres ingressos. A continuació es mostra un detall dels principals capítols que componen els pressupostos d'ingressos i despeses comunals per a l'any 2006.

Pressupostos de les administracions comunals per a l'any 2006 (Euros)							
	<u>Canillo</u>	<u>Encamp</u>	<u>Ordino</u>	<u>La Massana</u>	<u>Andorra la Vella</u>	<u>Sant Julià de Lòria</u>	<u>Escaldes-Engordany</u>
Total ingressos	14.157.092	36.337.035	23.852.576	20.961.192	42.808.004	16.986.775	33.935.601
Transferències	5.041.000	7.666.504	7.547.588	5.415.379	8.304.103	6.123.721	7.580.500
Recaptació pròpia i altres	9.116.092	28.670.399	10.584.034	10.545.813	27.264.700	8.895.655	14.359.664
Passius financers	-	48	5.720.954	5.000.000	7.239.201	1.967.399	11.995.437
Actius financers	-	84	-	-	-	-	-
Total despeses i inversions	14.157.092	36.337.035	23.852.576	20.961.192	42.808.004	16.986.775	33.935.601
Inversions	7.090.500	10.020.890	13.905.620	10.611.250	16.175.245	5.569.700	16.703.818
Despeses de funcionament	4.580.792	18.427.681	7.122.487	7.719.170	24.735.117	9.652.270	13.980.768
Transferències	588.800	1.632.383	563.669	695.580	710.050	399.805	564.427
Despeses financeres	519.947	908.511	405.800	317.003	532.592	165.000	993.588
Actius financers	-	48	-	1.200.000	-	1.000.000	-
Passius financers	1.377.053	5.347.522	1.855.000	418.189	655.000	200.000	1.693.000
Resultat pressupostari	-	-	-	-	-	-	-

Font: Govern d'Andorra

Des de l'entrada en vigor de l'Impost de Transmissions Patrimonials (ITP) el juliol de 2001, les administracions comunals han experimentat un increment important dels seus ingressos fruit de l'increment del volum de transaccions immobiliàries. A la taula següent es mostra l'evolució positiva de la recaptació de l'ITP per als exercicis 2003, 2004 i 2005.

Recaptació de l'ITP (Milions d'euros)			
	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Transmissions patrimonials	12,7	14,9	16,0

Font: Ministeri de Finances

II.4. ELS SECTORS ECONÒMICS

Introducció

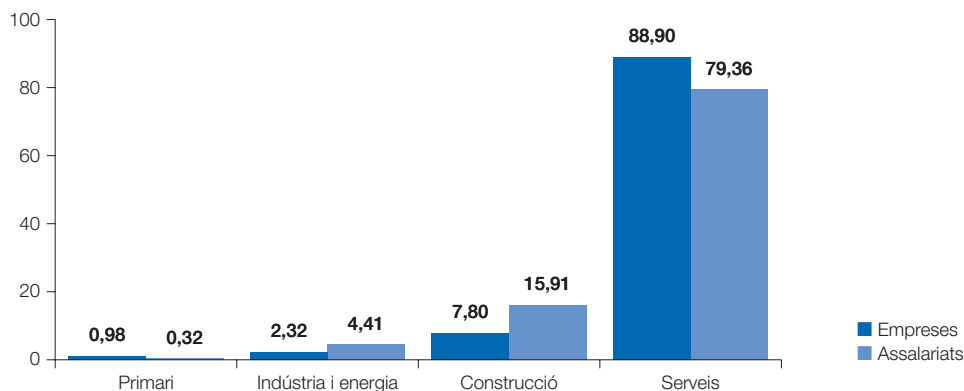
Fins a començament del segle XX, l'economia del Principat era de subsistència, basada en l'agricultura, la ramaderia i el comerç. Va ésser a partir de la Segona Guerra Mundial que l'economia andorrana va començar a créixer de manera significativa, degut en part pel mateix ritme de creixement dels Estats veïns.

Aquest desenvolupament s'ha reflectit en una economia basada principalment en els sectors turístic i comercial, que han crescut gràcies a unes característiques climàtiques i geogràfiques propícies per a aquests sectors, altament dependents del sector exterior, i que han induït també el desenvolupament del sector de la construcció.

La informació disponible al Principat no ens permet analitzar la contribució de cada sector al producte interior brut (PIB), per aquest motiu, l'anàlisi de l'estructura productiva s'ha de dur a terme mitjançant la informació que s'extreu de les dades d'ocupació assalariada, que ja han estat analitzades en l'apartat de composició per sectors de la població assalariada.

El Principat d'Andorra té 8.377 empreses que ocupen un total de 42.416 persones. En l'estructura empresarial predomina la petita empresa. El gràfic següent ens mostra clarament que el sector serveis té un pes rellevant en l'estructura empresarial andorrana que és també superior al de totes les economies europees desenvolupades. La construcció ocupa el segon lloc amb un 7,80%, mentre que la indústria i les activitats primàries tenen un pes molt més reduït.

Distribució de les empreses i assalariats per sectors 2005 (en %)

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social i Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

Sector primari

A Andorra les activitats primàries van tenir fins a la dècada del 1950 una participació rellevant a l'economia. Hi predominaven les petites explotacions, de caràcter familiar, molt fragmentades, que es dedicaven a l'explotació agrícola i/o ramadera. Aquesta situació s'ha anat transformant a mesura que avançava i es desenvolupava l'activitat del turisme. A partir dels anys cinquanta i seixanta, la major part de la superfície de les explotacions agràries va ser destinada a la construcció d'hotels i de segones residències. D'aleshores ençà, la regressió del sector primari dins l'economia ha estat constant, el que genera una ocupació de poc més del 0,30% del total de la població assalariada, i representa actualment quasi l'1% del total de les empreses.

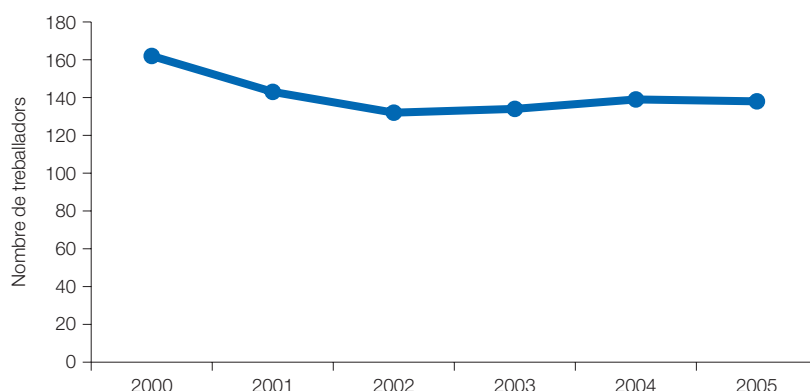
El quadre següent ens mostra l'evolució des de l'any 2001 de l'ocupació mitjana i del nombre mitjà d'empreses del sector primari.

Nombre d'empreses i treballadors del sector primari

	2001	2002	2003	2004	2005
Nombre mitjà d'empreses	84	83	83	80	82
Nombre mitjà de treballadors	143	132	134	139	138

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social i Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

Evolució del nombre mitjà de treballadors per empreses del sector primari

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social i Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

Cal remarcar que malgrat que la importància d'aquest sector sigui cada cop menys rellevant, els països desenvolupats apliquen constantment més esforços al manteniment o a la recuperació del sector primari, ja que en aquests països s'ha passat de veure'l, solament com un sector productiu a considerar-ho a més un factor imprescindible per a la preservació del medi natural.

En aquest sentit, al Principat i des de l'Associació de Pagesos i Ramaders i el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, s'impulsa la ramaderia mitjançant ajudes i un suport ferm a l'experiència pilot de producció de carn de vedella del país.

Sector secundari

Indústria

El sector industrial va concentrar a l'any 2005 només el 2,32% de les empreses i el 4,41% dels assalariats.

A l'any 2005 ha augmentat el nombre d'empreses de la indústria manufacturera.

Nombre d'empreses	2004	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Indústries manufactureres	172	187	96,39%	8,72%
Producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua	8	7	3,61%	-12,50%
TOTAL	180	194	100,00%	7,78%

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

Nombre d'assalariats (Mitjana)	2004	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Indústries manufactureres	1.629	1.710	91,44%	4,97%
Producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua	156	160	8,56%	2,56%
TOTAL	1.785	1.870	100,00%	4,76%

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social i Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

A nivell d'importacions i exportacions dintre del sector industrial podem observar com ambdues magnituds han augmentat respecte l'exercici 2004. Cal destacar el creixement del 16,33% del total d'exportacions, destacant el sucre i articles ensucrats.

Total importacions i exportacions (Millions d'euros)	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Importacions totals	1.441	100,00%	2,13%
Principals capítols			
Begudes, líquids alcohòlics i vinagres	60	4,16%	-1,82%
Productes de perfumeria o de tocador	98	6,80%	1,03%
Vestits i accessoris del vestit, no de gènere de punt	76	5,27%	2,70%
Calderes, màquines, aparells i ginys mecànics	86	5,97%	-
Aparells elèctrics, ...	186	12,91%	-11,00%
Vehicles automòbils, tractors, bicicletes	163	11,31%	4,49%
Exportacions totals	114	100,00%	16,33%
Principals capítols			
Sucre i articles ensucrats	23	20,18%	187,50%
Productes de perfumeria o de tocador	3	2,63%	-40,00%
Calderes, màquines, aparells i ginys mecànics	6	5,26%	50,00%
Aparells elèctrics, ...	21	18,42%	-16,00%
Vehicles automòbils, tractors, bicicletes	19	16,67%	-13,64%
Òptica, fotografia, cinematografia, mesura, ...	7	6,14%	16,67%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

En l'estructura empresarial del sector predomina la petita empresa. Així, aproximadament el 53% de les empreses té 5 o menys treballadors i només el 9% compta amb una plantilla superior als 25 assalariats.

Construcció

La construcció, que tradicionalment ja ha constituït la major part del sector secundari, està experimentant un intens creixement convertint-se en el sector més dinàmic de l'economia andorrana. Així ho demostren els indicadors donat que, el nombre d'empreses dedicades a la construcció ha passat de 614 a 653 en l'actualitat, i el nombre de treballadors ha passat de 6.282 a 6.747; la qual cosa suposa un creixement de 6,35% i 7,40% respectivament, en relació al 2004. El sector de la construcció concentra en l'any 2005, el 15,91% dels assalariats i el 7,80% de les empreses del país.

Nombre d'empreses i d'assalariats 2005

	2004	2005	Var. (%) 04-05
Nombre d'empreses	614	653	6,35%
Nombre d'assalariats	6.282	6.747	7,40%

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social i Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

La importància de la construcció ha estat directament vinculada a l'evolució de la superfície autoritzada per l'edificació. La taula següent mostra els metres quadrats de construcció autoritzats per a les 7 parròquies. Podem observar que en tots els casos, les autoritzacions durant l'exercici 2005 han estat inferiors.

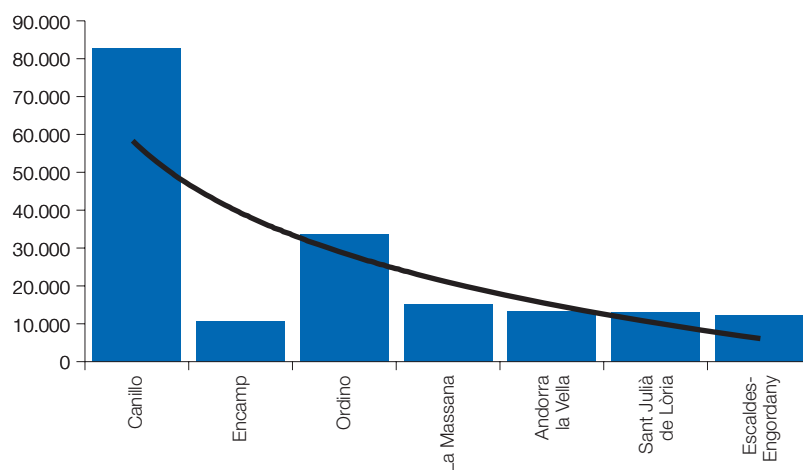
Metres quadrats de construcció autoritzats

	2001	2002	2003	2004	2005	Var. (%) 04-05
Canillo	53.901	84.534	60.057	198.857	82.888	-58,32%
Encamp	32.092	15.283	37.592	56.856	10.616	-81,33%
Ordino	13.258	27.594	14.486	51.406	33.787	-34,27%
La Massana	56.738	25.751	75.707	96.240	15.275	-84,13%
Andorra la Vella	127.914	53.369	146.334	55.789	13.304	-76,15%
Sant Julià de Lòria	42.776	10.640	29.453	49.555	13.044	-73,68%
Escaldes-Engordany	48.892	92.747	92.551	97.048	12.235	-87,39%
TOTAL	375.571	309.918	456.180	605.751	181.149	-70,10%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

En el següent gràfic podem observar el fort nivell de construcció de Canillo amb 82.888 metres quadrats, gran diferència amb la resta de parròquies.

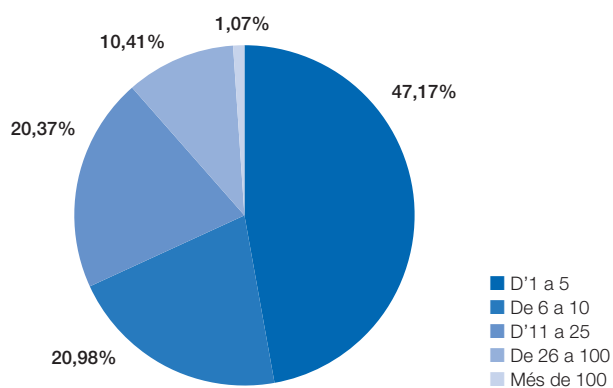
Evolució metres quadrats de construcció autoritzats

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

L'estructura empresarial del sector es compon principalment per les petites empreses, a falta de grans grups constructors. Així, quasi la meitat de les empreses tenen 5 o menys treballadors, mentre que només el 10,41% té una plantilla superior als 25 assalariats.

Distribució de les empreses de construcció per nombre d'assalariats 2005

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

El quadre següent mostra que per tipus de construcció, els metres quadrats autoritzats també han disminuït.

Superfície autoritzada per a l'edificació		
(Metres quadrats)		
	2005	Var. (%) 04-05
Apartaments	137.094	-73,36%
Xalets	6.987	-82,98%
Altres edificis (*)	37.068	-25,88%
Total	181.149	-70,10%
(*) Altres edificis està format per despatxos, magatzems i hotels		
Font: Ministeri d'Urbanisme i Ordenament Territorial		

Així mateix, els apartaments segueixen essent els tipus d'edificació més significativa amb un 75,68% dels metres quadrats construïts.

Sector terciari: serveis

Introducció

L'absència de primeres matèries i fonts d'energia, ha fet orientar l'economia cap a l'exterior i a donar preferència a les activitats de serveis, bàsicament el turisme, el comerç, l'hoteleria i les finances, en detriment de les de transformació.

El sector terciari és el sector capdavanter de l'economia andorrana, amb una ocupació mitjana de 33.661 assalariats, el que representa aproximadament el 80% del total d'assalariats.

Com podem veure a continuació, durant el període 2004-2005 el nombre d'empreses i d'assalariats del sector serveis ha augmentat en línies generals.

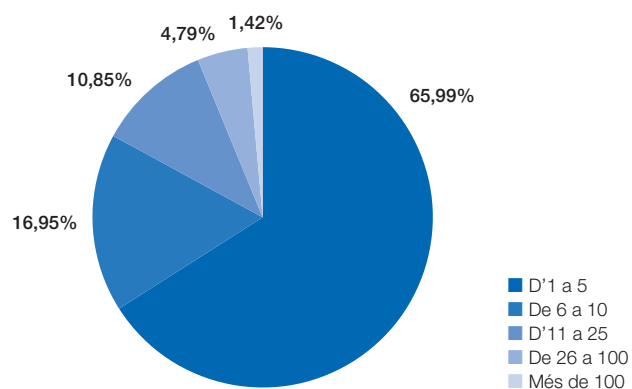
Nombre d'empreses i assalariats del sector terciari				
	2004	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Nombre d'empreses	7.116	7.448	100,00%	4,66%
Comerç i reparació de vehicles de motor (...)	1.478	1.435	19,27%	-2,91%
Hoteleria	714	698	9,37%	-2,24%
Transport, emmagatzematge i comunicacions	178	190	2,55%	6,74%
Sistema financer	63	70	0,94%	11,11%
Activ. Immobiliàries i de lloguer; serveis empresarials	675	720	9,67%	6,67%
Adm. Pública, defensa i seguretat social obligatòria	25	29	0,39%	16,00%
Educació	33	38	0,51%	15,15%
Activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials	138	150	2,01%	8,69%
Altres activ. socials i de serveis prestats a la comunitat; serveis personals	306	340	4,56%	11,11%
Llars que ocupen personal domèstic	2.767	3.076	41,30%	11,17%
Organismes extraterritorials	4	5	0,07%	25,00%
Treball domèstic a la comunitat (comunitat de propietaris)	477	491	6,59%	2,94%
Declarant voluntari sense activitat (voluntaris)	258	206	2,77%	-20,16%
Nombre d'assalariats	32.881	33.661	100,00%	2,37%
Comerç i reparació de vehicles de motor (...)	11.261	11.404	33,88%	1,27%
Hoteleria	5.606	5.648	16,78%	0,75%
Transport, emmagatzematge i comunicacions	1.277	1.271	3,77%	-0,47%
Sistema financer	1.446	1.510	4,48%	4,43%
Activ. Immobiliàries i de lloguer; serveis empresarials	3.613	3.757	11,16%	3,98%
Adm. Pública, defensa i seguretat social obligatòria	3.831	4.030	11,97%	5,19%
Educació	592	610	1,81%	3,04%
Activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials	1.232	1.302	3,87%	5,68%
Altres activ. socials i de serveis prestats a la comunitat; serveis personals	2.295	2.352	6,99%	2,48%
Llars que ocupen personal domèstic	1.206	1.245	3,70%	3,23%
Organismes extraterritorials	8	9	0,03%	12,50%
Treball domèstic a la comunitat (comunitat de propietaris)	250	254	0,75%	1,60%
Declarant voluntari sense activitat (voluntaris)	264	269	0,81%	1,89%

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

Tal com es pot comprovar en els quadres anteriors, el sector terciari agrupa principalment activitats i serveis relacionats amb el comerç i el turisme. Tot i això, s'inclouen dins el sector terciari, activitats significativament importants com l'administració pública, les professions lliberals i el sector financer.

L'estructura empresarial del sector es compona principalment per petites empreses. Així, un 65,99% de les empreses tenen 5 o menys treballadors, mentre que el 4,79% té una plantilla superior als 25 assalariats i només l'1,42%, més de 100 treballadors.

Distribució de les empreses de serveis per nombre d'assalariats 2005

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

Turisme

El comerç, tal i com ha estat comentat anteriorment, és una de les activitats clau de l'economia del Principat que es complementa i està directament interrelacionada amb el turisme. Les activitats comercials ocupen prop del 30% dels assalariats del sector, i l'estructura comercial està composta majoritàriament de petits negocis.

El turisme és un dels motors principals de l'economia andorrana. Cada any, uns onze milions de visitants venen al Principat.

Les més de 30.000 places hoteleres, les 5 estacions d'esquí, i la gran varietat i nombre de comerços fan del Principat un dels centres d'oci més importants dels Pirineus.

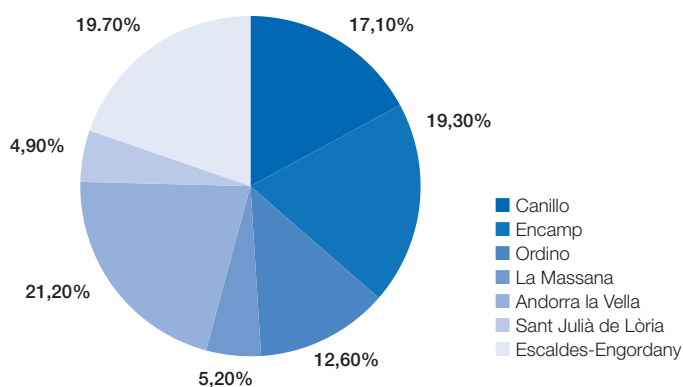
En l'oferta d'allotjament del 2005, els hotels representen un 68,05% en les activitats relacionades amb el sector turístic per sobre dels hostals o residències, pensions, apartahotels i apartaments turístics. Podem parlar de 200 hotels amb una capacitat total de 26.154 llits que es concentren per volum, en un 21,20% a Andorra La Vella, 17,10% a Canillo, 19,30% a Encamp, 19,70% a Escaldes-Engordany, 12,60% a Ordino i la resta es distribueix entre la Massana i Sant Julià de Lòria.

Oferta d'allotjament 2005

	Establiments	Llits		
	2005	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Hotels	200	26.154	68,05%	-1,7
Hostals o residències	17	764	1,99%	-0,8
Pensions	14	524	1,36%	0,0
Aparthotels	23	3.443	8,96%	11,6
Apartaments turístics	41	7.551	19,64%	10,2
Total	295	38.436	100,00%	1,6

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

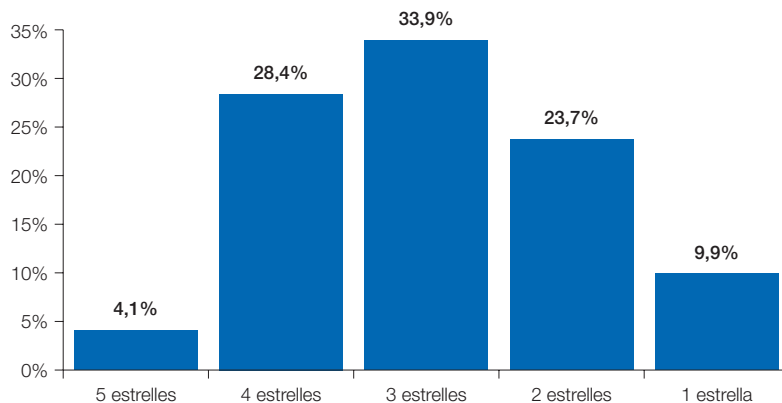
Distribució de les habitacions hoteleres per parròquies 2005

Font: Ministeri de Turisme i Medi Ambient. Departament de Turisme

A nivell de categories podem observar que existeix una concentració en els establiments de dos, tres i quatre estrelles, representant un 86% del total d'establiments.

Distribució dels llits per categories 2005

Font: Ministeri de Turisme i Medi Ambient. Departament de Turisme

Aquest sector ha experimentant una disminució del nombre de visitants respecte al 2004, si bé la xifra es manté elevada. Cal destacar que la majoria dels visitants són de nacionalitat espanyola i francesa.

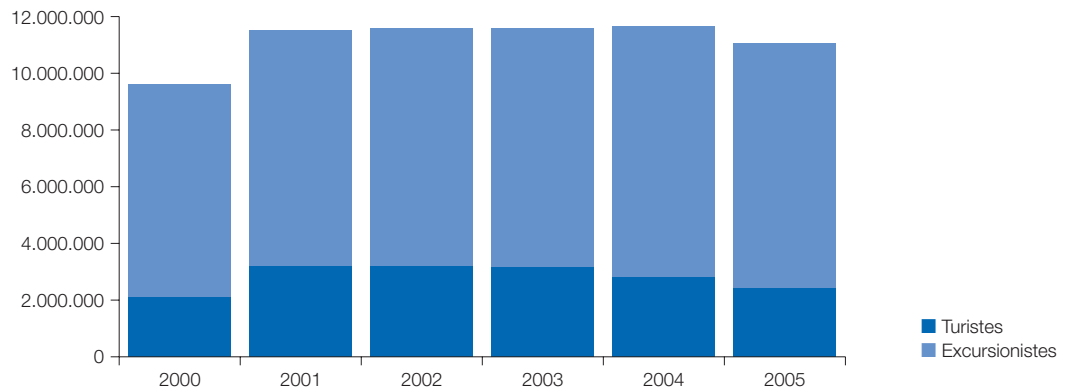
Nombre de visitants

	2004	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Total	11.668.460	11.049.490	100,00%	-5,30%
Turistes (1)	2.791.116	2.418.409	21,89%	-13,35%
Excursionistes (2)	8.877.344	8.631.081	78,11%	-2,77%
Frontera d'entrada				
Sant Julià de Lòria	7.087.423	6.831.168	61,82%	-3,62%
Pas de la Casa	4.581.037	4.218.322	38,18%	-7,92%
Nacionalitats				
Espanyols	6.558.158	6.321.568	57,21%	-3,61%
Francesos	4.760.823	4.397.195	39,80%	-7,64%
Resta de Nacionalitats	349.479	330.727	2,99%	-5,37%

(1): Qualsevol visitant que passa més d'un dia al país (2): Qualsevol visitant que només passa un dia al país

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

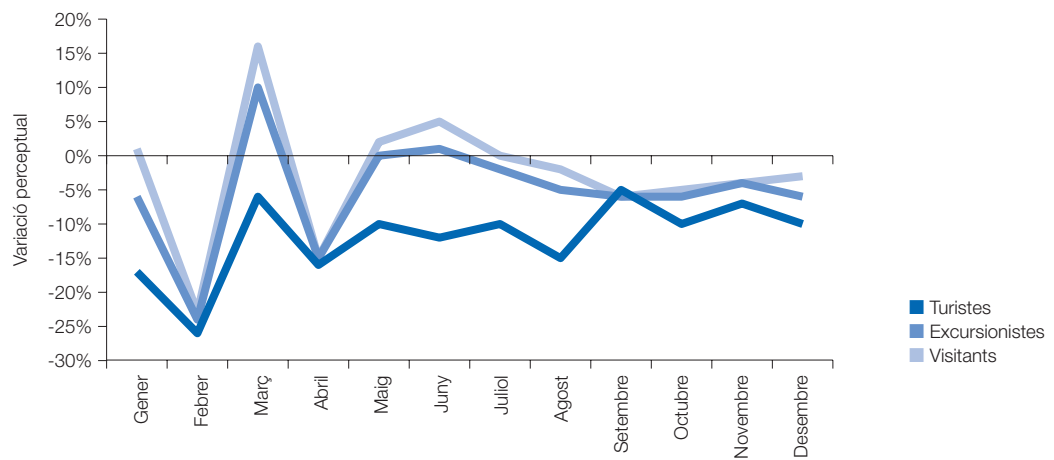
Evolució del nombre de visitants 2000-2005

Font: Ministeri de Turisme i Medi Ambient. Departament de Turisme

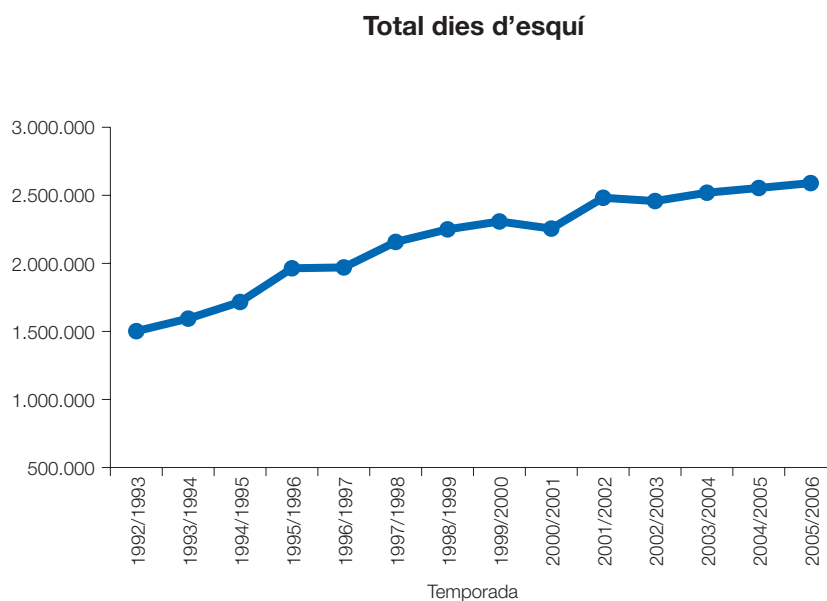
En el gràfic següent podem observar la variació del nombre de turistes i d'excursionistes en el període 2004-2005.

Variació visitants mensuals d'Andorra 2004/2005

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

Per valorar el sector turístic també hem de tenir en compte el nombre total de dies d'esquí venuts pel conjunt de les pistes del país, concepte que fa referència al nombre de jornades per a la pràctica de l'esquí comercialitzades per les pistes durant el conjunt de la temporada. Així, podem dir que aquesta ha estat molt positiva, amb un creixement de l'1% de dies d'esquí respecte a la temporada anterior, i amb una tendència clarament a l'alça en els últims deu anys, amb un increment acumulat del 28%, com podem veure en el gràfic següent.

Font: Ski Andorra

El Principat d'Andorra disposa del domini esquiable més gran dels Pirineus i un dels més grans d'Europa, amb més de 2.500 hectàrees esquiables, recollides en cinc estacions dotades de modernes instal·lacions.

Durant la temporada 2003/2004, les estacions d'esquí de Pas de la Casa-Grau Roig i Soldeu el Tarter van signar un acord comercial per unir les esmentades estacions, coneguda comercialment sota el nom de GRANDVALIRA. Si bé, fins a la data Andorra disposava del domini esquiable més gran dels Pirineus, d'ençà d'aquest acord, també disposa d'una de les estacions més importants del sud d'Europa.

Així mateix, a partir de la temporada 2004/2005, les estacions d'esquí de Pal-Arinsal i d'Ordino-Arcalís es van unir comercialment sota el nom de VALLNORD, amb la qual cosa es permet als clients gaudir de dues estacions amb un forfet únic.

En la taula següent s'exposa un detall d'infraestructures disponibles per a la pràctica d'aquest esport en tot el Principat, com també un resum de les seves característiques principals.

Infraestructures de les pistes d'esquí 2005

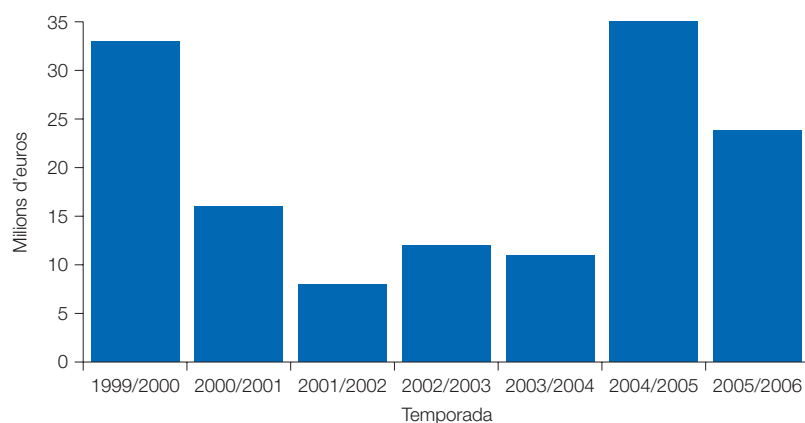
Estació	Km de pistes	Pistes	Canons	Remuntadors	Capacitat d'esquiadors / hora
Pal-Arinsal	63	41	371	28	34.100
Ordino-Arcalís	26	25	74	14	16.510
La Rabassa (*)	17	5	-	-	-
Pas de la Casa-Grau Roig	100	55	427	28	46.175
Soldeu-El Tarter	90	52	427	32	38.750
TOTAL	296	178	1.299	102	135.535

(*) Pistes d'esquí de fons.

Font: Ski Andorra

Les estacions andorranes han realitzat importants inversions, especialment durant la temporada 2004-2005. Actualment el Principat disposa d'unes instal·lacions immillorables per a la pràctica de l'esquí. Un detall de les inversions realitzades durant els últims anys és com segueix:

Inversions a les pistes d'esquí

Font: Ski Andorra

Comerç

La rellevància que té el turisme sobre l'economia del país tal i com hem pogut observar anteriorment, fa que els sectors d'activitat que hi estan més directament relacionats siguin els que tenen una participació més gran en l'economia del Principat, com és el cas de totes les activitats relacionades amb el comerç.

La forta dependència de l'exterior del sector comercial andorrà li atribueix algunes peculiaritats respecte a altres països. Dins del sector comercial es pot distingir entre el comerç a l'engròs i el comerç al detall. La dependència de les importacions de mercaderies que, posteriorment són distribuïdes, dóna lloc a que els mateixos importadors de productes actuïn, en moltes ocasions, com a majoristes.

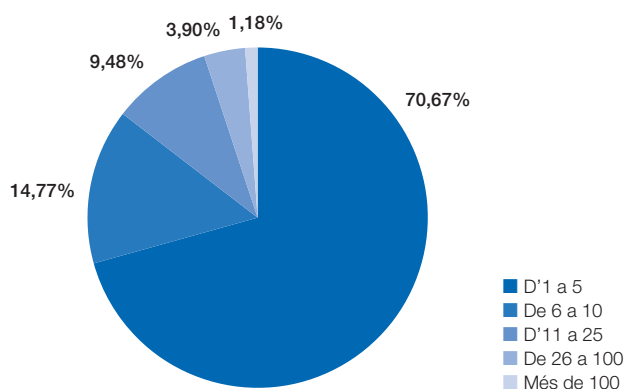
El comerç és un dels atractius turístics d'Andorra i representa una part rellevant de l'economia andorrana. El sector concentra el 19% de les empreses i el 35% dels assalariats del sector serveis del país. El 2005, el nombre d'empreses ha disminuït lleugerament però el nombre d'assalariats ha augmentat.

Nombre d'empreses i d'assalariats		
	2004	2005
Nombre d'empreses	1.478	1.435
Nombre d'assalariats	11.260	11.441
Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor (...)	1.358	1.384
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, llevat de vehicles de motor i motocicletes	2.301	2.359
Comerç al detall, llevat de comerç de vehicles de motor (...)	7.601	7.698

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

La distribució per nombre d'assalariats es concentra principalment en la petita empresa. Així, aproximadament el 71% dels comerços té 5 o menys treballadors.

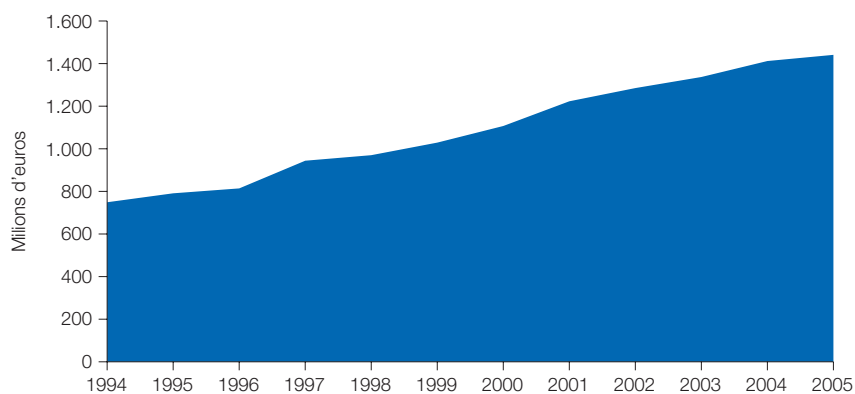
Distribució dels comerços per nombre d'assalariats 2005

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social

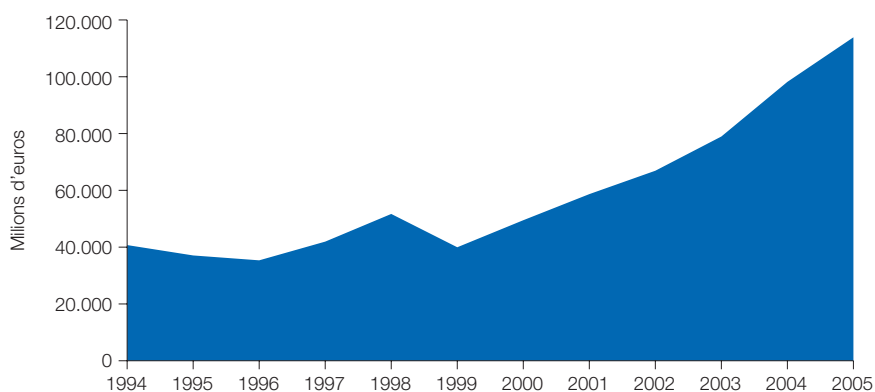
Un bon indicador de l'estat del comerç andorrà és l'evolució que han experimentat les seves importacions i exportacions durant els últims exercicis.

Evolució de les importacions 1994-2005

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d' Andorra

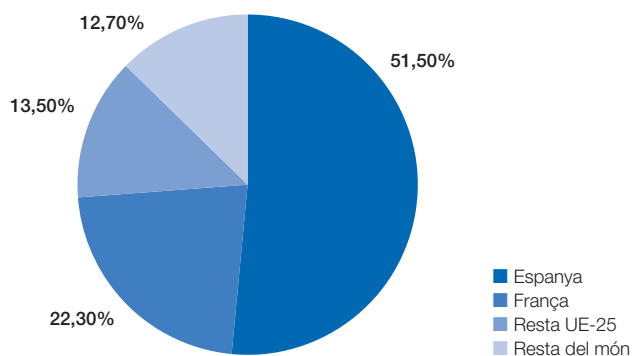
Evolució de les exportacions 1994-2005

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d' Andorra

El gràfic següent mostra la distribució geogràfica de les importacions segons el país d'origen. Més de la meitat procedeix d'Espanya i després amb un 22,30% de França.

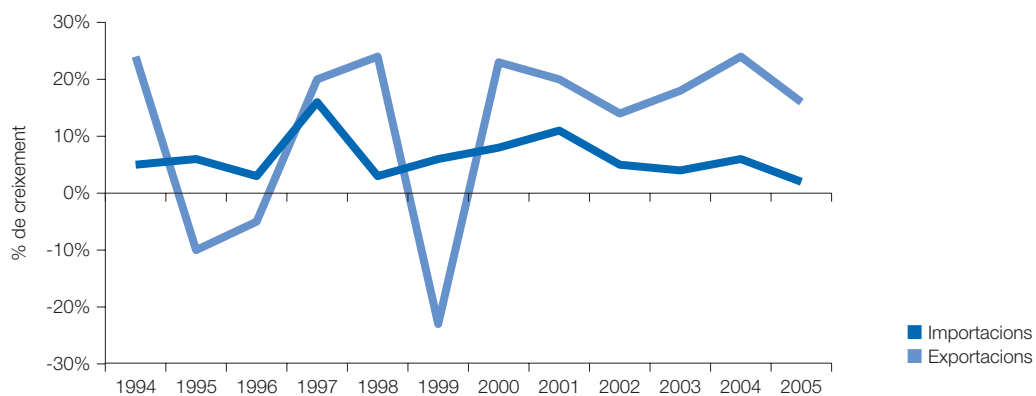
Distribució geogràfica de les importacions 2005

Font: Duana d'Andorra

Així mateix, les variacions experimentades durant els 10 últims exercicis per les importacions i exportacions són com segueix:

Fluxos comercials amb l'exterior (Taxa de creixement)

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d' Andorra

La següent taula recull les importacions i exportacions per producte durant l'any 2005, i ens mostra que els productes amb més pes dintre les importacions i les exportacions són els aparells elèctrics i els vehicles.

Importacions i exportacions per producte durant l'any 2005				
(Milers d'euros)				
	<u>Importacions</u>	<u>% s/ total</u>	<u>Exportacions</u>	<u>% s/ total</u>
Aparells elèctrics	186	12,93%	21	18,70%
Vehicles, automòbils, tractors, bicicletes	163	11,33%	19	16,25%
Vestits i accessoris del vestit, no de gènere de punt	76	5,25%	2	1,27%
Productes de perfumeria i tocador	98	6,81%	4	3,02%
Calderes, màquines, aparells i ginys mecànics	86	5,97%	6	5,17%
Begudes, líquids alcohòlics i vinagres	60	4,16%	-	0,12%
Combustibles i olis minerals, matèries bituminoses	66	4,58%	-	-
Òptica, fotografia, cinematografia, mesura	27	1,86%	7	6,31%
Tabacs	37	2,59%	-	0,25%
Mobles i aparells d'enllumenat	40	2,77%	2	1,50%
Joguines, articles per a l'esport	35	2,46%	-	0,12%
Sabates	31	2,12%	-	0,27%
Llet i productes lactis, ous, mel	28	1,93%	-	-
Perles, pedres, metalls preciosos, bijuteria, monedes	18	1,24%	1	1,08%
Altres	490	34,00%	52	45,94%
TOTAL	1.441	100,00%	114	100,00%

Font: Butlletí Mensual de Conjuntura del Govern d'Andorra

Sector financer

El sector financer andorrà és un dels principals pilars de l'activitat econòmica andorrana, essent el seu nucli el sistema bancari. També operen al Principat companyies d'assegurances i altres entitats dedicades a crèdits al consum o a la gestió de patrimonis.

Nombre d'empreses

(Organismes financers i assegurances del sistema financer)

	2004	2005
Nombre d'empreses	63	70
Nombre d'entitats bancàries	6	5
Nombre d'oficines bancàries	53	56

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social, Servei d'Estudis - Ministeri de Finances i Associació de Bancs Andorrrans

Nombre d'assalariats

	2004	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Nombre d'assalariats	1.445	1.510	100,00%	4,50%
Activitats del sistema financer, llevat de les activitats d'assegurances	1.210	1.256	83,18%	3,80%
Activitats d'assegurances, llevat de la Seguretat Social obligatòria	234	253	16,75%	8,12%
Activitats auxiliars del sistema financer	1	1	0,07%	-

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social, Servei d'Estudis - Ministeri de Finances i Associació de Bancs Andorrrans

El sistema bancari es caracteritza, en relació amb altres places financeres, per l'elevada ràtio de solvència, fruit d'una política de forta capitalització des del seu inici. Ateses les seves particularitats i essent l'objectiu d'aquesta publicació, el tractarem en el capítol "III. Entorn financer".

II.5. SISTEMA TRIBUTARI

Introducció

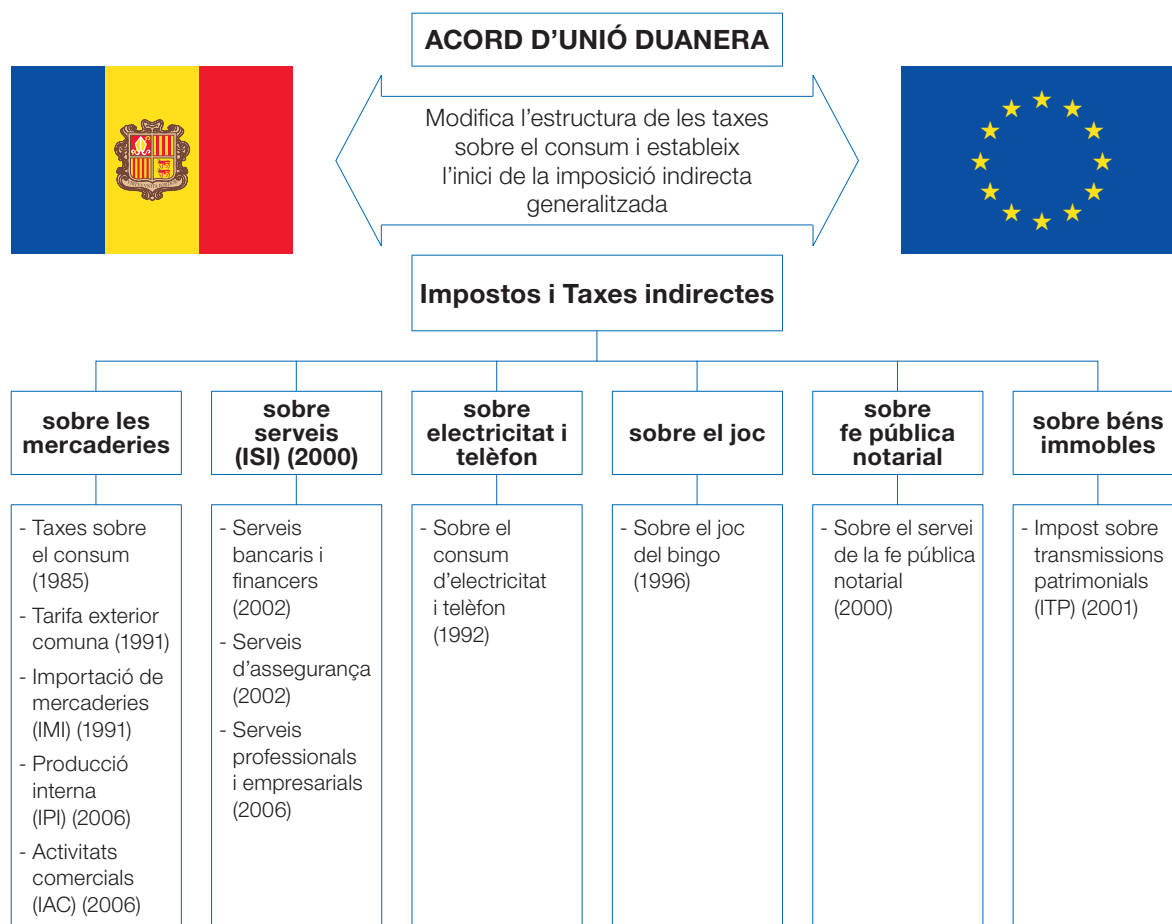
El sistema fiscal andorrà està basat en la imposició indirecta. Al Principat d'Andorra no hi ha cap impost directe sobre els beneficis de les empreses ni sobre el patrimoni o la renda de les persones físiques.

Els impostos indirectes i taxes constitueixen la principal font d'ingressos de les administracions públiques. D'aquests, aproximadament el 65% corresponen a taxes sobre les importacions, que en la seva major part es traslladen a no residents, ja que la majoria dels productes importats són venuts posteriorment a turistes.

Tributs de l'Administració central

La Llei de bases de l'ordenament tributari, del 19 de desembre de 1998, configura el marc bàsic de referència amb aplicació preeminent dins l'àmbit tributari del Principat, i incorpora els principis de justícia, legalitat i reserva de llei, generalitat i distribució equitativa de la càrrega tributària establerts en la Constitució. La llei esmentada estableix les normes generals per les quals, a manca de llei específica en contra, es regeixen els tributs.

En l'actualitat, tal i com s'ha esmentat anteriorment, el sistema tributari andorrà es regeix per un sistema d'imposició indirecte resumit en el següent quadre:

Impostos sobre les mercaderies

Impost indirecte sobre les mercaderies (IMI)

L'any 1991 arran de l'entrada en vigor de l'acord comercial entre Andorra i la Unió Europea, es va crear l'Impost de Mercaderies Indirecte (IMI), que grava la importació i la producció de mercaderies.

Es tracta d'un impost sobre les importacions dels productes que figuren als capítols 1-24 del Sistema harmonitzat de designació i codificació de mercaderies, i que inclouen productes destinats al consum final o a la seva elaboració. L'import es determina aplicant un tipus de gravamen sobre el valor de la mercaderia (base de tributació) i, en alguns casos, un import fix per unitat de producte. El tipus de gravamen esmentat oscil·la entre l'1% i el 12%, segons la mercaderia. Un detall dels mateixos és com segueix:

- Tipus reduït: 1%. S'aplica als preus dels productes que figuren als capítols 1-24 del Sistema harmonitzat i s'afegeix a la taxa esmentada sobre el consum de les importacions.
- Tipus normal: 4%. Correspon a la majoria dels productes.
- Tipus incrementat: 7%. És aplicable a productes electrònics, de perfumeria, òptica i altres.
- Tipus especial: 12%. S'aplica a joieria i a aparells recreatius.

Per a certs productes específics com ara llibres o impresos, cadires de rodes i altres vehicles per a invàlids, així com certs accessoris de vehicles, no existeix tipus impositiu de l'impost de mercaderies indirecte.

La Llei també estableix tipus d'impostos per unitat de producte sobre carburants i mínims imposables sobre algunes mercaderies, com per exemple el tabac.

Des del 1996 la duana recapta la totalitat de la Tarifa Exterior Comuna (TEC) sobre les importacions de productes industrials procedents de països que no pertanyen a la Unió Europea.

Impost indirecte sobre la producció interna (IPI)

Aquest impost entra en vigor l'1 de gener de 2006 amb l'objectiu de generalitzar la imposició indirecta a totes les mercaderies de l'economia andorrana.

Aquest impost grava el lliurament de bens produïts o elaborats per empresaris i professionals al territori andorrà. L'impost es determina aplicant un tipus de gravamen sobre el valor del bé produït (base de tributació). El percentatge repercutit al client final oscil·la entre l'1% i el 12% segons el tipus de mercaderia. Un detall dels mateixos és com segueix:

- Tipus reduït: 1%. S'aplica als preus dels productes que figuren als capítols 1-24 del Sistema harmonitzat, és a dir principalment producció de productes alimentaris.
- Tipus normal: 4%. Correspon a la producció de la majoria dels productes.
- Tipus incrementat: 7%. És aplicable a la producció de productes electrònics, de perfumeria entre d'altres.
- Tipus especial: 12%. S'aplica a la producció de productes de joieria i aparells recreatius.

Impost sobre les activitats comercials (IAC)

Aquest impost grava en origen i fase única la comercialització de bens ja siguin importats o bé produïts al país. Als efectes d'aquest impost s'entén per comercialització de bens el conjunt d'operacions de venda al major i venda al detall que intervenen en la transmissió fins al consumidor final.

El tipus de gravamen d'aquest impost aplicable tant pel que fa a les importacions com al lliurament de bens produïts o elaborats en territori andorrà, consisteix en un recàrrec d'equivalència afegit al tipus de gravamen de l'impost de mercaderies indirecte (IMI) o de l'impost indirecte sobre la producció interna que suporti el bé comercialitzat.

Un detall dels recàrrecs d'equivalència aplicats per a cada tipus de gravamen és com segueix:

Tipus de gravamen de l'IMI/IPI	Recàrrec d'equivalència
0%	0,0%
1%	0,0%
4%	0,8%
7%	1,4%
12%	2,4%

Impostos sobre els serveis

Impost indirecte sobre els serveis (ISI)

El dia 13 d'abril de 2000 es va aprovar la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis, que estableix les bases d'una imposició indirecta sobre els serveis prestats en territori andorrà per empresaris i professionals, persones físiques i jurídiques, residents i no residents, excepte els serveis subjectes a la Llei de l'IMI. Els tres tipus d'impostos establerts són: el tipus reduït de l'1%, el tipus normal del 4% i el tipus incrementat del 7%.

Com a desenvolupament de la llei marc anterior, el dia 14 de maig de 2002, es va aprovar la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis bancaris i serveis financers, i la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis d'assegurança, que va ser d'aplicació a partir del 13 de juny de 2002. D'acord amb aquestes lleis, la prestació de serveis bancaris i serveis financers es grava amb un 7% i la prestació de serveis d'assegurança, amb un 4%. La quota de liquidació de l'impost es calcula segons un sistema que estima, a partir de les magnituds econòmiques i financeres, el valor de les prestacions de serveis realitzades. A partir de l'1 d'abril del 2005 l'ISI bancari ha passat del 7% al 12%.

Així mateix, amb data 1 de gener de 2006 ha entrat en vigor l'Impost indirecte sobre la prestació de serveis empresarials i professionals amb l'objectiu de generalitzar la imposició indirecta a tots els sectors de l'economia andorrana. Aquest nou impost grava la prestació de serveis realitzades per empresaris i professionals al Principat d'Andorra. L'impost es determina aplicant un tipus de gravamen sobre el valor del servei prestat (base de tributació). El percentatge repercutit al client l'1% (tipus reduït) i el 4% (tipus normal).

Tributs de les administracions comunals

El dia 27 de juny del 2003 el Consell General va aprovar la Llei de les finances comunals, que desenvolupa entre d'altres, l'autogovern comunal en matèria tributària i de gestió financera, estableix un marc suficient que permet als comuns desenvolupar les seves competències tributàries i financeres, i homogeneïtzar el marc tributari comunal. A més, es regulen les modalitats d'endeutament dels comuns, i es fixen uns límits màxims i uns mecanismes de control que contribueixin a un sector públic andorrà més sòlid i financerament equilibrat.

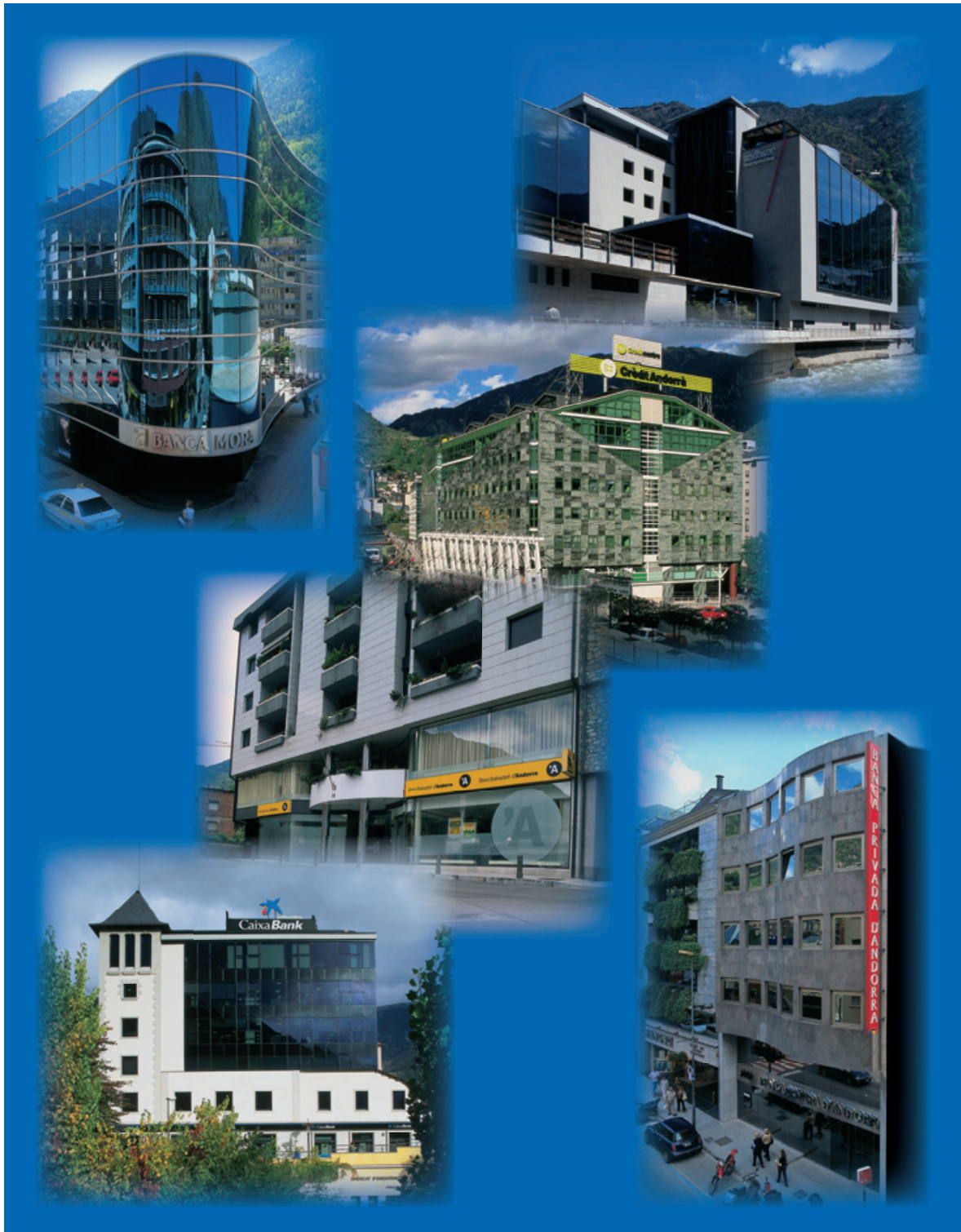
Els principals fets imposables que han anat meritant-se durant els darrers anys en les administracions comunals han estat els següents:

- Prestacions de serveis de neteja pública, enllumenat públic i subministrament d'aigua potable, guals i contribució urbana.
- Concessió de permisos i autoritzacions d'obra, canvis de denominació i domicili social, instal·lació de rètols, etc.
- Activitat comercial i industrial, inquilinat, adquisició i propietat de pisos.

Així mateix, la Llei de finances comunals determina també la potestat tributària dels comuns en relació als següents tributs:

- Tributs tradicionals del foc i lloc.
- Taxes per a la prestació de serveis comunals.
- Taxes i drets per a la realització d'actes administratives d'intervenció i el lliurament d'autoritzacions.
- Radicació d'activitats comercials, industrials i professionals no comercials.
- Tributs immobiliaris sobre la propietat immobiliària edificada, la propietat immobiliària no edificada, els seus rendiments arrendataris i les transaccions immobiliàries que s'han d'inscriure en el cadastre comunal. Així mateix, els comuns recapten aproximadament el 50% de l'esmentat impost.

III. ENTORN FINANCER

III. ENTORN FINANCER

III.1. INTRODUCCIÓ

El sistema financer andorrà es caracteritza per la seva reputació financera assolida gràcies a la solidesa i rigorositat en l'aplicació dels estàndards internacionals en quan a regulació. El sistema financer és un dels principals pilars de l'economia andorrana i es caracteritza, en relació amb altres places financeres per la solvència del seu sistema bancari fruit d'una política de forta capitalització des del seu inici.

Cal destacar la importància del sector bancari dintre del sector financer andorrà, amb un total de cinc entitats (el 21 de juliol del 2005 Crèdit Andorrà va adquirir el 100% de CaixaBank). Aquest sector, regulat per la Llei de l'Institut Nacional Andorrà de Finances del 23 d'octubre de 2003, compta amb una experiència en aquesta activitat de més de 75 anys, amb un personal altament qualificat, i un entorn d'estabilitat política i social, en un país amb més de 700 anys d'història, tradició i dinamisme.

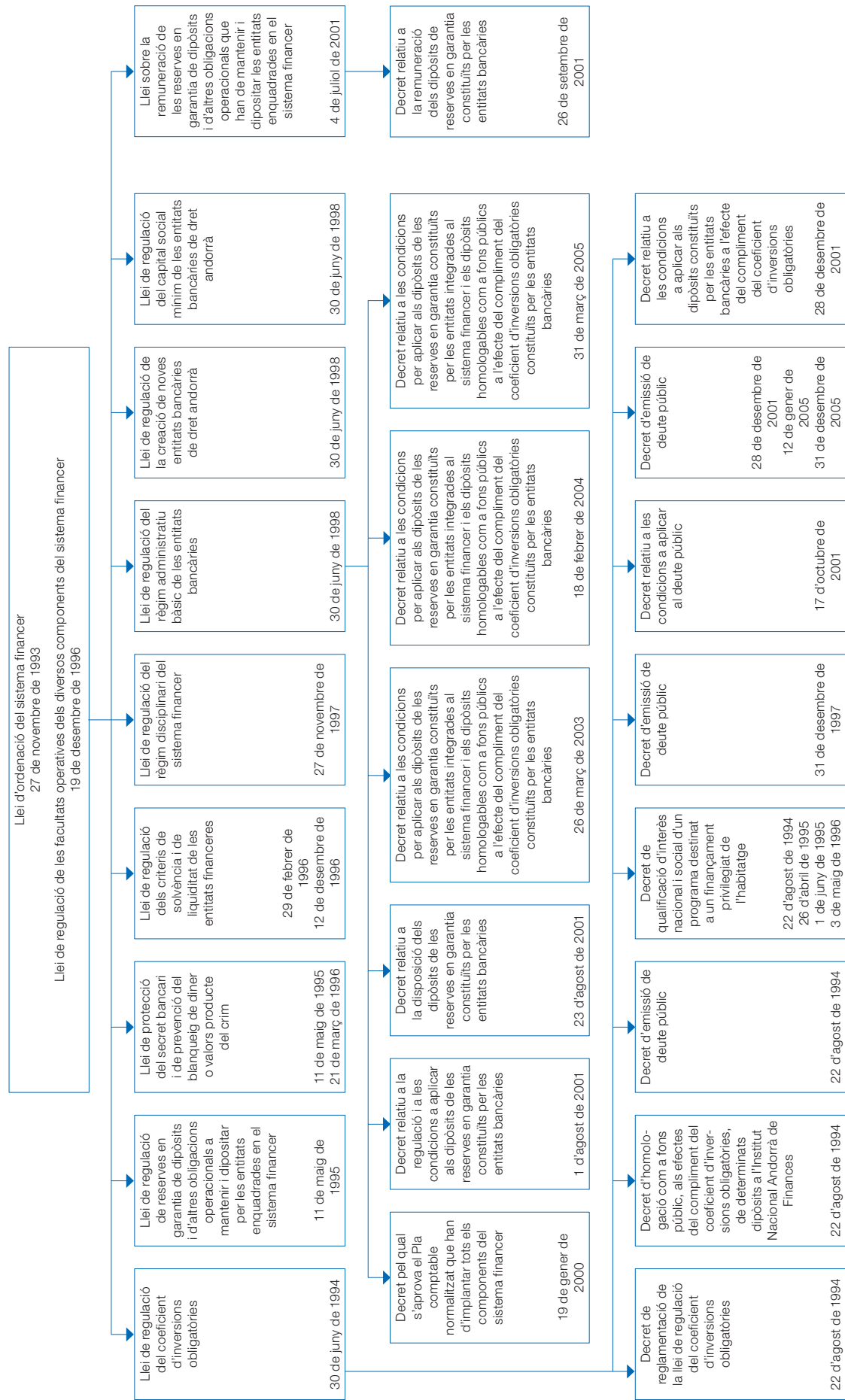
L'exercici 2005 s'ha saldat amb uns beneficis agregats d'aproximadament 285 milions d'euros, superiors en un 5% als beneficis obtinguts a l'exercici 2004. Aquest increment ha anat acompanyat, entre d'altres factors, pel fort creixement experimentat per la inversió creditícia, que l'exercici 2005 ha estat del 26,06%, motivat per l'augment de la inversió immobiliària que ha experimentat el país durant el 2005, i pel creixement dels comptes d'ordre agregats que han incrementat en un 27,10%, situant-se vora els 36.500 milions d'euros.

El Principat d'Andorra que no disposa de moneda pròpia, va adaptar-se l'1 de gener de 2002 igual que els altres països membres de la Unió Europea a l'euro.

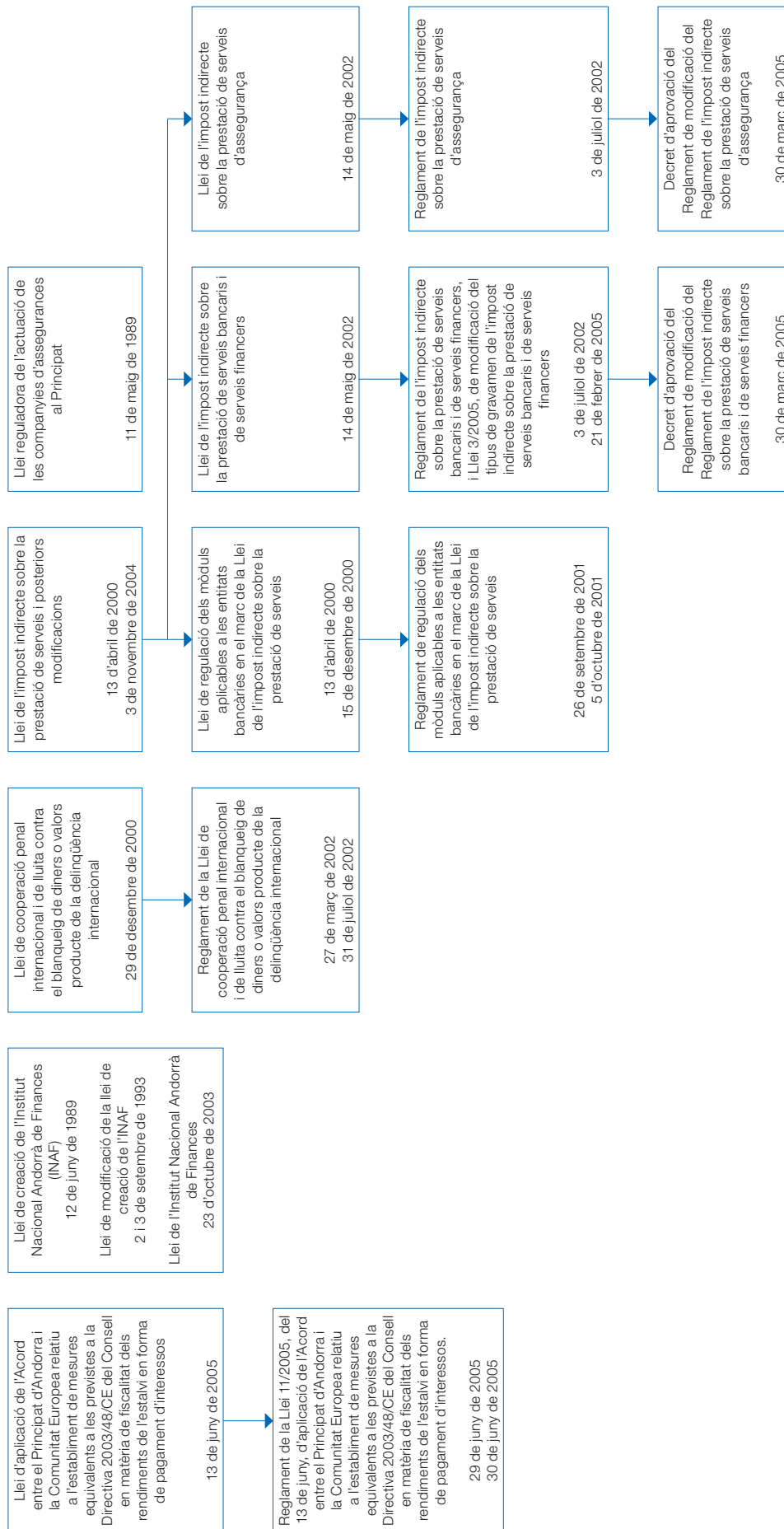
Durant l'exercici 2005, i per tercer any consecutiu, l'entorn econòmic internacional ha estat favorable a pesar de la desacceleració respecte a l'exercici anterior. Així, el creixement del producte mundial s'ha situat vora el 3,25% i el del comerç internacional ha estat del 6,5%, tasses inferiors a les registrades al 2004 que van ser del 5% i 9,5%, respectivament.

Tot i que l'economia mundial ha experimentat un fort creixement, en especial en els països emergents, cal senyalar però una certa desacceleració en els països asiàtics i als Estats Units, en gran part a causa de l'important increment del preu del petroli, que ha assolit els seus nivells més alts des de fa més de dos dècades, i per l'efecte de l'increment de les despeses i l'endeutament dels consumidors. Pel que fa a la zona euro, el creixement del PIB al 2005 ha estat aproximadament de l'1,3%, lleugerament inferior al 2004 que va ser de l'1,8%, i seguint amb la tendència a la baixa provocada principalment per l'apreciació de l'euro en relació al dòlar.

Despament legislatiu del sistema financer andorrà (1)

Desplegament legislatiu del sistema financer andorrà (2)

III.2. REGULACIÓ

Marc legislatiu

En el quadre resum de l'apartat anterior es presenten les lleis i els decrets vigents al sistema financer andorrà l'any 2005. A continuació, es mostra un resum de tota la normativa present fins a l'any 2005:

- La Llei d'ordenació del sistema financer defineix els diversos grups que componen el sistema financer, que són:
 - Components operatius.
 - La Llei de regulació de les facultats operatives dels diversos components del sistema financer n'estableix quatre:
 - Entitats bancàries
 - Entitats financeres, no bancàries, de crèdit especialitzat
 - Entitats financeres d'inversió
 - Entitats financeres de serveis diversos
 - Associacions professionals del sector financer
 - Òrgans d'autoritat tècnica executiva.
- La Llei de regulació del coeficient d'inversions obligatòries estableix un coeficient obligatori que s'ha de cobrir amb fons públics i que, d'acord amb l'esmentada llei, només és aplicable, actualment, a les entitats bancàries.
- La Llei de regulació de reserves en garantia de dipòsits estableix les reserves mínimes de fons propis en garantia de les obligacions operacionals de les entitats integrades en el sistema financer.
- La Llei de protecció del secret bancari i prevenció del blanqueig de diner o valors productes del crim pretén assolir dos objectius: donar forma legal al compromís de lluita contra el blanqueig de diner i ratificar el principi bancari de no ingerència en els afers del client.
- La Llei de regulació dels criteris de solvència i liquiditat de les entitats financeres estableix un mínim del 10% per a la ràtio de solvència i un mínim del 40% per a la ràtio de liquiditat.
- La Llei de regulació del règim disciplinari del sistema financer té com a objectius estimular la correcció i el rigor en l'exercici professional de l'activitat financera i protegir el mateix sistema financer.
- La Llei de regulació del règim administratiu bàsic de les entitats bancàries de dret andorrà permet la participació d'entitats de crèdit fins a un 51% del capital i n'estableix igualment els requisits administratius amb l'objectiu de reunir totes aquelles condicions que han de propiciar la qualitat i la seguretat de la gestió.
- El Decret d'aprovació del pla comptable de les entitats financeres estableix els principis, els criteris i les normes comptables bàsiques per a les entitats financeres de dret andorrà, fet que ha de permetre a l'INAF realitzar una supervisió efectiva del sistema financer. Aquest pla comptable és vigent des de l'1 de gener de 2000 i és d'aplicació a tots els components operatius del sistema financer andorrà.

Els Comunicats Tècnics emesos per l'INAF complementaran i actualitzaran la normativa del nou pla comptable del sistema financer, a fi que aquest no esdevingui caduc a curt termini.

Alguns d'aquests Comunicats obliguen a reportar a l'INAF, amb periodicitat trimestral, informació addicional de control que complementa els estats financers a fi de detectar així com poder prendre mesures correctores sobre l'exposició de les esmentades entitats als riscos de mercat, liquiditat, concentració de riscos i insolvències.

- La Llei de regulació per a la creació de noves entitats bancàries de dret andorrà regula l'autorització de creació d'entitats bancàries i, en concret, estableix la possible concessió de dues llicències el 1999 i d'una l'any 2000.
- La Llei de regulació del capital social mínim de les entitats bancàries de dret andorrà estableix que aquestes han de ser constituïdes amb un capital social mínim de 30 milions d'euros.
- La Llei sobre la remuneració de les reserves en garantia de dipòsits i altres obligacions operacionals que han de mantenir i dipositar les entitats enquadrades en el sistema financer, en el marc de la Llei de regulació de les facultats operatives dels diversos components del sistema financer, estableix la forma de retribució i altres condicions aplicables als dipòsits de les reserves en garantia constituïts per les entitats bancàries. Aquesta llei es desenvolupa en tres decrets:
 - Decret relatiu a la regulació i a les condicions a aplicar als dipòsits de les reserves en garantia constituïts per les entitats bancàries, el qual estipula que el percentatge que s'aplica sobre les reserves és del 2,25% del volum d'inversions amb deducció de les efectuades amb fons propis i d'origen bancari.
 - Decret relatiu a la disposició dels dipòsits de les reserves en garantia constituïts per les entitats bancàries, el qual estableix que el Ministeri de Finances podrà autoritzar a les entitats bancàries que ho sol·licitin perquè disposin de les reserves en garantia.
 - Decret relatiu a la remuneració dels dipòsits de reserves en garantia constituïts per les entitats bancàries, el qual estableix que en el període comprès entre l'1 de gener de 2001 i el 31 de juliol de 2001 els dipòsits de reserva en garantia seran remunerats al tipus d'interès del 4,722%.
 - Decret relatiu a les condicions per aplicar als dipòsits de les reserves en garantia constituïts per les entitats integrades al sistema financer i els dipòsits homologables com a fons públics a l'efecte del compliment del coeficient d'inversions obligatòries constituïts per les entitats financeres, el qual estableix que en el període comprès entre l'1 de gener de 2003 i el 31 de març de 2003 els dipòsits de reserva en garantia seran remunerats al tipus d'interès del 2,725%.
 - El 18 de febrer de 2004 va entrar en vigor el Decret relatiu a les condicions per aplicar als dipòsits de les reserves en garantia constituïts per les entitats integrades al sistema financer i els dipòsits homologables com a fons públics a l'efecte del compliment del coeficient d'inversions obligatòries constituïts per les entitats financeres, el qual estableix que en el període comprès entre el 31 de desembre de 2003 i l'1 de març de 2004 els dipòsits de reserva en garantia seran remunerats al tipus d'interès de l'1,996%.
 - El 31 de març de 2005 ha entrat en vigor el Decret relatiu a les condicions per aplicar als dipòsits de les reserves en garantia constituïts per les entitats integrades al sistema financer i els dipòsits homologables com a fons públics a l'efecte del compliment del coeficient d'inversions obligatòries constituïts per les entitats financeres, el qual estableix que en el període comprès entre el 31 de desembre de 2004 i l'1 de març de 2005 els dipòsits de reserva en garantia seran remunerats al tipus d'interès del 2,025%.

■ La Llei reguladora de l'actuació de les companyies d'assegurances al Principat inclou els aspectes fonamentals per poder operar a Andorra.

■ La Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis estableix les bases d'una imposició indirecta sobre els serveis prestats en territori andorrà per empresaris o professionals, persones físiques o jurídiques, residents o no residents a Andorra, excepte sobre els serveis que quedin inclosos en el camp d'aplicació de la Llei de l'impost de mercaderies indirecte. Els tipus de gravamen definits per aquesta llei que s'apliquen a la prestació de serveis són:

- un tipus reduït de l'1%
- un tipus normal del 4%
- un tipus incrementat del 7%

■ La Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis bancaris i de serveis financers en el marc de la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis estableix un sistema de càlcul de la base de liquidació, alhora que determina un tipus de gravamen del 7% aplicable a les entitats bancàries, les entitats financeres (no bancàries) de crèdit especialitzat, les entitats financeres d'inversió i les entitats financeres de serveis diversos. A partir de l'1 d'abril del 2005 l'ISI bancari ha passat del 7% al 12%.

■ La Llei sobre l'impost indirecte sobre la prestació de serveis d'assegurança en el marc de la Llei de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis determina un sistema de càlcul de la base de liquidació, alhora que un tipus de gravamen del 4%, aplicable a les entitats asseguradores, i resten fora del marc d'aquesta llei:

- el règim de la seguretat social.
- els productes de capitalització, com ara fons de pensions, plans de jubilació o altres productes de la mateixa naturalesa.

■ La Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional, aprovada pel Consell General el 29 de desembre de 2000, crea la Unitat de Prevenció del Blanqueig (UPB), que és l'òrgan independent que té per missió impulsar i coordinar les mesures de prevenció del blanqueig. Així mateix, aquesta regulació implica, per a totes les entitats financeres:

- la definició de procediments estrictes d'identificació dels clients.
- l'establiment de procediments i controls adequats per detectar operacions sospitoses de pertànyer al crim organitzat.
- la formació del personal en programes específics de blanqueig de diners.
- la submissió a una auditoria externa que revisi el grau de compliment dels punts anteriors.

Aquesta llei deroga l'anterior Llei de protecció del secret bancari i de prevenció del blanqueig de diner o valors productes del crim, de l'11 de maig de 1995.

Així mateix el 31 de juliol de 2002 es publica el Reglament de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners, el qual, entre d'altres coses, regula l'organització i el funcionament de la UPB, les obligacions de diligència i de declaració dels subjectes obligats, i també els procediments que cal seguir en cas de detectar-se operacions sospitoses.

■ El 23 d'octubre de 2003 va entrar en vigor la Llei de l'Institut Nacional Andorrà de Finances, per redefinir les seves funcions i dotar l'Institut de més independència i, en línies generals, equiparar les seves competències a les d'entitats supervisores d'altres països.

Altres acords

- En l'àmbit internacional, cal destacar que gràcies a les regulacions establertes dins la Llei contra el blanqueig de diners mencionada anteriorment (29 de desembre de 2000), el Principat d'Andorra va entrar en un acord de col·laboració a partir de l'1 de gener de 2001 amb l'organisme Internal Revenue Service dels Estats Units (IRS).

Així mateix, les entitats bancàries del Principat i altres entitats financeres també han arribat a l'esmentat acord amb l'IRS particularment, fet amb el qual han obtingut l'estatus de *Qualified Intermediary*.

- Molt abans de ser promulgada la Llei d'ordenació del sistema financer, del 1993, el sistema financer andorrà, amb la inquietud de transmetre serietat i confiança a tercers, ja havia promogut la seva pròpia autoregulació mitjançant l'Associació de Bancs Andorrans (ABA).

- El Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió del 13 de juny de 2005, va aprovar la Llei d'aplicació de l'Acord entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Europea en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi en forma de pagaments d'interessos. Aquesta llei estableix l'obligació de practicar una retenció a l'origen sobre els pagaments d'interessos efectuats per agents pagadors establerts al Principat d'Andorra a beneficiaris efectius, persones físiques residents en un dels Estats membres de la Unió Europea.

Aquesta retenció serà del 15% durant els tres primers anys d'aplicació de l'acord, del 20% durant els tres anys següents i del 35% pels anys següents. L'import recaptat es transfereix en un 75% als països de residència dels beneficiaris efectius, mentre que el Principat d'Andorra conserva el 25% de la recaptació. Així mateix, s'estableix un procediment de divulgació voluntària mitjançant el qual els beneficiaris de les rendes poden evitar la retenció. Queden fora de l'àmbit d'aplicació de l'acord els productes d'assegurança.

Autoregulació del sector

L'Associació de Bancs Andorrans (ABA) es va fundar l'11 de novembre de 1960, formalitzant-se mitjançant un document pel qual es preveia l'acord de mantenir una sèrie de reunions de caràcter mensual, les quals es van realitzar fins al dia 17 de novembre de 1993, data en la que el M.I. Govern d'Andorra va autoritzar per Decret núm. 40/A/93, a les entitats bancàries "Banc Agrícola i Comercial d'Andorra, SA i Banca Reig, SA (avui fusionats en Andbanc Grup Agrícola Reig, SA); Banc Internacional d'Andorra, SA; Banca Mora, SA; Banca Cassany, SA (avui Banca Privada d'Andorra, SA); Crèdit Andorrà, SA; Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (avui CaixaBank, SA) a constituir una associació amb personalitat jurídica pròpia, l'objecte social de la qual era la representació dels interessos col·lectius dels establiments de crèdit, en particular envers les Administracions Públiques; la informació dels seus membres i del públic en general; l'estudi de qualsevol qüestió d'interès comú -per pròpia iniciativa o a petició del M.I. Govern d'Andorra; la redacció i proposta de les recomanacions oportunes per tal d'afavorir l'exercici de la professió de la banca i la cooperació entre diversos establiments de crèdit així com la creació, l'organització i la gestió de serveis d'interès comú.

L'any 2000 es va acceptar la incorporació a l'Associació de Bancs Andorrans de Banc Sabadell d'Andorra, SA.

Cal remarcar que, el dia 9 d'abril de 1990, dins el marc de l'autoregulació bancària per mitjà de l'ABA, es va establir un conveni relatiu a l'obligació de diligència per part dels establiments bancaris i d'estalvi d'Andorra.

Els principals acords assolits en aquest conveni van ésser:

- Aplicació dels criteris establerts pel *Basel Committee on banking regulations and supervisory practices*, conegut com el *Cooke Committee*.
- Obligació de sotmetre a revisió els seus estats financers per part d'auditors externs independents i de trametre aquests estats financers a l'autoritat pública.
- Obligació d'assegurar que la identitat dels seus clients es verifica acuradament.
- Manteniment del principi del secret bancari i cura perquè no s'utilitzi el sistema financer per al blanqueig de capitals que puguin provenir d'una infracció penal greu, d'acord amb allò que disposa el dret andorrà.
- Constitució d'una comissió que supervisi l'aplicació dels acords d'aquest conveni.

Actualment, l'ABA continua representant els interessos de tots els seus membres, i alhora garantint la bona pràctica bancària i la imatge corporativa de la plaça financera andorrana.

L'estructura organitzativa de l'ABA està composta d'una presidència i d'una vice-presidència rotatives cada any entre els seus membres i d'un òrgan de Direcció permanent que el configuren un director general i una directora tècnica.

Cal destacar que existeixen diferents comissions (formades per membres dels diferents bancs andorrans) que es reuneixen periòdicament a l'ABA per assegurar la bona pràctica bancària, en les que es tracten temes actuals relatius al sector com són: impost indirecte sobre prestació de serveis (ISI), *Internal Revenue Service* (IRS), prevenció contra el blanqueig de diners, *compliance* i legal, fiscalitat de l'estalvi, Llei qualificada de protecció de dades (LQPD), mitjans de pagament, Normes Internacionals d'Informació Financera, així com altres temes d'interès.

III.3. SISTEMA BANCARI

Les entitats bancàries establertes al Principat ofereixen, bàsicament, els serveis tradicionals de banca universal. A partir dels darrers exercicis, les entitats han integrat progressivament les noves tecnologies en els seus serveis a clients i actualment totes les entitats del país ofereixen la possibilitat de gestionar algunes de les operacions bancàries dels seus clients a través d'Internet.

El sistema bancari andorrà està format per les entitats següents:

■ **Andbanc Grup Agrícola Reig, SA**

Fruit de la fusió, l'agost del 2001, entre *Banc Agrícola i Comercial d'Andorra, SA* (fundat l'any 1930) i *Banca Reig, SA* (fundada l'any 1956) es va formar el Grup Agrícola Reig. El 10 de maig del 2002 aquest va canviar de nom social passant a ser denominat comercialment *Andbanc Grup Agrícola Reig, SA*. En aquesta publicació, apareix sota la denominació d'Andbanc.

■ **Banc Internacional, SA**

Constituit l'any 1958 sota el nom de *Banca Coma*, l'any 1970 va passar a nomenar-se *Banc Internacional d'Andorra, SA*.

■ **Banca Mora, SA**

Constituïda l'any 1952.

Banc Internacional, SA i Banca Mora, SA operen conjuntament i presenten els seus estats financers i altres dades de manera consolidada. Cal destacar que el 9 de març de 2006, la Família Mora va adquirir el 51% del capital de Banc Internacional, SA mitjançant la compra d'accions al BBVA. En aquesta publicació apareixen sota la denominació BIBM.

■ **Banca Privada d'Andorra, SA**

Constituïda l'any 1958 sota el nom de *Banca Cassany*, l'any 1994 va passar a anomenar-se *Banca Privada d'Andorra, SA*. En aquesta publicació apareix sota la denominació BPA.

■ **CaixaBank, SA**

El dia 1 d'agost de 1997 es va constituir com a societat anònima de dret andorrà CaixaBank, SA, tenint com a objecte social la continuïtat de l'activitat financera de les 5 oficines de Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona ("la Caixa") al Principat d'Andorra, on estava present des del 1934.

■ **Crèdit Andorrà, SA**

Constituit l'any 1949, el 21 de juliol de 2005, va adquirir el 100% de CaixaBank, SA, per la qual cosa, les dades d'aquestes dues entitats es presenten de forma consolidada per l'exercici 2005 i sota la denominació Grup Crèdit Andorrà. A efectes comparatius i de presentació amb l'exercici 2004 (pel que no es tenen dades consolidades) s'ha mantingut el nom de CaixaBank.

■ **BancSabadell d'Andorra, SA**

Constituit el juny del 2000. En aquesta publicació apareix sota la denominació BancSabadell d'Andorra.

Les entitats bancàries abans esmentades operen en tots els principals nuclis urbans del país mitjançant una extensa xarxa d'oficines. A continuació es detallen les oficines que ofereixen serveis bancaris al Principat, el nombre de caixers automàtics i també el nombre d'empleats del sector el 31 de desembre de 2005 i 2004:

	<u>Nombre d'oficines</u>		<u>Nombre d'empleats</u>		<u>N. Caixers Automàtics</u>	
	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
ANDBANC	12	13	279	283	26	32
BIBM	10	10	237	242	26	26
BPA	3	5	149	169	16	18
CAIXABANK	7	-	120	-	12	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	17	24	289	411	33	47
BANCSABADELL D'ANDORRA	4	4	61	75	9	11
TOTAL	53	56	1.135	1.180	122	134

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Associació de Bancs Andorrans

Durant aquest exercici el nombre d'oficines ha arribat a 56 (3 més respecte el 2004), repartides per les set parròquies del Principat. Durant l'exercici 2005 el nombre de treballadors ha augmentat un 3,96%, és a dir, en 45 treballadors.

Balanços dels bancs andorrans

El detall dels balanços per entitats bancàries andorranes de l'any 2005 i 2004 es mostren a continuació:

Dades balanços bancs andorrans 2005

(Milers d'euros)

	ANDBANC	BIBM	BPA	GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	BANC- SABADELL D'ANDORRA
Caixa i bancs centrals OCDE	8.699	16.556	4.997	30.899	4.685
INAF	18.836	29.159	8.531	47.287	6.220
Intermediaris financers	164.738	1.440.122	21.766	1.126.137	4.917
Inversions creditícies	1.149.730	932.232	610.797	1.923.743	359.438
Cartera de valors	636.047	118.758	162.050	458.257	57.073
Diferències positives de consolidació	-	-	-	176.101	-
Actius immaterials	8.138	5.254	5.807	12.487	1.331
Actius materials	48.399	54.842	59.015	110.821	13.074
Comptes de periodificació	24.703	9.143	4.054	33.074	2.837
Altres actius	20.773	4.675	9.411	43.977	5.320
TOTAL ACTIU	2.080.063	2.610.741	886.428	3.962.783	454.895
INAF	19.606	36.618	30.376	63.404	6.248
Bancs i entitats de crèdit	353.588	81.808	36.544	203.119	143
Dipòsits de clients	1.285.934	2.025.459	716.817	2.879.458	401.199
Deutes representats per títols	-	-	-	40.945	7.000
Fons de provisions per a riscos i càrregues	4.882	46.825	-	25.053	-
Fons per a riscos generals	800	5.560	902	60.463	-
Passius subordinats	-	-	-	100.000	1.572
Comptes de periodificació	16.379	10.652	6.153	28.584	1.775
Altres passius	19.566	10.683	13.741	44.277	6.830
Capital social	68.061	42.407	33.000	70.000	30.068
Reserves	266.278	266.751	33.415	391.103	671
Resultats	74.795	83.978	21.680	101.275	3.401
Resultats d'exercicis anteriors	-	-	-	102	(4.012)
Dividends a compte	(30.131)	-	(6.200)	(45.000)	-
Interessos minoritaris	305	-	-	-	-
TOTAL PASSIU	2.080.063	2.610.741	886.428	3.962.783	454.895

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Dades balanços bancs andorrans 2004

(Milers d'euros)

	ANDBANC	BIBM	BPA	CAIXABANK	CRÈDIT ANDORRÀ	BANC-SABADELL D'ANDORRA
Caixa i bancs centrals OCDE	7.793	14.880	4.520	4.354	24.187	6.796
INAF	32.515	47.749	11.631	17.956	48.894	6.220
Intermediaris financers	200.498	1.244.867	37.064	643.022	1.151.600	2.618
Inversions creditícies	886.679	843.595	449.135	389.688	1.103.992	316.556
Cartera de valors	607.810	139.773	252.007	16.419	330.211	42.606
Actius immaterials	8.893	5.673	4.353	-	10.367	1.261
Actius materials	48.568	53.774	56.083	14.157	78.573	12.030
Comptes de periodificació	21.367	8.449	2.691	22.076	23.523	2.358
Altres actius	21.470	5.105	6.008	6.312	23.790	4.123
TOTAL ACTIU	1.835.593	2.363.865	823.492	1.113.984	2.795.137	394.568
INAF	49.950	55.228	32.291	18.162	49.137	6.223
Bancs i entitats de crèdit	282.920	74.015	1.950	49.797	42.253	1.049
Dipòsits de clients	1.107.688	1.839.809	700.824	853.895	2.060.498	344.803
Deutes representats per títols	-	-	-	-	54.779	10.000
Fons de provisions per a riscos i càrregues	4.701	45.807	-	21.753	3.066	-
Fons per a riscos generals	800	6.752	902	688	58.393	162
Passius subordinats	-	-	-	-	-	1.572
Comptes de periodificació	9.750	8.751	4.199	21.907	20.708	1.515
Altres passius	12.933	10.351	13.111	5.450	21.927	2.517
Capital social	68.061	42.407	33.000	30.055	70.000	30.068
Reserves	259.796	260.522	24.741	89.166	376.544	491
Resultats	66.745	79.823	18.674	23.111	80.731	2.061
Resultats d'exercicis anteriors	-	-	-	-	101	(5.893)
Dividends a compte	(28.029)	(59.600)	(6.200)	-	(43.000)	-
Interessos minoritaris	278	-	-	-	-	-
TOTAL PASSIU	1.835.593	2.363.865	823.492	1.113.984	2.795.137	394.568

Font: Informes anuals entitats bancàries

Balanç agregat dels bancs andorrans

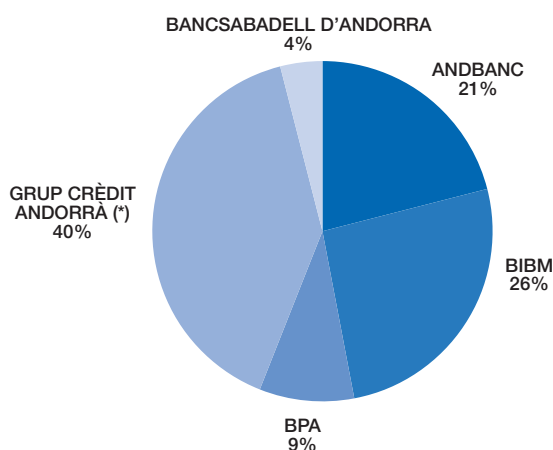
Al tancament de l'exercici 2005, l'actiu agregat de la banca andorrana és de 9.995 milions d'euros i els fons propis agregats de 1.402 milions d'euros.

A continuació es mostra un detall dels balanços agregats del sistema bancari andorrà per als exercicis 2004 i 2005:

Evolució del balanç agregat					
(Milers d'euros)					
ACTIU	2004	% s/ total	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Caixa i bancs centrals OCDE	62.530	0,67%	65.836	0,66%	5,29%
INAF	164.965	1,77%	110.033	1,10%	-33,30%
Intermediaris financers	3.279.669	35,16%	2.757.680	27,59%	-15,92%
Inversions creditícies	3.989.645	42,78%	4.975.940	49,79%	24,72%
Cartera de valors	1.388.826	14,89%	1.432.185	14,33%	3,12%
Diferències positives de consolidació	-	-	176.101	1,76%	-
Actius immaterials	30.547	0,33%	33.017	0,33%	8,09%
Actius materials	263.185	2,82%	286.151	2,86%	8,73%
Comptes de periodificació	80.464	0,86%	73.811	0,74%	-8,27%
Altres actius	66.808	0,72%	84.156	0,84%	25,97%
TOTAL ACTIU	9.326.639	100,00%	9.994.910	100,00%	7,17%
PASSIU					
INAF	210.991	2,26%	156.252	1,56%	-25,94%
Bancs i entitats de crèdit	451.984	4,85%	675.202	6,75%	49,39%
Dipòsits de clients	6.907.517	74,06%	7.308.867	73,12%	5,81%
Deutes representats per títols	64.779	0,69%	47.945	0,48%	-25,99%
Fons de previsió per a riscos i càrregues	75.327	0,81%	76.760	0,77%	1,90%
Fons per a riscos generals	67.697	0,73%	67.725	0,68%	0,04%
Passius subordinats	1.572	0,02%	101.572	1,02%	-
Comptes de periodificació	66.830	0,72%	63.543	0,64%	-4,92%
Altres passius	66.289	0,71%	95.097	0,95%	43,46%
Capital social	273.591	2,93%	243.536	2,44%	-10,99%
Reserves	1.011.260	10,84%	958.218	9,59%	-5,25%
Resultats	271.145	2,91%	285.129	2,85%	5,16%
Resultats d'exercicis anteriors	(5.792)	-0,06%	(3.910)	-0,04%	-32,49%
Dividends a compte	(136.829)	-1,47%	(81.331)	-0,81%	-40,56%
Interessos minoritaris	278	-	305	-	9,71%
TOTAL PASSIU	9.326.639	100,00%	9.994.910	100,00%	7,17%

Font: Informes anuals entitats bancàries

Repartiment de l'actiu i passiu agregat per entitat bancària en l'exercici 2005

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

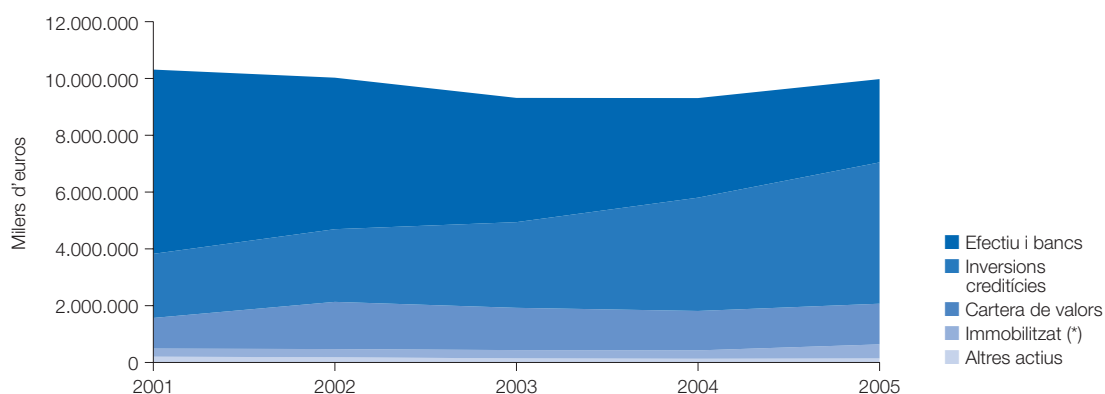
Actiu agregat

Mitjançant un comunicat efectuat durant l'any 2000, l'INAF va donar la possibilitat als bancs de re-classificar les partides "d'Entitats bancàries a termini" i "Altres intermediaris financers a termini" en un únic epígraf "Intermediaris financers a la vista i a termini" a fi de complir els principis internacionals de comptabilitat. La meitat de les entitats bancàries es van acollir a aquesta possibilitat, mentre que la resta de bancs del Principat ha classificat les "Entitats bancàries a termini i altres intermediaris financers a termini" sota l'epígraf "Inversions creditícies", tal com estableix el pla comptable de l'any 2000.

Durant l'exercici 2005 s'han accentuat els canvis, que van iniciar-se en l'exercici 2004, en la composició de l'actiu agregat de les entitats financeres. El capítol "d'Intermediaris financers" ha experimentat un descens del 15,92%, mentre que el capítol "d'Inversió creditícia" ha presentat l'increment més significatiu de l'actiu del balanç agregat, amb un 24,72%, fet ocasionat pels baixos tipus d'interès a pesar dels increments soferts en els darrers mesos. L'increment d'aquesta partida, que representa el 49,79% de l'actiu agregat de les entitats financeres, també s'ha vist afavorit pel bon moment que viu l'economia del Principat d'Andorra, que ha mantingut les insolvències en nivells molt baixos. També cal destacar el capítol "Diferències positives de consolidació" que ha aparegut com a conseqüència de la compra de CaixaBank per part de Crèdit Andorrà el 21 de juliol de 2005. En les comparatives i els gràfics aquest capítol s'inclou dins de l'epígraf de "l'Immobilitzat".

El gràfic següent mostra l'evolució de l'actiu agregat en els últims quatre anys, on es pot apreciar la pèrdua de pes específic del capítol "Efectiu i bancs", (que inclou les partides de Caixa i bancs centrals de l'OCDE, INAF i Intermediaris financers). Així mateix, destacar que la tendència observada en els últims exercicis de reducció de l'actiu agregat, s'ha invertit durant el 2005, gràcies, en part, a la recuperació en el capítol de "Cartera de Valors" i al creixement continuat de les "Inversions Creditícies", la qual cosa ha suposat que l'actiu agregat hagi tornat als nivells existents l'any 2002 amb 9.995 milions d'euros.

Evolució de l'actiu agregat 2001-2005

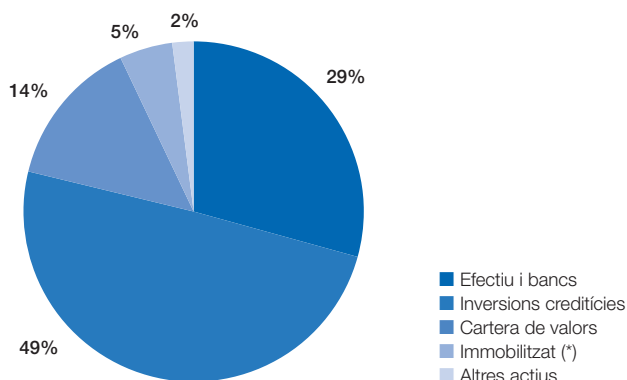

(*) En el 2005, inclou les diferències positives de consolidació del Grup Crèdit Andorrà

Font: Informes anuals entitats bancàries

L'estructura de l'actiu agregat de l'exercici 2005 es presenta en el gràfic següent:

Estructura de l'actiu agregat 2005

(*) En el 2005, inclou les diferències positives de consolidació del Grup Crèdit Andorrà

Font: Informes anuals entitats bancàries

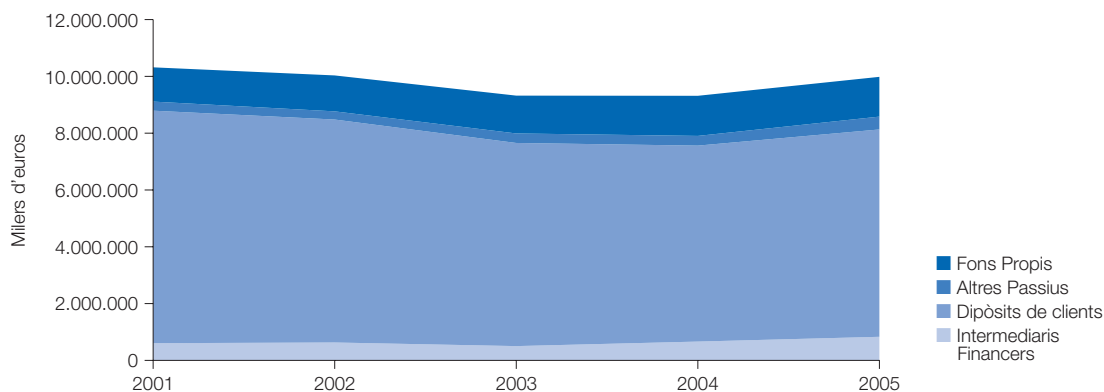
A continuació es detallen les partides que formen part dels epígrafs abans descrits en els gràfics:

- Efectiu i bancs: inclou els dipòsits a les caixes i bancs centrals OCDE i a l'INAF, i els intermediaris financers.
- Inversions creditícies: engloba els préstecs i crèdits a clients, descoberts en comptes i cartera d'efectes.
- Cartera de Valors: les partides més importants són obligacions i altres títols de renda fixa, participacions en empreses del grup i organismes d'inversió.
- Immobilitzat: el formen els actius materials e immaterials i les diferències positives de consolidació.
- Altres actius: estan integrats per altres actius, pròpiament dits, i els comptes de periodificació.

Passiu agregat

Igual que en anys anteriors, la partida més significativa del passiu agregat són els “Dipòsits de clients” (que inclou tant els d’interbancari com els de clients), amb un increment del 5,81%.

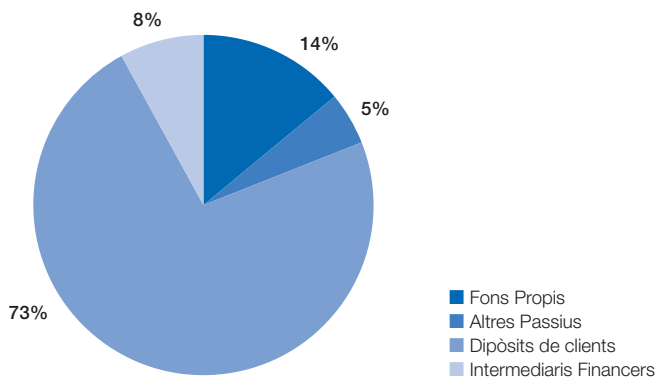
Evolució del passiu agregat 2001-2005

Font: Informes anuals entitats bancàries

Aquests, com es pot apreciar en el gràfic següent, representen la part més significativa del passiu agregat amb un 73%. Els “Fons propis” representen el 14%, mentre que la resta del passiu està constituït principalment pels capítols “d’Intermediaris financers” amb un 8% i per “Altres passius” amb un 5%.

Estructura del passiu agregat 2005

Font: Informes anuals entitats bancàries

A continuació es detallen les partides que formen part dels epígrafs abans descrits en els gràfics:

- Fons propis: els configuren el capital social, les reserves, resultats i interessos minoritaris (si n’hi ha).
- Altres passius: entre d’altres hi trobem fons de provisió, comptes de periodificació i deutes representats per títols.
- Dipòsits a clients: és l’epígraf més important del passiu.
- Intermediaris financers: dipòsits de l’INAF i dels bancs i entitats de crèdit.

Inversió creditícia

La inversió creditícia ha experimentat un augment del 26,06% en relació a l'any 2004, fet que reafirma la tendència de creixement d'aquest capítol durant els últims anys. Cal tenir en compte, que en les dades següents no es té en compte el "Fons de provisió per a insolvències".

Evolució de la inversió creditícia

(Milers d'euros)

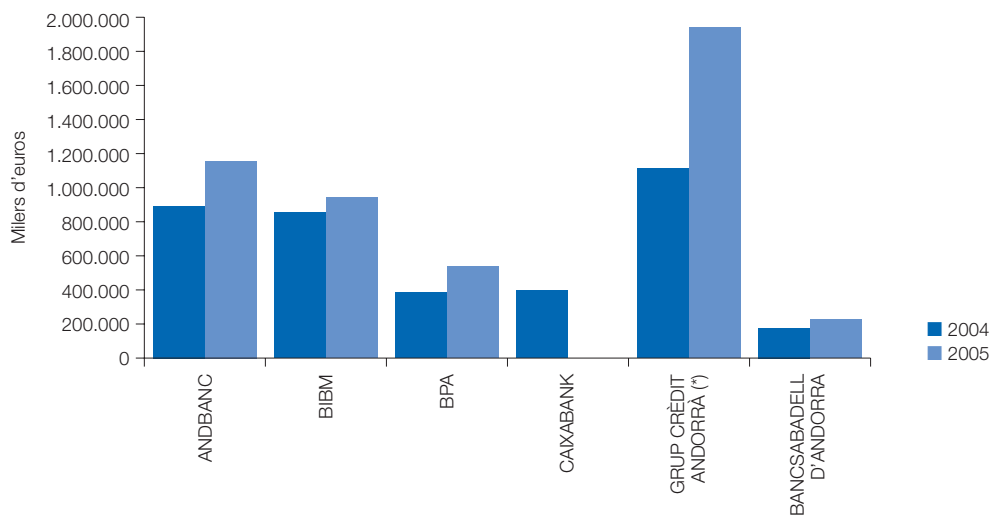
	2004		2005		Var. (%) 04-05
	Inversió creditícia	% s/ total	Inversió creditícia	% s/ total	
ANDBANC	892.296	23,41%	1.157.037	24,08%	29,67%
BIBM	851.901	22,35%	940.735	19,58%	10,43%
BPA	384.070	10,08%	535.881	11,16%	39,53%
CAIXABANK	394.377	10,35%	-	-	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	1.111.770	29,17%	1.942.398	40,43%	74,71%
BANCSABADELL D'ANDORRA	176.734	4,64%	228.185	4,75%	29,11%
TOTAL	3.811.148	100,00%	4.804.236	100,00%	26,06%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

El gràfic següent mostra l'evolució de la inversió creditícia durant els dos últims exercicis:

Evolució de la inversió creditícia 2004-2005

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Dipòsits de clients

A pesar del fort creixement de la desintermediació, els dipòsits de clients han experimentat un augment del 5,81% en relació amb l'any 2004, invertint la tendència generalitzada dels últims exercicis en què s'havia traspassat part dels saldos de clients a altres recursos intermedis.

Evolució dels dipòsits de clients

(Milers d'euros)

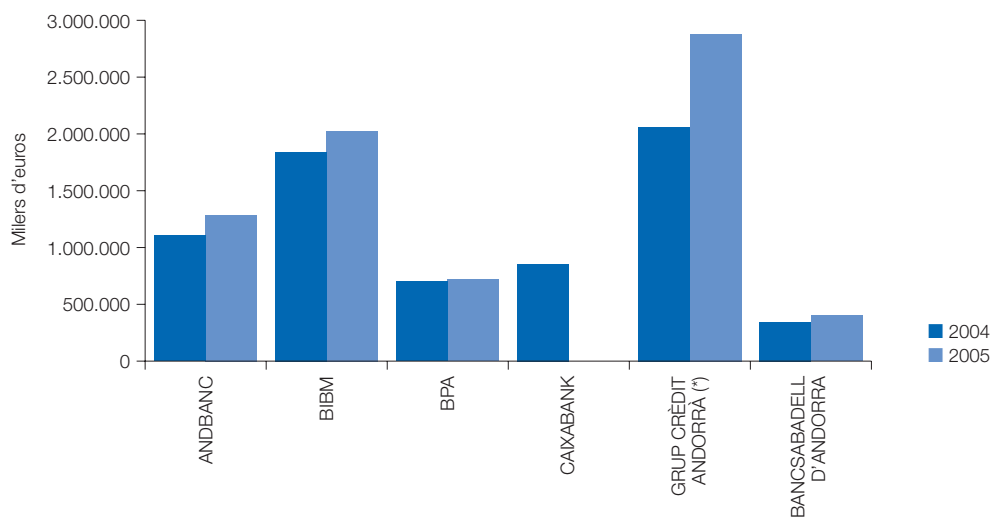
	2004		2005		Var. (%) 04-05
	Dipòsits de clients	% s/ total	Dipòsits de clients	% s/ total	
ANDBANC	1.107.688	16,04%	1.285.934	17,59%	16,09%
BIBM	1.839.809	26,63%	2.025.459	27,71%	10,09%
BPA	700.824	10,15%	716.817	9,81%	2,28%
CAIXABANK	853.895	12,36%	-	-	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	2.060.498	29,83%	2.879.458	39,40%	39,75%
BANCSABADELL D'ANDORRA	344.803	4,99%	401.199	5,49%	16,36%
TOTAL	6.907.517	100,00%	7.308.867	100,00%	5,81%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

El gràfic següent mostra l'evolució dels dipòsits de clients durant els dos últims exercicis:

Evolució dels dipòsits de clients 2004-2005

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

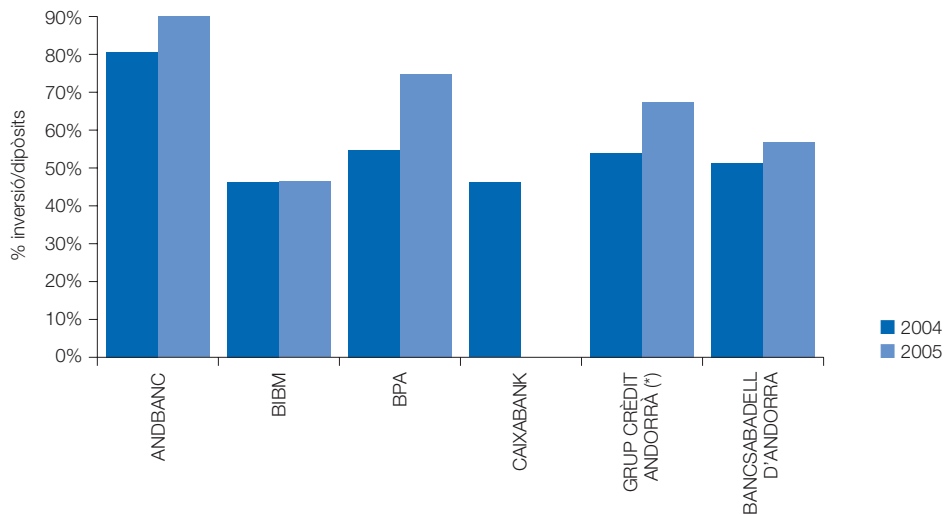
Ràtio d'inversió creditícia sobre dipòsits de clients

En el següent quadre podem apreciar l'evolució de la ràtio d'inversió sobre els dipòsits de clients per les diferents entitats bancàries andorranes:

Ràtio d'inversió creditícia sobre dipòsits de clients (Milers d'euros)		
	2004	2005
ANDBANC	80,55%	89,98%
BIBM	46,30%	46,45%
BPA	54,80%	74,76%
CAIXABANK	46,19%	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	53,96%	67,46%
BANCSABADELL D'ANDORRA	51,26%	56,88%
TOTAL	55,17%	65,73%
(*) En el 2005, inclou CaixaBank		
Font: Informes anuals entitats bancàries		

Tal com es mostra en el gràfic següent, el fort creixement de la inversió creditícia ha fet augmentar fins a un 65,73% la ràtio d'inversió creditícia sobre els dipòsits de clients respecte el 55,17% de l'exercici anterior.

Evolució de la ràtio d'inversió/dipòsits de clients 2004-2005

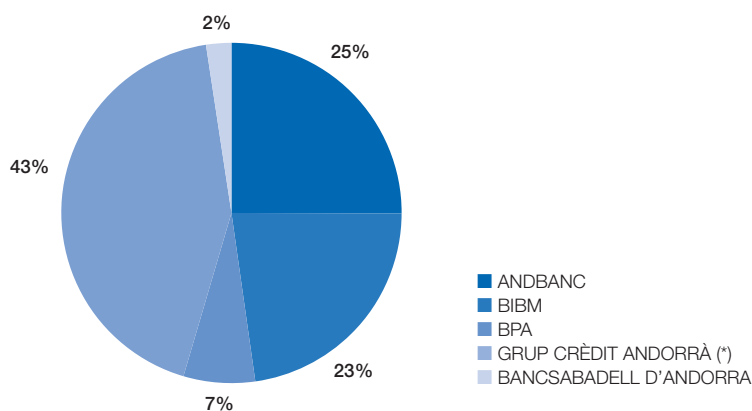

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Estructura dels comptes d'ordre agregats

Comptes d'ordre agregats per entitat 2005

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Durant l'exercici 2005 els comptes d'ordre agregats han incrementat un 27,10% i s'han situat en 36.474 milions d'euros. La partida més significativa, "Dipòsits de valors i altres títols de custòdia", que representa un 56,17% del total, ha experimentat una variació positiva d'un 16,23% respecte de l'exercici anterior, i així mateix, cal destacar l'increment del capítol "d'Operacions de futurs", utilitzades principalment com a instruments de cobertura, que ha augmentat un 61,06% fins atènyer els 10.786 milions d'euros, seguint el creixement iniciat durant l'exercici 2004.

La taula següent ofereix un detall dels comptes d'ordre agregats el 31 de desembre de 2004 i 2005:

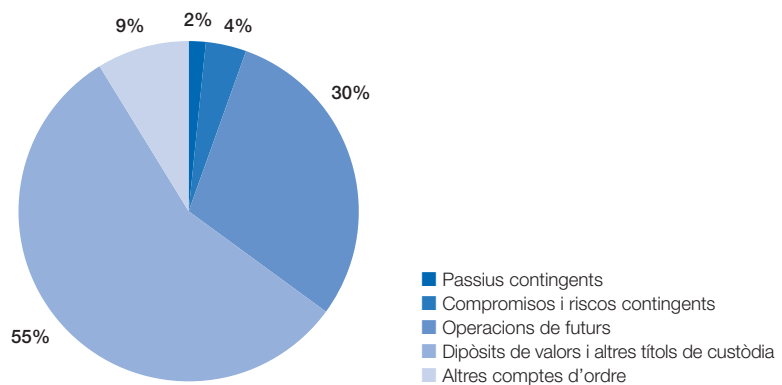
Evolució dels comptes d'ordre agregats

(Milers d'euros)

	2004	% s/ total	2005	% s/ total	Var. (%) 04-05
Passius contingents	613.200	2,14%	590.321	1,62%	-3,73%
Compromisos i riscos contingents	1.271.159	4,43%	1.408.926	3,86%	10,84%
Operacions de futurs	6.696.686	23,33%	10.785.527	29,57%	61,06%
Dipòsits de valors i altres títols en custòdia	17.627.535	61,43%	20.488.948	56,17%	16,23%
Altres comptes d'ordre	2.488.005	8,67%	3.200.514	8,78%	28,64%
TOTAL COMPTES D'ORDRE	28.696.585	100,00%	36.474.236	100,00%	27,10%

Font: Informes anuals entitats bancàries

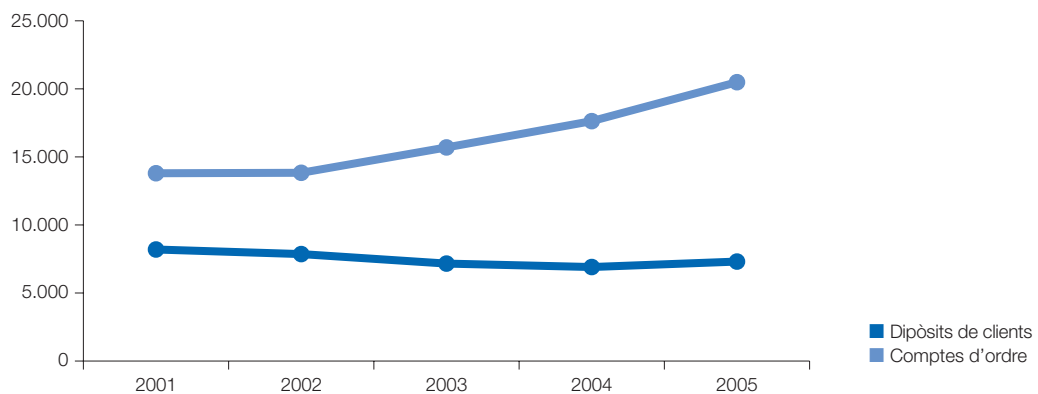
Estructura dels comptes d'ordre agregats 2005

Font: Informes anuals entitats bancàries

El gràfic següent il·lustra el procés gradual de desintermediació de la banca andorrana pel període comprès entre el 2000 i el 2005.

Evolució dels dipòsits de clients i comptes d'ordre (dipòsits de valors i altres títols de custòdia)

Font: Informes anuals entitats bancàries

D'acord amb l'anteriorment exposat, es confirma el creixement de la desintermediació de les entitats bancàries, que ja es ve produint des dels exercicis anteriors, signe de l'interès creixent dels clients pels productes financers de major valor afegit, i també per la important varietat de serveis que ofereixen les entitats bancàries andorranes. Així mateix, ha contribuït que durant els últims exercicis s'han utilitzat derivats financers com a instruments de cobertura de les carteres gestionades o sota custòdia.

Comptes de pèrdues i guanys dels bancs andorrans per a l'any 2005

A continuació es mostra el detall dels comptes de pèrdues i guanys per entitat bancària per l'any 2005 i l'agregat de tots els bancs andorrans per als anys 2004 i 2005:

Dades comptes de pèrdues i guanys bancs andorrans: 2004 i 2005

(Milers d'euros)

	ANDBANC	BIBM	BPA	GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	BANC- SABADELL D'ANDORRA	TOTAL 2005	TOTAL 2004	Var. (%) 04-05
Interessos i rendiments assimilats	55.408	64.951	25.539	112.905	12.442	271.245	235.937	14,97%
Interessos i càrregues assimilables	(27.438)	(35.862)	(16.035)	(55.529)	(7.882)	(142.746)	(110.207)	29,53%
Rendiments de valors de renda variable	480	500	32	403	5	1.420	8.246	-
MARGE FINANCER	28.450	29.589	9.536	57.779	4.565	129.919	133.976	-3,03%
Comissions per serveis netes	85.455	93.290	31.809	121.189	5.545	337.288	285.943	17,96%
Resultats d'operacions financeres	16.207	8.435	4.755	19.380	1.562	50.339	42.737	17,79%
Altres resultants ordinàries	991	214	1.119	435	61	2.820	2.857	-1,30%
MARGE ORDINARI	131.103	131.528	47.219	198.783	11.733	520.366	465.513	11,78%
Despeses de personal	(22.548)	(15.388)	(8.845)	(29.871)	(3.319)	(79.971)	(71.240)	12,26%
Despeses generals	(26.769)	(21.273)	(13.790)	(39.445)	(3.615)	(104.892)	(81.516)	28,68%
Amortitzacions i provisions	(7.411)	(6.516)	(3.420)	(19.901)	(1.552)	(38.800)	(28.352)	36,85%
Provisions per a depreciació d'actius netes de recuperacions	-	(386)	(203)	(80)	-	(669)	(203)	-
MARGE D'EXPLOTACIÓ	74.375	87.965	20.961	109.486	3.247	296.034	284.202	4,16%
Provisions per a insolvències netes de recuperacions	(1.199)	(676)	(368)	(7.377)	130	(9.490)	(4.682)	-
Provisions per a riscos i càrregues netes de recuperacions	-	(10)	-	373	-	363	(3.052)	-
Dotacions als fons per a riscos generals	-	(5.712)	-	(1.251)	-	(6.963)	(6.263)	11,18%
RESULTAT ORDINARI	73.176	81.567	20.593	101.231	3.377	279.944	270.205	3,60%
Resultats extraordinaris	1.751	2.411	1.087	44	24	5.317	1.032	-
Resultats atribuïts a la minoria	(132)	-	-	-	-	(132)	(92)	43,48%
RESULTATS ATRIBUÏTS AL GRUP	74.795	83.978	21.680	101.275	3.401	285.129	271.145	5,16%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

El conjunt de les entitats bancàries andorranes han obtingut en l'exercici 2005 un benefici de 285 milions d'euros, un 5,16% més que en l'exercici anterior.

Marge financer

Com es pot apreciar en el quadre següent, l'any 2005 el marge financer agregat de les entitats bancàries andorranes ha estat de 129.919 milers d'euros i ha experimentat una disminució del 3,03% en relació amb l'exercici 2004 (2004 vs. 2003: -6,09%), causada entre d'altres factors, pels baixos tipus d'interès de la zona euro.

Marge financer per entitat bancària

(Milers d'euros)

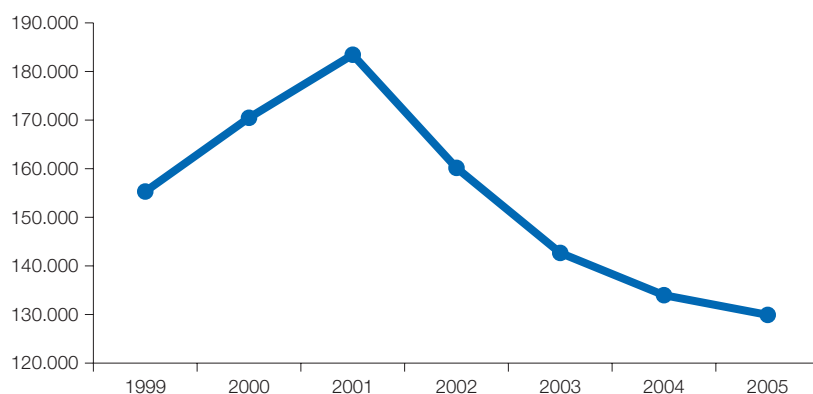
	2004	2005	Var. (%) 04-05
ANDBANC	28.673	28.450	-0,78%
BIBM	29.425	29.589	0,56%
BPA	8.773	9.536	8,70%
CAIXABANK	14.636	-	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	48.620	57.779	18,84%
BANCSABADELL D'ANDORRA	3.849	4.565	18,60%
TOTAL MARGE FINANCER	133.976	129.919	-3,03%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

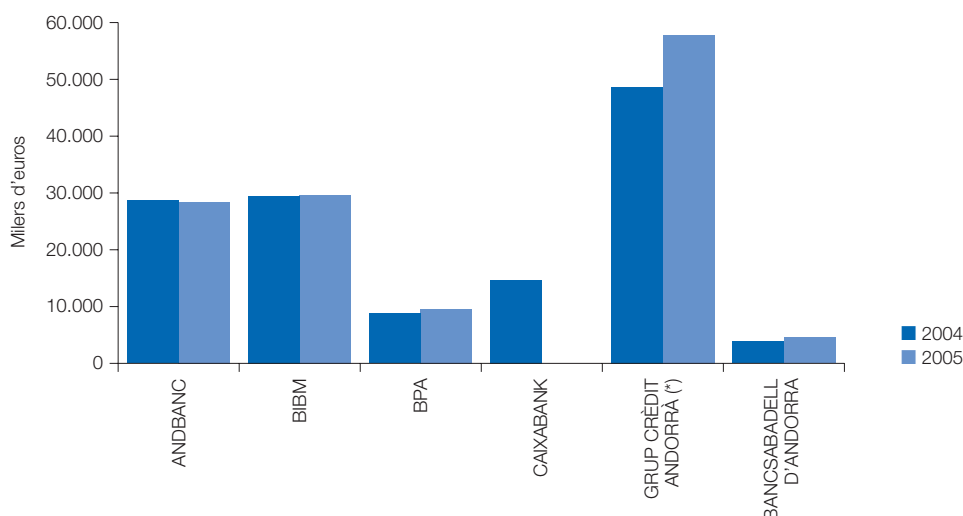
A continuació es presenta el gràfic de l'evolució del marge financer agregat dels últims set exercicis, així com el gràfic del marge financer per entitat bancària per als exercicis 2004 i 2005:

Evolució del marge financer agregat 1999-2005

Font: Informes anuals entitats bancàries

Evolució del marge financer 2004-2005

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Marge ordinari

La taula següent ens mostra que el marge ordinari agregat de l'exercici ha experimentat un increment de l'11,78%, arribant als 520.366 milers d'euros. Això és principalment degut a l'increment de les comissions (+17,96%). Aquest creixement s'explica bàsicament pel creixement de les comissions generades per l'oferta de productes i serveis d'alt valor afegit, per la gestió més activa dels fons propis del banc i pel creixement de totes les línies de negoci, així com per la contenció de les despeses i l'increment dels ingressos.

Marge ordinari per entitat bancària

(Milers d'euros)

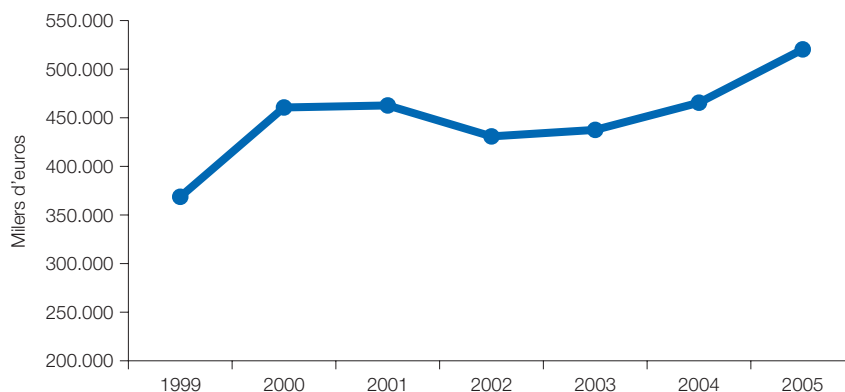
	2004	2005	Var. (%) 04-05
ANDBANC	117.736	131.103	11,35%
BIBM	127.257	131.528	3,36%
BPA	39.897	47.219	18,35%
CAIXABANK	41.598	-	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	129.564	198.783	53,42%
BANC SABADELL D'ANDORRÀ	9.461	11.733	24,01%
TOTAL MARGE ORDINARI	465.513	520.366	11,78%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

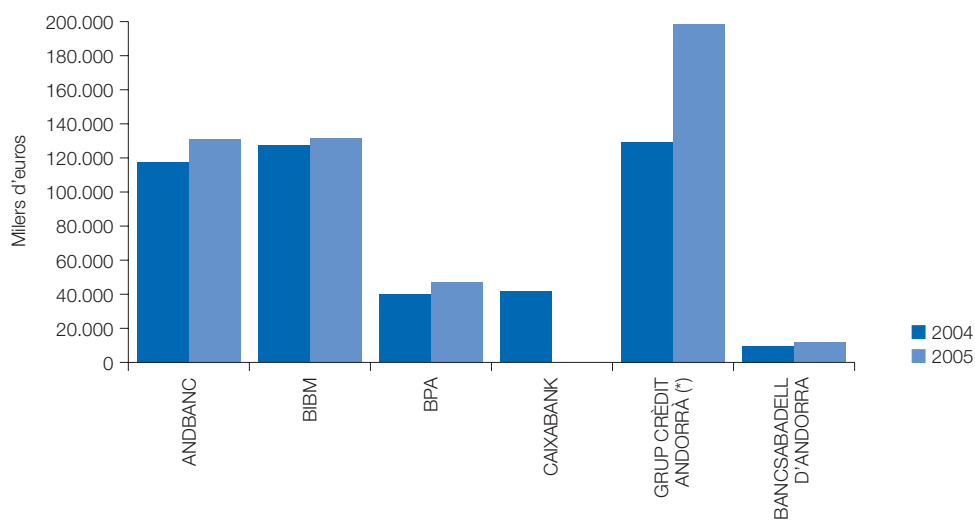
A continuació es presenta el gràfic de l'evolució del marge ordinari agregat dels últims set exercicis, així com el gràfic del marge ordinari per entitat bancària per als exercicis 2004 i 2005:

Evolució del marge ordinari agregat 1999-2005

Font: Informes anuals entitats bancàries

Evolució del marge ordinari 2004-2005

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

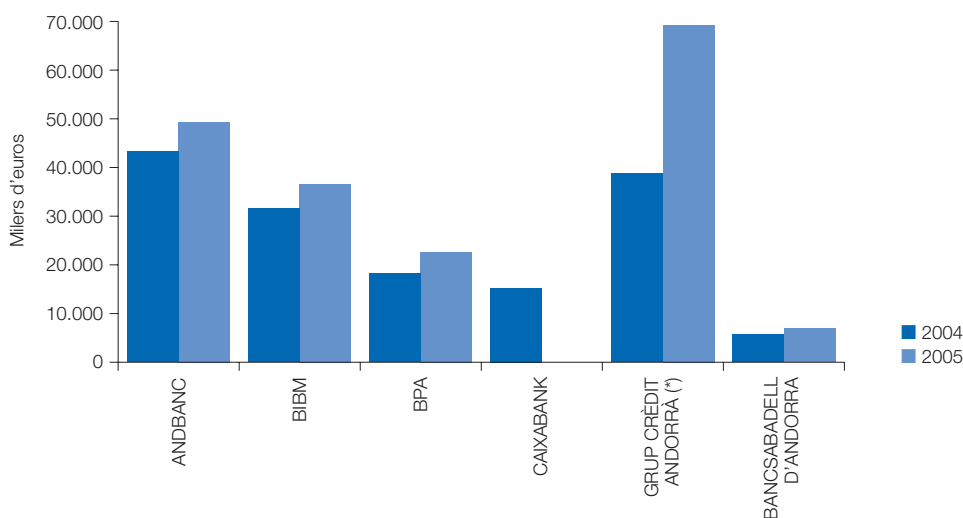
Font: Informes anuals entitats bancàries

Despeses de transformació

L'any 2005, les despeses de transformació de les entitats bancàries andorranes (inclou "Despeses de personal" i "Despeses generals") han estat de 184.863 milers d'euros, amb un increment d'un 21,02% en relació amb l'exercici 2004, però si observem el percentatge d'aquestes respecte al marge ordinari, es pot observar que la variació respecte l'exercici anterior no arriba al 3% (32,81% el 2004 i 35,53% el 2005).

A continuació es presenta la taula i el gràfic de les despeses de transformació per cada entitat bancària:

Evolució de les despeses de transformació 2004-2005

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

D'acord amb l'evolució de les despeses de transformació, un dels indicadors que mostra l'eficiència de les entitats financeres andorranes és la *ràtio d'eficiència*, que mesura la part del marge ordinari que és absorbida per les despeses de transformació. La ràtio d'eficiència mitjana de les entitats bancàries andorranes per a l'any 2005 s'ha situat al voltant del 38,09%.

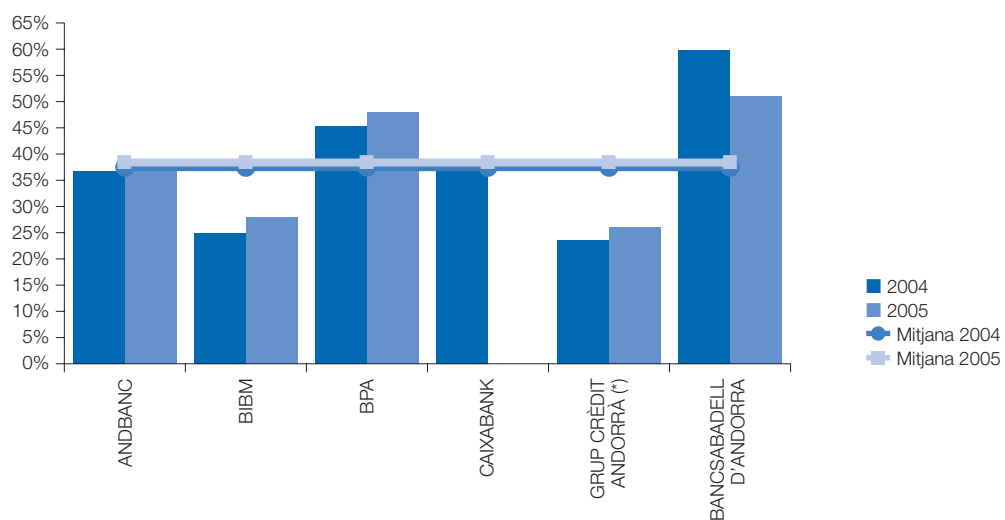
Ràtio d'eficiència per entitat bancària

	2004	2005
ANDBANC	36,78%	37,57%
BIBM	24,80%	27,87%
BPA	45,36%	47,94%
CAIXABANK	37,27%	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	23,47%	26,06%
BANCSABADELL D'ANDORRA	59,87%	51,00%
MITJANA	37,93%	38,09%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Evolució de la ràtio d'eficiència de les entitats bancàries andorranes 2004-2005

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

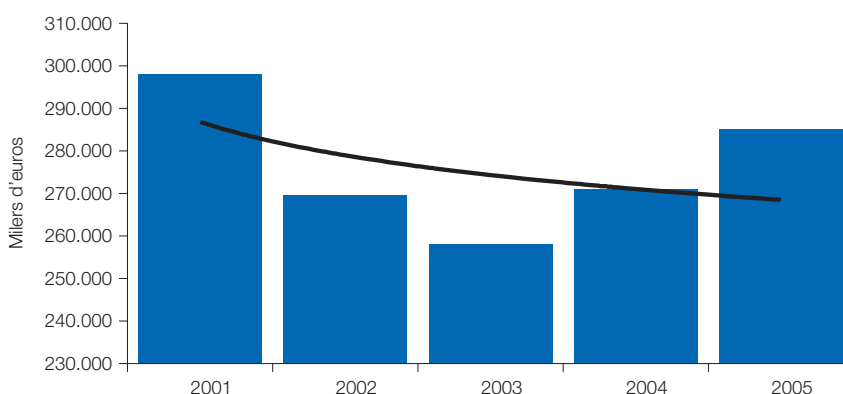
Font: Informes anuals entitats bancàries

Benefici

Com a resultat del creixement del marge ordinari agregat i malgrat l'increment experimentat en les despeses de transformació, ja comentat anteriorment, el marge d'explotació agregat s'ha situat en els 296.034 milers d'euros, amb un augment del 4,16% respecte el mateix període de l'any anterior. Així, el benefici agregat de les entitats bancàries andorranes ha millorat un 5,16%.

A continuació, es presenta el gràfic que mostra l'evolució del resultat agregat de les entitats bancàries andorranes des de l'any 2001 fins l'any 2005 així com la taula del benefici per entitat bancària:

Evolució del resultat agregat 2001-2005

Font: Informes anuals entitats bancàries

Benefici per entitat bancària

(Milers d'euros)

	2004	2005	Var. (%) 04-05
ANDBANC	66.745	74.795	12,06%
BIBM	79.823	83.978	5,21%
BPA	18.674	21.680	16,10%
CAIXABANK	23.111	-	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	80.731	101.275	25,45%
BANCSABADELL D'ANDORRA	2.061	3.401	65,02%
TOTAL BENEFICI	271.145	285.129	5,16%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

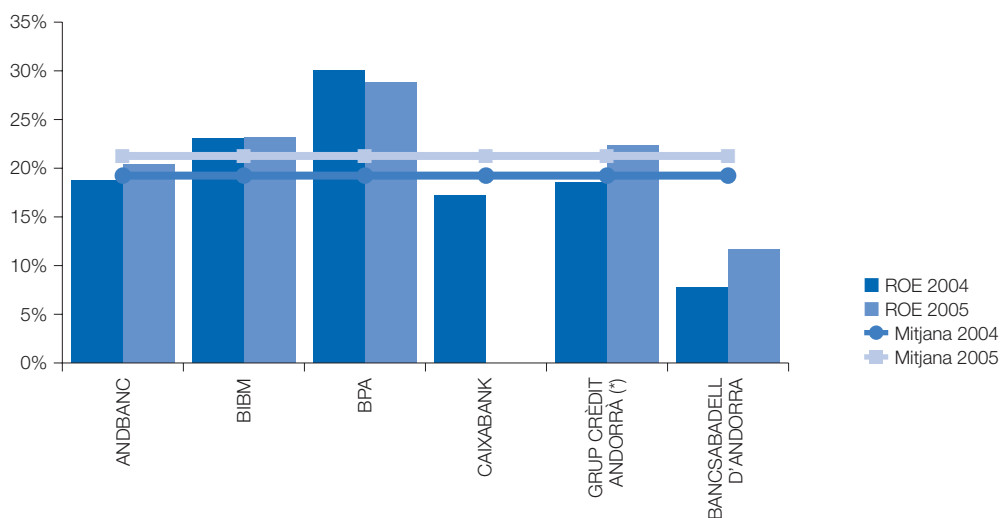
Rendibilitat dels fons propis mitjans (ROE)

La rendibilitat mitjana dels fons propis dels bancs andorrans per a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2005 ha estat del 21,26% (calculada Beneficis/Recursos propis mitjans) amb un increment de +2,02%. A continuació, es presenta la taula i el gràfic de la rendibilitat dels fons propis mitjans per cada entitat bancària pels anys 2004 i 2005.

Rendibilitat dels fons propis mitjans (ROE)		
	2004	2005
ANDBANC	18,79%	20,36%
BIBM	23,10%	23,11%
BPA	30,00%	28,82%
CAIXABANK	17,18%	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	18,57%	22,31%
BANCSABADELL D'ANDORRA	7,80%	11,68%
MITJANA	19,24%	21,26%
(*) En el 2005, inclou CaixaBank		
Font: Informes anuals entitats bancàries		

El gràfic següent mostra la rendibilitat dels fons propis dels últims exercicis:

Rendibilitat dels fons propis mitjans per entitat

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Rendibilitat dels actius mitjans (ROA)

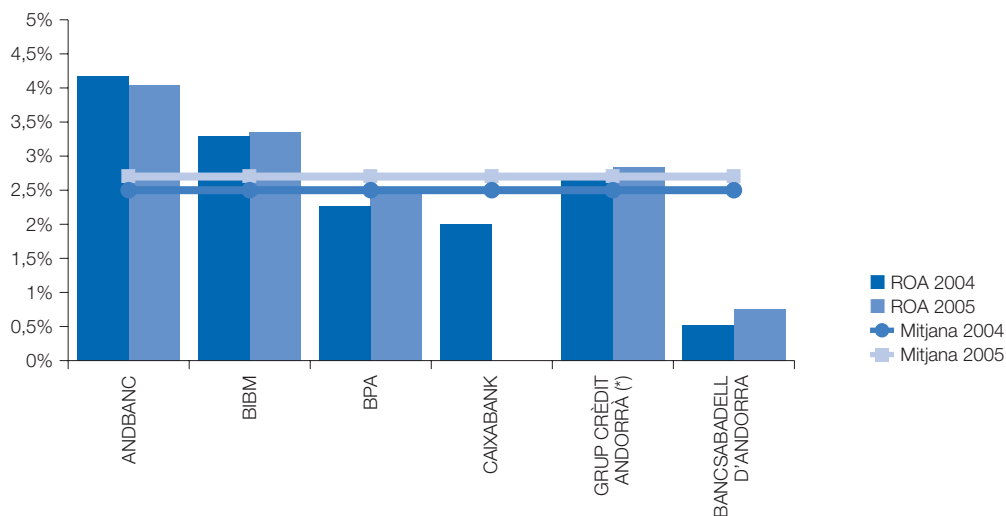
La rendibilitat mitjana dels actius totals de les entitats financeres andorranes per a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2005 s'ha situat en un 2,70%, un 0,20% per sobre de la rendibilitat assolida l'any 2004. A continuació es presenta la taula i el gràfic que mostren la rendibilitat dels actius mitjans (calculada Benefici/Actius totals mitjans) per cada entitat bancària pels anys 2004 i 2005:

	2004	2005
ANDBANC	4,17%	4,04%
BIBM	3,30%	3,35%
BPA	2,27%	2,53%
CAIXABANK	2,00%	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	2,75%	2,84%
BANCSABADELL D'ANDORRA	0,52%	0,76%
MITJANA	2,50%	2,70%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Rendibilitat dels actius mitjans per entitat i mitjana del sector

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Solvència i liquiditat

El Consell General va aprovar el dia 29 de febrer de 1996 la Llei de regulació dels criteris de solvència i liquiditat de les entitats financeres. Aquesta llei pretenia mantenir la solidesa de l'estructura del sistema financer andorrà i tenia com a origen una recomanació del Comitè de Basilea (*Basel Committee on Banking Regulations and Supervisory Practices*).

A fi d'aconseguir que el sistema financer andorrà obtingués una imatge favorable en l'àmbit internacional, es van implantar uns coeficients de solvència i liquiditat molt més exigents als que prevalien a la majoria de països que els utilitzaven, i se'n va establir un mínim del 10% i del 40%, respectivament.

En el quadre següent es mostra l'evolució dels dos coeficients per cada entitat bancària durant els exercicis 2004 i 2005, que, tal com es pot apreciar, superen àmpliament els mínims establerts.

	Solvència		Liquiditat	
	2004	2005	2004	2005
ANDBANC	36,59%	33,85%	56,24%	52,82%
BIBM	32,75%	31,11%	70,07%	71,30%
BPA	21,60%	18,71%	63,84%	56,36%
CAIXABANK	32,49%	-	84,00%	-
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	32,08%	19,92%	97,66%	66,71%
BANCSABADELL D'ANDORRA	14,37%	14,66%	72,25%	52,68%

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes anuals entitats bancàries

Un altre dels indicadors de la solvència de les entitats bancàries són els *ratings* elaborats per Agències especialitzades com Fitch Ratings, Moody's o Standard & Poor's. El quadre següent mostra els *ratings* concedits el 2005 a algunes entitats bancàries andorranes.

	Ràting			Agència
	Llarg termini	Curt termini	Fortalesa financera	
ANDBANC	A	F1	B	Fitch Ratings
BIBM	Aa3	P-1	B	Moody's
BPA	BBB-	F3	C	Fitch Ratings
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ (*)	A+	F1	A/B	Fitch Ratings
BANCSABADELL D'ANDORRA	-	-	-	-

(*) En el 2005, inclou CaixaBank

Font: Informes de les agències de rating a desembre de 2005

Cal recordar que la darrera actualització assignada per Standard & Poor's al Principat d'Andorra (rating sobirà) ha estat d'AA per al llarg termini i A-1+ per el curt termini amb perspectiva d'estabilitat.

III.4. TENDÈNCIES DE FUTUR

Andorra és un país en evolució, creixement i amb una clara projecció cap a l'exterior. Això fa que dins del país es creïn una sèrie de necessitats i es tingui interès en desenvolupar un nou marc econòmic que s'ajusti als estàndards internacionals, tant en el sector bancari com en l'economia en general.

En aquest sentit la banca andorrana està fent un seguiment continuat dels temes més actuals, com són: els riscos estratègics del sector, els sistemes de supervisió, els requeriments resultants de Basilea II, els reptes de l'estabilitat financera, el secret bancari i la transparència, els nous productes financers i la banca assegurança, l'ètica, deontologia i govern corporatiu del sistema financer així com altres temes d'interès pel sector.

Alguns dels temes en els que està treballant actualment el sector bancari andorrà són els següents:

Normes Internacionals d'Informació Financera

La globalització dels mercats està implicant un procés inexorable d'harmonització en els mecanismes d'informació corporativa. Les exigències creixents de transparència i comparabilitat de la informació, fan necessari l'ús d'unes normes de comptabilitat amb abast internacional, que permetin analitzar els estats financers de les entitats, amb independència del territori on desenvolupen els seus negocis. En aquest context, l'obligació de que les empreses cotitzades apliquin les normes internacionals de comptabilitat a partir de l'1 de gener de 2005, introduïda pel Reglament del Parlament Europeu i del Consell 1606/2002, i per la Directiva 2001/65/CE del Parlament i del Consell, estan afectant al conjunt de països veïns amb els que Andorra manté fortes relacions comercials. Concretament pel sector bancari, el Banc d'Espanya va aprovar el passat 22 de desembre la nova circular 4/2004, que ha suposat canvis significatius respecte a molts dels tractaments comptables que es venien aplicant.

En l'actualitat, l'Associació de Bancs Andorrans (ABA), amb l'assessorament de les principals firmes d'auditoria a nivell internacional, ha analitzat l'impacte que podria tenir en el Pla Comptable del sistema financer andorrà, un procés de convergència cap a les esmentades normes internacionals. Tot i les fortes implicacions d'un procés d'aquesta naturalesa, la presència en uns mercats cada cop més globals sembla que demana un pas decidit en aquesta direcció.

Basilea II

La complexitat del Nou Acord de Capital així com les seves interdependències amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIFF) i amb els sistemes de regulació i supervisió existents a cada país, fan que la implementació de Basilea II constitueixi alhora una oportunitat i un repte no exempt de certa dificultat. La finalitat última del Comitè de Basilea és la de millorar la seguretat i solidesa del sistema financer, fent cada cop més èmfasi en el propi control intern de cada entitat, en els seus processos i models de gestió del risc, en el procés de revisió del supervisor i en la disciplina de mercat.

A més, l'acord centra el seu interès no només en els tradicionals riscos de crèdit i de mercat si no que també demana requeriments de capital per cobrir el risc operacional i estableix requisits qualitatius en l'administració de tots aquests riscos.

Els tres pilars en què es recolza Basilea II i que miren d'alinejar els requisits regulatoris amb els principis econòmics de la gestió del risc són els següents:

- El *Pilar I* estableix les necessitats de capital regulatori, mantenint el tradicional 8% dels actius ponderats segons el seu risc, però permeten l'ús d'eines sofisticades que moltes entitats andorranes ja utilitzen, i considerant el seu perfil de risc.
- El *Pilar II* defineix el procés per a la revisió del supervisor reforçant els principis de control intern i les bones pràctiques de govern corporatiu. Els òrgans reguladors seran per tant els responsables d'avaluar i d'intervenir, en cas que ho considerin necessari.
- Per últim, el *Pilar III* busca aconseguir la disciplina del mercat mitjançant la necessària transparència i comparabilitat de la informació.

Al capdavant es tracta que aquelles entitats que millor gestionin els seus riscos, puguin gaudir d'uns certs avantatges a l'hora de calcular els requisits de capital a mantenir. Però aconseguir aquest objectiu pot tenir fortes implicacions en els sistemes tecnològics d'informació, en els processos de negoci i en els objectius financers de les entitats. De tota manera, els nivells de solvència assolits per la banca andorrana la situen en una posició immillorable per poder afrontar aquests reptes.

Prevenició contra el Blanqueig de Diners

La lluita per prevenir el blanqueig de diner procedent d'activitats il·lícites ha estat una prioritat del país i molt especialment de la banca andorrana des de fa anys. Ja l'any 1990, la pròpia banca es va autoregular voluntàriament amb el codi deontològic i Andorra va modificar també el Codi Penal introduint els supòsits de blanqueig de diners d'origen criminal. Cinc anys després s'aprovava la primera llei contra la delinqüència internacional d'origen criminal i el marc normatiu es completava l'any 2000 amb la "Llei de cooperació internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional", i es va crear la Unitat de Prevenició de Blanqueig (UPB), un òrgan independent que té per missió impulsar i coordinar les mesures de prevenició de blanqueig, i que coopera amb els organismes estrangers equivalents. Posteriorment, al febrer de l'any 2005 es va tornar a modificar el Codi Penal andorrà introduint un canvi significatiu en la definició del delictes de blanqueig de diners, de forma que s'ampliava el ventall de possibles activitats delictives que poden ser l'origen dels diners que després s'han de "blanquejar". En conseqüència, aquesta modificació del Codi Penal també ha afectat certs articles de la "Llei de cooperació internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional" esmentada amb anterioritat.

El conjunt de les disposicions esmentades i l'actitud decidida de tots els agents implicats, on destaca l'esforç fet pel sector per mantenir adequadament format a tots i cadascun dels seus treballadors, han fet possible que els informes dels diferents organismes internacionals, hagin estat favorables.

En aquest sentit, a demanda del propi Govern d'Andorra, el Fons Monetari Internacional va avaluar el sistema de supervisió del sector i les mesures establertes contra el blanqueig, resultant-ne un informe que destaca la sòlida estructura bancària del Principat, i el seu nivell adequat de regulació i supervisió. Concretament, pel que fa a aquest últim punt l'anàlisi posa de manifest que es compleix amb escreix la quasi totalitat dels 25 principis de Basilea reconeguts com l'estàndard internacional de referència en aquesta matèria.

Responsabilitat Social Corporativa

Degut als escàndols comptables succeïts en el passat en diversos països, han anat apareixent normes cada cop més estrictes destinades a enfortir els sistemes de control intern i les bones pràctiques de govern corporatiu. Però el compromís ferm amb la responsabilitat social corporativa va més enllà del

compliment estricte del que estableixen les normes, i tampoc es pot quedar en una simple estratègia per reforçar la imatge de les entitats, mitjançant un pla de responsabilitat social corporativa, ha d'estar immers dins dels valors i de la filosofia de les pròpies entitats.

Tots i cadascun dels punts descrits en apartats anteriors posen de manifest que el sector està preocupat per oferir l'ampli ventall de productes i serveis financers d'una manera transparent i responsable, vigilant en tot moment les implicacions que la seva actuació pugui tenir en el país i en el conjunt de la societat andorrana. Per altra banda, l'exigència creixent d'una opinió pública cada cop més sensibilitzada, fa que es puguin jutjar els avenços aconseguits per una entitat, no només des d'una perspectiva financera, sinó també des de l'òptica social i medi ambiental. En aquesta línia, molts dels bancs del Principat estan començant a explicar en els seus informes anuals el conjunt d'iniciatives que, en alguns casos des de fa anys, s'estan portant a terme com a resultat d'aquest compromís amb el desenvolupament de la societat. Els exemples són nombrosos i afecten a diversos camps: la cultura, l'esport, l'educació o el medi ambient. La tendència seguida en altres països és la de sistematitzar cada cop més la informació que es presenta en l'esmentat informe anual, dirigint-la als col·lectius especialment interessats en l'actuació de l'entitat: accionistes, treballadors, clients, proveïdors, societat... (el que es coneix com a "parts interessades" o *stakeholders*). A més, els analistes estan reclamant de les principals corporacions mundials que la informació que ofereixen al mercat no es limiti a les dades financeres tradicionals, de manera que les decisions dels inversors puguin considerar també aquests altres indicadors. Les diferents iniciatives sorgides a nivell internacional per homogeneïtzar la presentació de la informació no financera, han gaudit d'àmplia acceptació, ja que permeten la comparació de les entitats, també des d'aquesta nova perspectiva. Sembla doncs, que en un futur proper, el mercat podria exigir a les corporacions que en els processos d'informació pública donin cobertura tant als aspectes financers com als no financers.

En el context de la responsabilitat social corporativa per tal de mantenir l'alt grau de disciplina professional que ha caracteritzat el conjunt del sistema financer andorrà, l'INAF, com a autoritat del sistema financer andorrà i en exercici de les funcions que li encomana la Llei 14/2003, del 23 d'octubre, ha creat unes normes ètiques i de conducta pròpies del conjunt de les entitats autoritzades a operar al sistema financer andorrà, vetllant així, en tot moment, pel bon funcionament i l'estabilitat del sistema financer. Aquestes normes recollides en el comunicat 163/05 defineixen les regles ètiques i de conducta que les entitats financeres autoritzades a operar al Principat d'Andorra hauran de respectar en tot moment en el desenvolupament de les seves activitats, i són d'aplicació a comptar del 31 de març de 2006.

Acord entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Europea en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi en forma de pagament d'interessos

Tal com hem comentat en l'apartat "III.2. Regulació" d'aquest capítol, el Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió del 13 de juny de 2005, va aprovar la Llei d'aplicació de l'Acord entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Europea en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi en forma de pagaments d'interessos. Aquesta llei estableix l'obligació de practicar una retenció en origen sobre els pagaments d'interessos efectuats per agents pagadors establerts al Principat d'Andorra a beneficiaris efectius, persones físiques residents en un dels Estats membres de la Unió Europea.

En compliment de l'esmentada llei, les entitats financeres han establert una sèrie de procediments de control, a fi de realitzar les corresponents retencions dels rendiments de l'estalvi en forma de pagaments d'interessos, i en la seva qualitat d'agent pagador, complir amb les obligacions contingudes en l'acord i en la seva llei d'aplicació liquidant l'import de la retenció realitzada.

Tal i com es desprèn dels apartats anteriors, els reptes als quals s'enfronta l'economia andorrana, i més concretament el sector financer a curt-mig termini, són importants. Molts d'aquests estan interrelacionats i ofereixen oportunitats considerables, però de ben segur que també implicaran la necessitat d'afrontar canvis significatius i reorientacions estratègiques.

FETS RELLEVANTS EN EL 2006

D'acord amb les necessitats del país el Ministeri d'Economia del Govern d'Andorra està duent a terme una nova normativa en matèria de societats que sigui moderna, transparent i homologable respecte els països veïns i la Unió Europea. Aquesta nova normativa està prevista que tracti temes de fiscalitat, permeti la inversió estrangera en certs sectors d'activitat, a l'hora que protegeixi els sectors tradicionals, que sigui atractiva per a les empreses i ajudi al creixement i desenvolupament del país.

Les principals lleis en projecte en matèria de societats són les següents:

Projecte de Llei de Societats Anònimes i de Responsabilitat Limitada

Aquesta llei pretén entre d'altres aspectes definir clarament les responsabilitats dels socis i administradors de les societats, minimitzar el cost d'administració d'aquestes, agilitzar i fer més segur el procés de constitució de societats, fer una forta pressió sobre la figura del prestanoms, admetre les societats unipersonals, obligar el dipòsit dels comptes anuals per a totes les societats, i fer obligatòria l'auditoria dels comptes per aquelles societats que arribin durant dos exercicis consecutius a certs nivells de xifra anual de negoci, total actiu i nombre de treballadors.

Projecte de Llei de la Comptabilitat de les Empreses

L'objectiu és crear una comptabilitat moderna i generalitzada per a totes les activitats empresarials, orientada a la convergència cap a les Normes Internacionals de Comptabilitat (NIC). Això facilitarà la comparació amb empreses d'altres països, farà que estigui adaptada a l'entorn comunitari seguint el model comptable de la Quarta Directiva Comunitària i sigui flexible i s'adapti a la realitat de l'economia andorrana fugint de complexitats innecessàries.

Projecte de Llei d'inversions estrangeres al Principat d'Andorra

Els objectius principals d'aquesta nova llei són atreure la inversió estrangera dins d'un marc jurídic definit, augmentar la liberalització i la competitivitat del país, duent a terme acords de cooperació en l'entorn comunitari, i incentivar nous sectors d'activitat.

IV. DADES D'INTERÈS

IV. DADES D'INTERÈS (*)

Govern d'Andorra

Ed. Administratiu de Govern – C/ Prat de la Creu, 62-64 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 875700

Cap de Govern:	M.I. Sr. Albert Pintat Santolària
Ministre d'Urbanisme i Ordenament Territorial:	M.I. Sr. Manel Pons Pifarré
Ministre d'Afers Exteriors, Cultura i Cooperació:	M.I. Sr. Juli Minoves Triquell
Ministre de Finances:	M.I. Sr. Ferran Mirapeix Lucas
Ministre de Justícia i Interior:	M.I. Sr. Josep Maria Cabanes Dalmau
Ministra de Salut, Benestar Social i Família:	M.I. Sra. Montserrat Gil Torné
Ministre d'Economia:	M.I. Sr. Joel Font Coma
Ministra d'Educació i Formació Professional:	M.I. Sra. Roser Bastida Areny
Ministre de Turisme i Medi Ambient:	M.I. Sr. Antoni Puigdemívol Riberaygua
Ministra d'Habitatge, Joventut, Ensenyament Superior i Recerca:	M.I. Sra. Meritxell Mateu Pi
Ministre d'Esports i Voluntariat:	M.I. Sr. Carles Font Rossell
Ministre d'Agricultura i Patrimoni Natural:	M.I. Sr. Pere Torres Montellà
Secretari general:	Sr. Esteve Vidal Ferrer
Cap del Gabinet del cap de Govern:	Sra. Anna Zamora Puigcercós
Cap de Protocol:	Sr. Antoni Zamora Puigcercós

Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF)

Av. Príncep Benlloch, 30, 3r – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 808898 – Fax +376 865977

President:	Sr. Xavier Jordana Rossell
Director general:	Sr. Carles Salvadó Miras

Associació de Bancs Andorrans (ABA)

C/ Ciutat de Consuegra, 16 – Ed. L'Illa, esc. A, 2n pis – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 807110 – Fax +376 866847

President:	Sr. Joan Pau Miquel Prats
Vicepresident:	Sr. Josep Peralba Duró
Director general:	Sr. Antoni Armengol Aleix
Directora tècnica:	Sra. Clàudia Cornella Durany

(*) Les dades d'interès corresponen a les persones i els càrrecs ocupats fins al 30 de juny de 2006

Andbanc Grup Agrícola Reig, SA

Ed. Centre de Negoci – C/ Manuel Cerqueda i Escaler, 6 – AD700 Escaldes-Engordany
Principat d'Andorra – Tel. +376 873333 – Fax +376 863905

President Honorari:	Sr. Òscar Ribas Reig
President:	Sr. Manel Cerqueda Donadeu
Vicepresident:	Sr. Oriol Ribas Duró
Conseller - Director general:	Sr. Jaume Sabater Rovira

Banc Internacional d'Andorra, SA

Av. Meritxell, 96 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 884488 – Fax +376 884499

President Honorari:	Sr. Joan Mora Font
President:	Sr. Jordi Aristot Mora
Conseller - Director general:	Sr. Joan Quera Font

Banca Mora, SA

Av. Meritxell, 96 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 884488 – Fax +376 884499

President Honorari:	Sr. Joan Mora Font
President:	Sr. Francesc Mora Sagués
Conseller - Director general:	Sr. Joan Quera Font

Banca Privada d'Andorra, SA

Av. Carlemany, 119 – AD700 Escaldes-Engordany
Principat d'Andorra – Tel. +376 873500 – Fax +376 873519

President:	Sr. Higini Cierco Noguer
President:	Sr. Ramon Cierco Noguer
Conseller - Director general:	Sr. Joan Pau Miquel Prats

(*) Les dades d'interès corresponen a les persones i els càrrecs ocupats fins al 30 de juny de 2006

CaixaBank, SA (Grup Crèdit Andorrà, SA)

Plaça Rebés, 3 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 874874 – Fax +376 829003

President:	Sr. Antoni Pintat Santolària
Vicepresident:	Sr. Antoni Pintat Argelich
Conseller delegat – Director general:	Sr. Josep Peralba Duró
Director general adjunt:	Sr. Xavier Cornella Grau

Grup Crèdit Andorrà, SA

Av. Meritxell, 80 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 888000 – Fax +376 888021

President:	Sr. Antoni Pintat Santolària
Vicepresident:	Sr. Antoni Pintat Argelich
Conseller delegat – Director general:	Sr. Josep Peralba Duró

BancSabadell d'Andorra, SA

Av. del Fener, 7 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 735600 – Fax +376 735601

President:	Sr. Robert Cassany Vila
Conseller - Director general:	Sr. Miquel Alabern Comas

Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra (CCIS)

C/ Prat de la Creu, 8, Despatx 204-205 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 809292 – Fax +376 809293

President:	Sr. Francesc Pallàs Viladomat
Directora general:	Sra. Pilar Escaler Penella

Unitat de Prevenció del Blanqueig (UPB)

C/ Prat de la Creu, 8 – AD500 Andorra la Vella
(Principat d'Andorra) Tel. +376 806730 – Fax +376 828842

Director:	Sr. Jordi Pons Lluelles
-----------	-------------------------

(*) Les dades d'interès corresponen a les persones i els càrrecs ocupats fins al 30 de juny de 2006

Associació de Consumidors i Usuaris (ACU)

Placeta Monjó, 2 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 867456 – Fax +376 861466

Presidenta: Sra. Angelina Mas Joaniquet

Associació de la Micro, Petita i Mitjana Empresa d'Andorra (PIME)

Av. Bra. Riberaigua, 25 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 810050 – Fax +376 824344

President: Sr. Marc Aleix Tugàs
Secretari general: Sr. Claude Benet Mas

Confederació Empresarial Andorrana (CEA)

C/ Prat de la Creu, 59-65, esc. B 2n pis – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 800020 – Fax +376 800024

President: Sr. Xavier Altimir Planes
Directora: Sra. Conxita Mora Jordana

Col·legi d'Economistes d'Andorra (COEA)

C/ Bonaventura Armengol, 15 – AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra – Tel. +376 807807 – Fax +376 807817

Degà: Sr. Gerard Martínez Díez
Secretari: Sr. Roland Destrée Grimaldi

Universitat d'Andorra (UdA)

Plaça de la Germanat, 7 – AD600 Sant Julià de Lòria
Principat d'Andorra – Tel. +376 743000 – Fax +376 743043

Rector: Magfc. Sr. Daniel Bastida Obiols

(*) Les dades d'interès corresponen a les persones i els càrrecs ocupats fins al 30 de juny de 2006

